

KOL: PLAY

בס"ד. מגזין קול פל"י
לתרבות ומוזיקה יהודית
ירחון מס' 19 : שבט תשפ"ב

הרב שלמה טויסיג

מוציא מיני אלבום, לראשונה במוזיקה
החסידית

מוטי הלר

נזכר באתגר יוצא הדופן
שלקח על עצמו במופע הגדול

יוחנן אורי

הכוכב החדש של
החתונות החסידי

אידיש נחת

ילדי מקהלת "אידיש נחת" הצליחו להחיות מחדש את עולם מקהלות הילדים
ולהחזיר את המוזיקה היהודית לימי ה"פרחי" הגדולים. כעת, המלחין **יוסי גרין**
והמנצח **מוישי קרויס**, מספרים איך זה קרה

שמחת התורה

רגע לפני ה"סינמים" העולמיים של "דרשו": האמנים, המעבדים
והמנצחים, על הרגעים המוזיקליים הגדולים במעמדי הענק

MORI/A

פרטים בקרוב

KOL:
PLAY

107.6 FM

קול פליי
תמיד צעיר

כשאפשר נח

לקבל מענה מבנקאי בלי לחכות על הקו?
אצלנו זו לא פרשה

בנק שחושב מחר, דואג שיהיה לכם נוח כבר היום:

כתוב לבנקאי

כמה נוח לקבל מענה מהבנקאי
בתוך יום עסקים, בלי להמתין על הקו

באתר | ביישומון

לאומי
leumi

בנק שחושב מחר

*מתן השירות בכפוף לתנאי הבנק

עכשיו בחנויות!

רובי בנט מגיש

מרגש. אותנטי. משוכח.

מוטי שטיינמץ אמן הרגש

באלבום חדש מלא ישן

נבחרת מאוצרות העבר. לחנים וניגוני קודש עתיקים
ספוגי הוד קדומים ורוויי רגש יהודי אותנטי.
הרואים אור לראשונה בהפקה היסטורית ומפתיעה.
מסע בין הצלילים.

ביצירה זו הושקעו עמל וממון רב. נא אל תתנו יד להעסקה ושימוש שאינו מותר ע"פ דין תורה וע"פ חוק זכויות יוצרים.
תמכו באמצעות רכישת האלבום להאזנה, בכדי שנוכל להמשיך ליצור עבורכם מוזיקה יהודית טהורה ואיכותית.

זמין לרכישה בחנויות המוזיקה,
ברשתות המובחרות ובאתר:
mottysteinmetz.co

תשכחו מכל מה שסיפרו לכם על ארבעס

חדש מפרי מבורך!

ארבעס מבושלים, מתובלים וטעימים במיוחד,
להגשה בשולחן שבת ובכל אירוע.

כל מוצרי
פרי מבורך
ללא חשש
שביעית

זה בטוח

ללא חומרים משמרים
וללא תוספת סוכר

בהשגחת הרב ד"ר
משה שניידר
המורה

תוכן

18: נחת יהודית

רגע אחרי אלבום המופע החדש, מספרים יוצרי פרויקט "אידיש נחת" על מקהלת הילדים הייחודית שהחזירה את קולות הילדים אל הבמות | חיים ויינברג

28: שיר המעלות לשלמה

אחרי שכבר ראינו הכל במוזיקה היהודית, מוציא הרב שלמה טויסיג את החידוש הבא: מיני אלבום. ריאיון | ישראל גולדמן

36: דרשו ה' ועוז

רגע לפני הסיימיים העולמיים של "דרשו", הזמרים, האמנים והמנצחים נזכרים ברגעים המיוחדים | דניאל שטרן

44: קריקטורה עצמית

הוא גם קריקטוריסט, גם מנגן בכינור ובגיטרה וגם שולח יד באמנויות נוספות. אז למה כולם מכירים את מוטי הרב כ"צייר" בלבד? | יונתן ריגלר

טורים

10: הרה"ג צבי הורביץ

12: הרב שלמה טויסיג

14: מונה רוזנבלום

16: פנחס ביכלר

מדורים

8: בקצה

50: נעים להכיר

51: ובאו האובדים

52: בית נאה

54: משרד התרבות

56: החודש בתמונות

60: ישראל שומע ומדווח

62: קפיצה לחו"ל

64: אוכל

65: יין

66: החידושים של דוליק

67: דוליק בולש

קורא נאמן של המגזין שקרא בגיליון שעבר בשקיקה את כתבת השער עם שלומי גרטנר, לא דילג גם על הקטעים בכתבה בהם סיפר גרטנר על הסולו הראשון שלו כילד, ועל ההקלטות הרבות בהן השתתף כחבר במקהלה של מונה רוזנבלום.

אלא שהקורא בעל האוזן החדה במיוחד, מסתבר, יגע ומצא לנו את הסולו הראשון – והקטנטן – שקיבל גרטנר כבר כמבוגר. זהו סולו בעיר "אלוקינו" שמופיע באלבום "שבת אחים" של המלחין והיוצר אבי פישהוף, אלבום שיצא בשנת תשס"ה, שנתיים לפני אלבום הבכורה של גרטנר.

וזו הזדמנות להיזכר בעיר המעניין הזה, "אלוקינו" (שמופיע באלבום בו דווקא שיר אחר הפך לכל כך מוכר, "שבת אין מזמיריז", בביצוע של מרדכי בן דוד). "אלוקינו" יצא בתקופה בה השירים החסידיים תפסו את כל רחבות הריקודים, גם הליטאיות. שירים כמו, "תהא השעה", "כי אתה", "וכל אשר יעשה יצליח" וכו'. גם היוצר פישהוף, המוכר מאלבומי "סוליד גולד", רצה לבלוט בתחום הזה, והלחין שיר חסידי בייב קצבי המותאם לרחבות הריקודים. אלא שהוא לא הסתפק בכך, והביא לביצוע השיר את כל הזמרים הטובים ביותר של אותה תקופה: אייזיק האניג, מיכאל שניצלער, מנדי ורדיגר, שלמה כהן, ליפא שמעלצר, יוסי גולדשטיין, בצלאל גולד, וכמובן שלומי גרטנר. היה זה ניסיון מעניין לנסות להמציא להיט חסידי יש מאין, עם כל המרכיבים הכי טובים שלו.

חֲסֵפָּרִים חֲסֵפָּרִים

והפעם: השירים הנצפים ביותר של יונתן רזאל

נווה תלאות
(1.1 מיליון צפיות)

אחת שאלתי
(1.3 מיליון צפיות)

בין הצלילים
(1.5 מיליון צפיות)

הטוב
(2.3 מיליון צפיות)

קטונתי
(15 מיליון צפיות)

כחה חילים

מותו של האלבום?

כבר תקופה ארוכה מאד, למעשה קרוב לעשור, שאמנים רבים מספידים את ה"אלבום". כלומר, אלבום כקונספט, כמשהו פיזי – דיסק עגול או אונקי קטן – שמכיל עשרה עד 14 שירים. "מי קונה היום אלבומים?" הם שואלים שוב ושוב, בעודם עובדים באולפן על סינגל, שיר בודד. דברים ברוח דומה ניתן היה לקרוא מעל גבי מגזין זה, בראיונות הרבים עם זמרים ואמנים.

המעניין הוא, שדווקא בקרב האמנים הוותיקים יותר, אלה המכונים "גדולי הזמר החסידי", אנחנו לא שומעים דיבורים מעין אלה. מרדכי בן דוד, למשל, עובד כעת על אלבום שלם משלו, בנוסף לאלבום מלחני המלחין חזקי וייס שייצא בקרוב. אותו דבר עם אברהם פריד. גם יעקב שוואקי, שהוציא אך בקיץ אלבום שלם חדש, "ליחיים", כבר עובד על חומרים חדשים לאלבום המקורי הבא, בנוסף לאלבום מחרזות שגם הוא בדרך.

אז מה קורה כאן? ובכן, מסתבר שכנגד האמנים הרבים שחושבים שהקונספט של אלבום "מת", ישנם אמנים, כנראה לא כחותים מהם במספר, שחושבים שיש משהו מיוחד בהוצאת אלבום. למה? כי אלבום, לטענתם, "מספר סיפור". הוא לא סתם נותן לזמר להבליח בסינגל אחד שיושמע חודש-חודשיים וייעלם, אלא מותיר חותם כלשהו. כשיוצא אלבום, הם טוענים, קורה משהו. יש אירוע. להוציא שיר זה נחמד, אבל אלבום הוא "אירוע". וטענה נוספת הם טוענים: מה קורה כאשר יש שיר מאד נחמד, אבל לא להיט, שיר שלא מתאים להוציא כסינגל? מה, לעולם לא נוציא יותר שירים כאלה? צריך לכוון רק לרחבת הריקודים?

כשלעצמנו, נראה שהאמת נמצאת באמצע. אצל זמרים מהשורה הראשונה, ניתן לסמוך על כך שגם שיר שביעי באלבום שלהם, יהיה שיר שווה ומכובד בפני עצמו. ואילו אצל זמרים אחרים, ייתכן שנעדיף שיוציאו שירים שהם איכותיים בוודאות, כסינגלים, מאשר לכלות את זמננו בשמיעת אלבומים ארוכים ומשממים נטולי כל חידוש מוזיקלי.

רוצים לקבל את מגזין "קול פליי" מידי חודש? ישירות לוואטסאפ? שלחו את שמכם ל- 051-2051076
למינוי דיגיטלי במייל, שלחו מייל ל- magazine@kol-play.co.il

עורך: חנני בלייך | עריכה גרפית: מנדי שכטר | כותבים ומשתתפים: הרב שלמה טויסיג, מונה רוזנבלום, פנחס ביכלר, ישראל גולדמן, דודי רובינשטיין, ישראל כהן, יונתן ריגלר, אהרן אטינגר, יואב שוורץ, ישראל ברגמן, אלי הלמן, יוסי אטינגר, דניאל שטרן, מרדכי רביבו, ר' אהרליה וינטרוב, הרה"ג צבי הורביץ, גבי כץ.
מוזיקל: קול פליי – עוז ברמה בע"מ | מנכ"ל: עוז אריאל דרעי | מנהל תוכן ושיווק: עוזר דרוק
יעוץ מוזיקלי: יואלי דיקמן | צלמי מערכת: משה ביטון, נתן איבגי
הפקה: בר פוינט אופ סטיל בע"מ | בשער: מקהלת "אידיש נחת". צילום: יח"צ | מערכת ומנהל: ז'בוטינסקי 7, בני ברק
דוא"ל: magazine@kol-play.co.il | טלפון: 03-5777782 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנון

KOL: PLAY

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

שוברים כל מחיר!

שירות מהיר
עד הבית

PAYNGO.CO.IL | *5018

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-14:30 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 22:30

בתוקף 28.2.22 או עד גמר המלאי | בכפוף לתקנון המבצע המופיע בחנויות | ט.ל.ח. | שוברים כל הצעת מחיר כנגד הצעת מחיר רשמית על אותו הדגם ובאותם תנאים. תקנון בסניפים ובאתר. אין כפל מבצעים, מלאי מינימלי למבצע 500 יחידות, בכפוף לתקנון המבצע המופיע בחנויות

גבי כץ אל תסתכל בקנקו

לפעמים כדאי לשים לב לא רק למעטפת, אלא גם לקול ולביצוע של הזמר עצמו. אולי נופתע?

לפני למעלה מעשרים שנה, ניגש מוזיקאי גדול לשדרן רדיו מפורסם. המוזיקאי, כולו מתלהב, בא לשדרן עם דיסק ובו אלבום החדש של זמר אנונימי לחלוטין. המוזיקאי הידוע פרגן לזמר, ואמר לשדרן: תקשיב, יש לך פה את הדבר הבא במוזיקה החסידית. זה הולך להיות להיט. תקשיב לחומרים כמו שצריך, ותוכל להיות הראשון שמשמיע את הקול הבא של המוזיקה החסידית.

השדרן, כך סיפרה לימים האגדה, כנראה שבע מהבטחות כאלו, וזרק את האלבום לבגאז' של הרכב שלו. כך, כמעט פספסנו את יעקב שוואקי, מי שאכן צמח להיות - בדיוק כפי שהבטיח המוזיקאי - לקול הבא של המוזיקה היהודית, ומי שתפס לו מקום של כבוד בצמרת הזמרים החסידיים. האלבום, כמסתבר בדיעבד, לא נשאר זרוק מאחור לנצח, והשדרן כן השמיע, באיחור־מה, לא מעט שירים מהאלבום, וכך גילה לציבור את השיר 'רחם' ואת הקול הייחודי של גדול הזמר יעקב שוואקי.

אני מאמין באמונה שלמה שהכל מגיע מסיעתא דשמיא, ואם אותו שדרן היה מתעלם משוואקי, אדם אחר היה מגלה אותו. כי שוואקי, הוא תופעה

שגדולה מהשם שלו. (ואם כבר הזכרנו את שוואקי, בימים אלו הוא מציין 20 שנה לאלבום הראשון שלו, "שמעתי". מאז יצאו למעלה מעשרה אלבומי אולפן שלו, וכל אלבום הוא מגה להיט. אבל הייחודיות שלו, מאז ועד היום, היא לקרוא את הזמן ואת התקופה ולהתאים את עצמו, לחדש, ולהפוך בכל פעם מחדש לממציא הז'אנרים הבאים במוזיקה היהודית).

אז שוואקי לבסוף קיבל את ההזדמנות שלו, אבל תארו לכם כמה זמרים פספסו את הקריירה שלהם בגלל שלא קיבלו את ההזדמנות שיאזינו להם? שיתנו להם פעם אחת אוזן אמיתית לראות מה הם שווים? אני לא מתעלם מכך שיש משמעות אדירה לשם של הזמר, לגרפיקה ולמעטפת כולה, אבל בגלל שאנחנו רוויים בחומרים, כמעט הכל היום עובר ליד העיניים והאוזניים שלנו בלי תשומת לב מיוחדת.

אז כן, לא לכל זמר יש את המוזיקאי שמאמין בו וידאג לדחוף את האלבום שלו למכוניות של שדרנים ידועים (או לפחות לבגאז' שלהם...), אבל זו כנראה גם החובה שלנו, להאזין יותר לסינגלים ואלבומים חדשים שיוצאים, גם אם לא חתום עליהם שם של זמר מפורסם וידוע, כי לכו תדעו, אולי אנחנו מפספסים במחי קליק אחד, את קולו של הזמר המבטיח הבא במוזיקה היהודית.

הרב הלל פלאי, שמציין בימים אלה 30 שנות יצירה והלחנת שירים שהתקבלו בכל שדרות הציבור, באירוע בישיבת רמת גן, לפני מספר שנים

נתן איבגי
לפלאי

ר' אהרל'ה וינטרוב צלך נאה!

המחותן לא מצא משהו להגיד על הבן שגר בהודו. ואז הגיעה ההפתעה

כמה ימים לפני החתונה, מתקשר אליי אבי הכלה בכדי לתת אינפורמציה לקראת ה"מצווה טאנץ" אותו עליי לערוך אצלם בחתונה, בסייעתא דשמיא. בכל זאת, רוח הקודש עדיין אין לי, ואני עורך שיחות אלה להתעדכן מה לומר ועל מי לדבר. לפעמים זאת עבודת חליבה ממש, כשהמחותנים לא בדיוק יודעים איזה חומר אני מעוניין לקבל. אז דבר ראשון, אמרתי לאותו מחותן, "בוא נעבור על שמות בני המשפחה".

לאחר אי אלו דיבורים על הסבים והסבתות, הוא אומר לי: "יש לי 8 ילדים בלי עין הרע". ומהם שמותיהם? אני שואל. הוא מתחיל למנות לי, ואני רושם. אך משום מה יוצא שיש לו רק שבעה ילדים. להיכן נעלם השמיני? אני שוב שואל. הוא מגמגם ומחפש דרך לצאת מהמבוכה. אך אני כבר קלטתי. כנראה יש ילד אחד שהוא לא כל כך רוצה להזכיר...

"יש לי בן, בחור בן 23, זאבי, אבל הוא לא יהיה בחתונה, הוא בהודו..." אז צדקתי. למה שלא נזכיר אותו? אני מתעקש. אולי יום אחד הוא יראה את הסרט של החתונה, וזה מאוד ישמח אותו.

אוקיי, מסכים אביו. אך אין לי מה לומר עליו.

רגע. אתה רוצה להגיד לי שמגיל אפס הוא בהודו? אני מאמין שהוא הביא לך אי פעם נחת כלשהי מהחידר. נכון, מסכים האבא. הוא אהב ללמוד חומש, והיה מביא מהחידר ציונים טובים בחומש ובפרשת שבוע.

זה הספיק לי.

במצווה טאנץ, בהגיע העת, עמד שם אחד הדוידים שיש לו קשר עם זאבי, והסריט אותי משבח את זאבי: "מריחוק מקום ומקירוב הלב / נזכור איך זאבי את התורה אוהב / את כולנו באהבתו זו הוא מחייב / לחומש ולפרשה תמיד רעב / הביא הוא הרבה נחת מלבלב / אוהבים אותך מאוד אחינו זאב / ומצפים בכיליון עיניים לראותך כאן שמח ושלו..."

אחרי כמה שניות, הסרטון כבר היה אצלו... ואני שכחתי מכל העניין.

לפני תקופה, שוב חתונה באותה משפחה. שוב דיברנו על זאבי שכנראה לא יהיה נוכח, ושוב ביקשתי עוד כמה פרטים עליו לשבח. וזהו.

אני מגיע לאולם, ניגש אלי בחור עם "מראה חריג" בנוף, ואומר לי: "אהרל'ה, אני זאבי... באתי מהודו לחתונה בגלל מה שאמרת עליי בפעם הקודמת. חשבתי ששכחו אותי בבית, אבל אז הבנתי שהלב שלהם פתוח אליי".

מאד שמחתי לשמוע, אבל אז הוא סיים ואמר: "ומאז, שם בהודו הרחוקה, אני לומד חומש בכל יום!".

ואני, דמעתי.

פירותיך מתוקים. אך יש לזכור שגם צלך - "הצל", אותו מקום חשוך שמוסתר מן האור - הוא "נאה"!

TEN
בראש!

עשרת הלהיטים של
החודש ברדיו "קול פליי"

עד אליך
נמואל הרוש

מקום לטעויות
משה פלד

מי ימלל
זאנוויל ויינברגר

תמיד יש סיבה
מרדכי שפירא

נגון וידיץ
מוטי שטיינמץ

הבוקר הגדול
משה דדון

מזל
היום השמיני

תחיין
עמנואל שולמן

אילן
יידל ורדיגר

אין עוד מלבדו
להקת פומבדיא

אין ערובה לכך שדווקא שיר שיוצא בקול רעש וצלצולים, יעשה השפעה פנימית למאזינים

שבט. תקופה של התחדשות. כשמסתכלים בימים אלה על העצים שסביבנו, ניכר מיד שהם אינם פורחים. הכל שממה ושיממון, עצים ריקים מעלים. אבל דווקא זו החגיגה של ט"ו בשבט, כי עכשיו מתחילה הצמיחה מחדש. בתוך העץ קורים כעת תהליכים פנימיים, התחדשות פנימית, שאנחנו, בני האדם, נראה אותם עוד כמה חודשים.

להבדיל, גם עולם המוזיקה, עולם השירה והשמחה, עובר תהליכים. לכל מי ששומע ובודק, ברור שעולם המוזיקה עובר בשנים האחרונות התחדשות עצומה ושהמוזיקה היהודית שינתה את פניה לבלי הכר. לכל צרכן מוזיקה יהודית יש היום, בניגוד לעבר, הרבה מאד סוגים וגוונים לבחור, וכל אחד יכול לבחור לקחת את מה שהוא אוהב ולהשאיר בצד את הסגנונות שהוא פחות מחובר אליהם.

אם אדם רוצה לדעת באמת איזו מוזיקה משפיעה עליו ותעשה לו טוב לנשמה, את זה אי אפשר לדעת רק על פי החיצוניות, אלא בעיקר על ידי הפנימיות. בדיוק כמו העץ, שבשלב הזה של השנה אנחנו לא רואים עליו את העלים, את החיצוניות, ולא יכולים כעת לדעת מה יצמח ממנו עוד רגע.

לעתים ישנו שיר שיוצא בקול רעש גדול עם המון אפקטים, וידאוקליפ מושקע ומסע יחצני מאד יקר, אבל אין שום ביטחון שדווקא השיר הזה יעשה את ההשפעה הפנימית למאזינים. אם נרצה לבחון לאיזה שיר יש את ההשפעה הפנימית, עלינו ללכת דווקא לשיר שבשלב הראשון אנחנו לא נחשפים לעוצמות שלו. דווקא שיר נטול מניירות, רגוע ואפילו נסתר קצת, הוא זה שעלול לאט לאט לחלחל לנשמה. לעתים, רק אחרי כמה שבועות, חודשים או אפילו שנים, נרגיש פתאום את הרגשת השיר הזה עלינו.

כל אחד יכול לבחון את עצמו בשירים האלה, שירים שבתחילה נשמעו לו קצת מוזרים, כאלה שהוא לא בדיוק מתחבר אליהם, ופתאום הוא מגלה שאחרי שבועות או חודשים, כאשר הוא רוצה להרגיש איזה רגש של התעלות או התחברות, יוצא לו לשיר או לנגן דווקא את השיר הזה. ולמה? הרי השיר הזה לא היה מלווה ברעש וצלצולים, למה דווקא הוא? ובכן, זה בדיוק כמו העץ, שגם כשנדמה לנו שהוא ריק מעלים ופירות, עבורו זהו זמן ההתחדשות. גם השיר הזה, נטע אצלנו כבר בתחילה כששמענו אותו את הנטיעות שלו, את הפנימיות שלו, אבל ההתגלות שלו - היא כבר אכן יכולה להיות קצת יותר מאוחרת.

יואלי דיקמן ממליץ לכם להשקיע האזנה נוספת

טעות לעולם חוזרת

"אני לא מאמין, יואלי, זה לא הוגן! איך יכול להיות שהשיר יצא באלבום של שמחה ליינר?!"
לא אשכח את אותו בוקר. על הקו, יוסף חיים שוואקי, שאומר לי: לא יפה, יואלי, איך עשית לי את זה? אמרתי לו: שנייה, קח אוויר. על מה אתה מדבר? לא חושב שחייגת למספר הנכון. והוא אמר לי: יואלי, השיר "מי מי מי" יצא עכשיו בדיסק של שמחה ליינר. איך יכול להיות שעשית לי את זה? ואני? לא היה לי שמץ מושג על מה הוא מדבר. אמרתי לו, שלח לי דחוף את השיר, שאשמע במה מדובר. אולי הלחינו משהו דומה כיאה למוזיקה החסידית הטיפוסית. בינתיים, רצו לי תרחישי אימים בראש, של חומרים מוזיקליים שדלפו למקומות שלא אמורים היו לדלוף.
יוסף חיים שלח לי את השיר. הקשבה קצרה, ומסקנה: זה בהחלט הלחן שלי, עם כל הניואנסים שהיו בסקיצה ששלחתי ליוסף חיים. איך קרה דבר כזה שהשיר יוצא פתאום על ידי זמר אחר (ליינר) מבלי שאני יודע על כך, כשהשיר בכלל נמכר ליוסף חיים? טלפון ישיר ומהיר לשמחה ליינר. "היי שמחה, לא נעים לי, אבל מה קורה פה? מאיפה קיבלת את השיר 'מי מי מי' איך זה שאני לא מודע לכולם?"

זה הזמן לספר שבדרך כלל כשמלחינים מלחינים משהו ורוצים להציע לזמרים את מרכולתם המוזיקלית, הם שולחים את הלחנים במייל לכמה זמרים ברשימת תפוצה, וכל הקודם זוכה. במקרה הזה, מה שהתברר שקרה הוא שלמייל צורף מפיק מניו יורק, שבזמנו היה מתווך לחנים לזמרים, ואותו מפיק היה חבר משותף לי ולליינר. הלא נעים שקרה זה שלליינר עדכן את המפיק המתווך שהוא קונה את הלחן, והמפיק פספס את התשובה ולא דאג לעדכן אותי שהלחן נמכר... כן, כן. והסוף ידוע מראש...

אבל אז הגיע שלב הפיצוי! מובן שהכל מלמעלה ולכל לחן יש כתובת משלו, אבל בכל זאת אי אפשר היה לסרב לדרישת פיצוי חנינית ובדרישה לאיזה לחן במקום ה"מי מי מי". וכתשובת פיצוח, נכתב ליוסף חיים הלהיט "לטובה". כי טעות, לעולם חוזרת.

הרה"ג צבי הורביץ

magazine@kol-play.co.il

השיר של חיינו

"הסתכלו על המתפללים ברחובה של עיר". תפילה בזמן המעפה בענף ציבורית

אני הולך להרבה הרצאות ברחבי הארץ, ורואה הרבה אנשים שחפצים להתקרב ליהדות, אך יש להם כמין הפרעה ופחד לחזור למקורות. והסיבה לדבר היא, שולחן שבת ובית הכנסת. ואסביר: באדם ישנם דברים נסתרים שנמצאים בתת מודע ומדי פעם צצים ועולים בנסיבות מסוימות. לדוגמה: אם חס ושלום עבר אדם איזה מקרה טראגי במקום כלשהו, כשהוא יגיע לאותו מקום בשנית פתאום יצוצו לו הפחדים, כי כל הזיכרונות חקוקים בתת מודע. אותו דבר קורה עם אותם יהודים יקרים, והעניין הוא שהחינוך שהחדירו להם את הדת היה בצורה לא נכונה. מתחו את החבל יותר מידי, באופן שלא התאים לילד. למשל, אם ילד רצה לשיר בשולחן השבת איזה שיר שלמד בגן שלא קשור לשבת, האבא השתיק אותו, כי הוא ראה אצל הסבא שבשולחן שרים רק שירי שבת. או כשהילד רצה לשחק מעט עם אחיו בשולחן - ומיד הגיעה גערה או פרצוף זועף. האבא רוצה להאריך בשולחן שבת, אך לילדים כבר נגמרה הסבלנות!

שולחן השבת צריך להתנהל ברוגע, בכיף ובחמימות משפחתית, ולא בלחץ. אחרת, הילדים לא נהנים, והאבסורד הגדול הוא שהאבא עוד חושב שהוא מחנך אותם, ולמעשה הוא עושה בדיוק את ההיפך וכל מילה שלו מרחיקה אותם. אותו דבר בבית הכנסת. אותם הורים תמיד אמרו: אל תדבר, אל תשתולל, תשב בשקט, והילד הרגיש שם כמו בבית סוהר. ה"זכירה" של אותן נשמות מהמועדים והחגים היא שלילית, וכשאין את ה"זכור" אז רח"ל אין גם את ה"שמור".

השירה היא לא רק ז'אנר חולף בעם ישראל, אלא יסוד יהדותנו. השירה מרמזת על אמונתנו בבורא. על השמחה בכל הטוב שהוא מרעיף עלינו. זה הכלי שלנו להודות לקב"ה על כל החסד שעושה איתנו בכל רגע. וברגע שנדע להוריש את החיבור לבורא ע"י שירה, ע"י שמחה, עם חמימות והרבה אהבה ללא גבולות לילדים שלנו, זה ייכנס ללב שלהם ויהיה חלק בלתי נפרד מחייהם. כי שירה זו אמונה, זו יהדותנו, חלק מאמונתנו. יהודים יקרים, לפחות משבת זו ואילך, ננסה להנחיל זיכרונות נעימים לילדינו משולחן השבת, לשיר, לשמוח. לתת לכל ילד את תשומת הלב הראויה לאחר שבו שלם שבו התרוצצנו מחוץ לבית. לדאוג שתהיה אווירה נעימה ומשפחתית בשולחן השבת, שירה יפה, יחס חם ומלטף לכל אחד ואחת, ובצורה כזאת כשיש "זכור" טוב, יהיה גם את ה"שמור". לא נפסיק לשיר!

17

זו לא הפעם הראשונה שאני שם לב אליהם. שני תל אביבים צעירים באמצע ג'וגינג, עוברים ליד הגינה השכונתית של נווה צדק, מסתכלים על עשרות המתפללים ששרים קבלת שבת ברחובה של עיר. לרגע הם עוצרים, מתמתחים, ובינתיים מקשיבים. הפעם, ניגשתי אליהם.

"שבת שלום! מה שלומכם?" הם הסתכלו בהלם, לא האמינו שפניתי אליהם. "זה אותו מחיר אם אתם יושבים או עומדים", צחקתי לעברם, "בואו כנסו!" הם נכנסו בחשש עם בגדי הספורט, ומיד התחברו לאווירה ולריקודים. בסיומה של התפילה ניגשתי אליהם: נו? אולי תקפצו אליי לארוחת שבת חמה? והם נענו.

אנחנו נכנסים לבית. השולחן ערוך, הריחות משכרים. האישה רגילה שאני מגיע עם ליווי. מיד מתחילים שלום עליכם, אשת חיל וקידוש. וכמו שנאמר במסכת סנהדרין (ק"ג): "גדולה לגימה שמקרבת את הרחוקים". עם הסלטים, הדגים החמים ובקבוקי הוויסקי, החברה לאט לאט משתחררים, ואז, כשאנחנו מתחילים לשיר את "ק"ה אכסוף" של ר' אהרון מקרלין, הם...מצטרפים. בהברה חסידית מובהקת הם עוצמים עיניים ושרים בדמעות: "ויהיו רחמך מתגוללים על עם קדשך". בסיום השיר פונה אליי אחד מהם ובקול רועד אומר לי: "אני צריך לעשות התרת נדרים. בגיל 17 נדרתי שאני יותר לא קשור ליהדות. במשך שנים שנאתי את הדת ואת הדרך שבה גידלו אותי הוריי, אבל... פתאום לפני כחודש, כשעברתי ליד הגינה ושמעתי אותך מנגן עם כל הלב 'לכה דודי', לא יכולתי להמשיך. הלב שלי התחיל לפעום בפראות. ה'אנטי' שטיפחתי כל השנים נסדק והחזיר אותי שנים אחורה, אל שולחן שבת קודש, אל הניגונים המרגשים. "מה אומר לך? במהלך כל השבוע לא יכולתי להתנתק מהמנגינה. חיכיתי לשבת כדי לעבור בכוונה ליד הגינה ולהרגיש יהודי. השבוע גם סיפרתי לחברים על התפילה המרגשת שחוויתי, ואפילו הבאתי איתי הפעם חבר נוסף". איזו ארוחת שבת מרגשת זאת הייתה. שרנו את כל שירי השבת, ישבנו עד חצות, ואז ליווינו אותם לביתם לא לפני שהתחבקנו. וכשהם מתרחקים, לפתע הם מסתובבים וצועקים לי: ניפגש בקבלת שבת הבאה?

כשנתן לנו בורא העולם את השבת, הוא אמר למשה רבינו: מתנה יקרה יש לך בבית גנזי ושבת שמה, ואני נותן אותה לעם ישראל. בתחילה נאמר על כך בתורה "זכור את יום השבת לקדשו", ואילו בהמשך, התורה משנה מלשונה ואומרת: "שמור את יום השבת לקדשו". מה הוא הנכון? האם רוצה בורא עולם שנשמור את יום השבת, או שזכור אותו?

פירשו חז"ל, ששמור חזר וזכור בידיבור אחד נאמרו בקבלת התורה בהר סיני. מה הכוונה בכך? ובכן, אפשר לבאר זאת בפירוש נפלא שיכול לשמש כלי מדהים לחינוך הילדים: אם יש לילדים "זכירה" נחמדה משולחן שבת - הם נזכרים בריח התבשילים של האמא, ביחס החם של האבא ובחום המשפחתי העוטף אותם - אז "שמור", הם ישמרו את השבת והם ישמרו לקיים את כל התורה הקדושה. הכל תלוי בחוויה שאנחנו מעבירים לילדינו סביב שולחן השבת.

”האדם

המקבל על עצמו עול תורה
הקדושה הוא נעלה מכל
ענייני העולם הזה
הוא מחיה ומקיים את כולם

ומתקדש בקדושה
העליונה של
התורה הקדושה,
שהיא למעלה מכל העולמות”

(נפש החיים)

ר' מוטי שטיינמן

לחן ועיבוד: אלי קליין & איצ' ברי

הרב שלמה טויסיג רב קהילת בעלעד, בורזפארק
shloimesinger@yahoo.com

מוזיקה חוצת גבולות

הצאר הבין את שפת הלב שלו. מרן החפץ חיים זצ"ל (צויר: יואל וקסברגר)

לכזה שיר פוטנציאל גדול יותר. לעומת זאת, שירי רוק, לדוגמה, מושרים היום הרבה פחות בחו"ל ודווקא בארץ ישראל כן. למה זה? ובכן, אני לא חושב שיש לדברים האלו הסבר באמת טוב, כי מוזיקה, כמו שהזכרנו כבר הרבה פעמים, היא שפת הנשמה, ושפת הנשמה היא שפה שמדברת לכל אחד ואחד בסגנונו הוא, וזה בסדר שלכל מקום יהיה סגנון משלו. ראינו כמובן גם תופעות הפוכות: הרי כבר ראינו אינספור שירים בעברית שתפסו חזק בחו"ל, ושירים בידיש שתפסו חזק בארץ ישראל.

נסיים הפעם בסיפור מוכר מהגה"ק בעל החפץ חיים זצוק"ל. בזמנו הוציאו גזירה שעל רבני היהודים ללמוד את השפה הרוסית לעומק, עם כל מה שנלווה לזה. גדולי ישראל דאו ראו סכנה גדולה ליהדות אם יהיה מצב שהרבנים יצטרכו להשקיע את זמנם ואת ראשם בזה. או אז התאספו גדולי ישראל והחליטו ללכת במשלחת מאוחדת לצאר הרוסי שיבטל את הגזירה, ובראש המשלחת ביקשו שיעמוד הגה"ק בעל החפץ חיים. המשלחת הגיעה לצאר בליווי מתרגם, שהיה אמור לתרגם את דברי החפץ חיים לצאר, כיון שהוא לא הכיר את השפה. החפץ חיים התחיל לשאת דברים מנהמת ליבו, והתחנן שיבטלו את הגזירה הזאת. כשסיים החפץ חיים לדבר נענה הצאר ואמר למתרגם: אתה לא צריך לתרגם לי את כל מה שהוא אמר, רק תגיד לי בקצרה מה הוא רוצה ואני אתן לו את מבוקשו. הצאר הסביר לנוכחים: כבר מטון הדיבור שלו, מבלי שאבין את דבריו, אני מבין שמה שהוא מבקש זה משהו שכואב לו מעומק לבו, ואת שפת הלב לא צריך לתרגם.

וזה בדיוק מה שגם נוגע כאן אלינו, מוזיקה - יהודית אמיתית, כמובן - לא צריך לתרגם, כי זאת שפה שמדברת אל הלב. לכן, בעצם, כל שיר אמור לתפוס כל בן אדם בכל מקום. אלא שהעבודה שלנו, בעלי המנגנים, היא לבחור בקפידה כל שיר, שבאמת יהיה שיר שמדבר ללב יהודי בכל שפה ובכל מקום.

צדיקים אמרו ששמו של חודש שבט הוא נוטריקון ש'מרם ב'רכם ט'הרם. כלומר, שחודש שבט הוא חודש של שמירה, ברכה וטהרה. זהו חודש שלפניו יש לנו חג גדול וקדוש, חנוכה, וגם לאחריו יש לנו חג גדול וקדוש, חג הפורים. זה חודש שמקף בברכה, שמירה וטהרה, כך שלחודש הזה יש את הסגולות ואת המיוחדות שלו.

עבורי אישית, לחודש הזה יש משהו מיוחד השנה. כפי שתוכלו לקרוא בהמשך המגזין בראיון נרחב, אני מוציא בסייעתא דשמיא בימים אלה אלבום, שבשעת פרסום המגזין כבר יהיה על המדפים. אבל הפעם לא מדובר בסתם אלבום, אלא באלבום ייחודי מאד מכמה בחינות: 1. כבר 7 שנים שלא הוצאתי אלבום. אמנם הוצאתי כמה סינגלים בשנים האחרונות, אבל לא אלבום. 2. זה לא אלבום רגיל, אלא אלבום של חמישה שירים (בעולם, מוצר כזה נקרא "אי פי" - EP). כמובן, שעבור כל הפרטים המעניינים לגבי האלבום, תצטרכו לקרוא את הראיון, אבל במילה אחת, זה משהו שעוד לא היה במוזיקה היהודית, ואני מאמין ומקווה שהאלבום הזה שלי יהווה איזו פריצת דרך גם לאחרים.

בכל מקרה, אני רוצה לגעת אתכם הפעם במדור, בשאלה מעניינת שהרבה שואלים: האם יש הבדלים בין המוזיקה החסידית המתנגנת בארץ לבין המוזיקה החסידית המתנגנת בארה"ב?

ובכן, בואו נתחיל בזה שמוזיקה היא מוזיקה ויהי מה, והיא מדברת לכל אחד ובכל מקום. אבל בכל זאת, אנחנו כן רואים הבדלים מסוימים. יש שירים שנכנסים יותר בציבור בארץ ישראל ופחות בחו"ל, וכן להיפך (אני כמובן לא מדבר על שירים שנחשבים ליותר בינלאומיים כמו מרדכי בן דוד, אברהם פריד וכו'). לכן, באופן כללי אני חושב שזה תלוי מאד במי שמוציא את השיר. לרוב, אם את השיר המדובר הוציא זמר או בעל מנגן מפורסם יותר בארץ ישראל, יותר מסתבר שהשיר הזה יתפוס יותר בארץ ישראל, וכן להיפך.

הסיבה לכך היא פשוטה. על פי רוב, שירים נתפסים בציבור, אחרי שהציבור שומע אותם שוב ושוב בחתונות ובאולמות האירועים. והסברא אומרת שבעלי מנגנים ששרים באירועים את השירים, יכניסו לפלייליסט שיר חדש - כאשר מוציא אותו אחד מחבריהם. למרות שכמובן יש לנו, בעלי המנגנים, קשר אחד עם השני גם אם אחד גר בארץ והשני בחו"ל, אני עדיין מאמין שהעניין הגיאוגרפי משפיע. ברור שכשבעל המנגן שהוציא עכשיו שיר חדש או דיסק חדש הוא קולגה שגרה בשכנות שלי, השיר יותר ייזכר אצלי בראש ויש יותר סיכוי שאשיר אותו.

אבל עם כל ההשערות שלי, עדיין יש סגנון מסוים שתופס יותר במקום אחד מאשר השני. ניקח למשל שיר עם מילים בידיש. אז היום זה מאד נכנס לסטייל גם בארץ, אבל עדיין, בקהילות היהודיות בחו"ל יידיש זאת עדיין שפה מדוברת יותר, וממילא דווקא שם יש

החברה המרכזית למימוש זכויות

מרחיבה

את מערך קבלות הקהל והמידע

בנושא זכויות רפואיות:

- ביטוח לאומי < מס הכנסה
- חברות הביטוח < קרנות פנסיה

קבלות הקהל מתקיימות
בשיתוף נבחרי ונציגי הציבור
ובליווי המערך הרפואי
ומומחי החברה המרכזית
למימוש זכויות

חיפה

צפת

טבריה

עפולה

חדרה

נתניה

פתח תקוה

בני ברק

אלעד

רמת גן

מודיעין עילית

אחיסמך

אשדוד

טלזסטון

רחובות

אשקלון

יחשלים

בית שמש

ביתר

קרית גת

נתיבות

אופקים

באר שבע

*השירות אינו משכתי

החברה המרכזית
למימוש זכויות

מובילים בזכויות. מובילים באחריות.

***5700**

קבעו עוד היום
פגישה אישית
והבטיחו את מקומכם
בסניף הקרוב לביתכם:

ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום
magazine@kol-play.co.il

ריבוננו של עולם

17

יבלתי ב"ה הרבה תגובות על שני הטורים האחרונים שפורסמו כאן, על הסיפור שעומד מאחורי השירים "אין עוד מלבדו" ו"שמע בני", לכן, גם את הטור הפעם אני רוצה להקדיש לשיר נוסף שזכיתי בס"ד להלחין, "ריבוננו של עולם". השיר הולחן באמצע שנות השבעים ובוצע על ידי דודו פישר ואבי אלברכט ב"מצעד הזמירות", אבל כמובן מוכר בביצוע המפורסם של מרדכי בן דוד ומקהלת הענק של 101 קולות, ממופע "האסק 2".

את השיר הלחנתי כבחור צעיר, בזמן השירות בלהקת הרבנות הצבאית. היו אלה ימים אחרים, ימים של מלחמה. היינו ממש "על הגלגלים" באותה תקופה, נוסעים לשמח חיילים בכל מקום. לא נדיר היה אז שניסע שבוע לרמת הגולן, ולאחר מכן שבוע לסיני, ואז למוצבים ומקומות נוספים, מבלי שנראה את הבית במשך שבועות ארוכים ויותר מזה.

הנסיעות, כמובן, היו ארוכות מנשוא. ולא מדובר על ימינו, עם הרכבים הנוחים, אלא במספר לא מועט של חברי להקת הרבנות, שמצטופפים להם במשאית צבאית, מיטלטלים בדרכים, בדרך לעוד הופעה ועוד הופעה, עם האגוזו הרועם והרועד ממש בצמוד אלינו... לא היה לנו הרבה מה לעשות באמצע הדרך, אבל היה צריך משהו להפיג את האווירה. אז פעמים רבות, בנסיעות האלה, לקחתי איתי את הגיטרה והתחלתי להלחין כל מיני שירים, כשחברי הלהקה ליד, מצטרפים לשירה. השיר הזה, "ריבוננו של עולם", היה אחד השירים שהולחנו בהזדמנויות האלה.

תקופה לא ארוכה לאחר מכן, השיר בוצע גם בפסטיבל הזמר החסידי שהתקיים אז, וקטף את המקום הראשון (או השני, לך תזכור, מדובר על למעלה מ-40 שנה אחורה...). אבל לכאורה, לא היה נראה שיהיו לו עוד חיים חדשים. הוא הולחן, בוצע, הושמע בבימות המעטות שהיו אז למוזיקה החסידי בתקשורת, וזהו. לא ציפיתי שמשנהו נוסף יקרה אתו.

עד ש...

יום אחד, כ-15 שנה אחרי, מתקשר אליי המפיק הנודע שייע מנדלוביץ', שארגן באותו זמן את מופע "האסק 2", שנודע עם התזמורת הגדולה ועם המקהלה הענקית בת 101 הקולות, ואומר לי: החלטתי שהשיר "ריבוננו של עולם" יבוצע בערב הזה על ידי המקהלה. שייע סיפר שיצא לו לשמוע את השיר באותן שנים שהוא יצא, כאמור כ-15 שנים לפני אותו "האסק", ומני אז הוא רחש אליו חיבה יתירה, וחיפש הזדמנות נאותה לבצע אותו בהפקה גדולה. והנה, כך אמר, אני חושב שהגיעה ההזדמנות. שייע טען שמדובר בשיר שחייב להיות מבוצע על ידי המקהלה הגדולה, וגם, שמרדכי בן דוד צריך להיות הסולן. שייע התלהב מאד מהשיר, וטען שהוא מפרש היטב את המילים, וביצוע של מרדכי עם המקהלה הגדולה, יעשה חסד עם השיר. "זה ניגון שהוא כמו תפילה", אמר לי. כמובן ששמחתי על הרעיון.

לשייע היה ראש של מפיק, וכשהוא התחיל להפיק את "האסק", הוא חיפש דברים שראויים להיות מבוצעים בהאסק. יש לו חוש מיוחד, חוש של מפיק, למצוא שירים ויצירות כאלה ולחדש בכל שנה מחדש. כשהוא שומע יצירה מסוימת, הוא מיד מרגיש את הפוטנציאל שלה. גם את השיר הזה, הוא שמע בביצוע של הקלטת הפסטיבל, אבל

מרדכי בן דוד וחלק ממקהלת הענק, בביצוע "ריבוננו של עולם" במופע האסק 2

הרגיש שיש בשיר פוטנציאל יותר גדול, ופנה עם זה למרדכי, שישתתף בשירה.

בתחילה, מרדכי לא התחבר מספיק לשיר. שייע אמר לי שמרדכי אמר לו שהוא אהב את הלחן, את המנגינה ואת השיר כולו, אבל עדיין לא מספיק התחבר לשיר. דעתו השתנתה, בעת שהוא הגיע לחזרות של מקהלת 101 הקולות, שביצעה בחזרות את השיר. הוא שמע את השיר אז פתאום בביצוע העוצמתי של המקהלה, התחיל לשיר, ואמר: כן! אני אשיר את זה במופע! והשאר, ב"ה, היסטוריה.

סוד הצלחתו של השיר הזה, בס"ד, עד היום, הוא ההתאמה בין המילים ללחן. כשאתה מסתכל על טקסט ורוצה להלחין עליו מוזיקה, ברור שאתה חייב להתחבר למילים. ההוראה הראשונה בלחן היא להתחשב בטקסט. אז החלק הראשון בשיר, בו חוזרים על המילים "ריבוננו של עולם", הוא חלק מתחנן: ריבוננו של עולם, אני מבקש. מין הכנה, מראה על התחברות, שאני יודע למי אני מדבר, ואני שוב מבקש ושוב מבקש, כמה פעמים: ריבוננו של עולם. בסידור, כמובן, המילים "ריבוננו של עולם" כתובות בתפילה הזאת פעם אחת, אך כשפיתחתי את זה לשיר (על האגוזו במשאית, כאמור...) ראיתי שצריך לחזור על המילים הללו כמה פעמים כדי להתחבר ולהיכנס לאט לאט לניגון. ומשם זה ממשיך. למעשה, כל השיר הוא באופן כזה של בקשה, "ותן חלקנו בתורתך" וכו', עם איזו הפסקונת מוזיקלית קטנה, שבאה לתת זמן כדי להרהר רגע אחד מה אני אומר בכלל. כמו שכתוב שהקב"ה נתן הפסקה בין פרשה לפרשה, "כדי ליתן ריווח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין עניין לעניין". ואז מגיע החלק של "מלא משאלות לבי לטובה". הבקשה, וממילא התנועה המוזיקלית, מתעצמת.

ולבסוף, אחרי התפילה, מגיע הקטע המהיר בשיר, שהוא די מתבקש מהטקסט. אתה הרי לא יכול להישאר באותו מצב. כעת אתה כבר מדבר על הדברים הטובים שיכולים לקרות לך, וזה חייב להיות שמח, ולבסוף, אנחנו מתחברים שוב לרגש המתחנן בסיום של השיר. בקיצור, שיר שמתחיל ברבש"ע ומסתיים ברבש"ע.

עד היום, בכל קומיז' שאני משתתף, השיר הזה הוא חלק בלתי נפרד ממה שאני שר עם הציבור, ואנשים מאד מתחברים אליו, מתפללים במהלכו, מבקשים. ריבוננו של עולם, מלא משאלות לבנו לטובה.

בי-קיוור לייזר

לטפל בכאבים
מבלי לצאת מהבית

בי-קיוור לייזר הוא מכשיר רפואי, ביתי ויעיל המיועד לטיפול בכאב כרוני, בעיות אורתופדיות, פציעות ספורט ובנוסף גם לריפוי פצעים פתוחים וטיפול בדלקות. המכשיר קל לשימוש, בכל מקום וזמן על ידי המטופל, ללא סיכונים וללא תופעות לוואי ידועות.

סטנד
טיפול
מתנה!

60
ימי נסיון
במחיר
מיוחד

שליח
עד
הבית

שנתיים
אחריות

B-CURE
LASER | לשדרג את החיים

04-61772550

* המכשיר אינו מחליף טיפול תרופתי | יש לעיין בעלון לצרכן לפני שימוש | ט.ל.ח. | עד גמר המלאי | בכפוף לתקנון

פנחס ביכלר
תוצת מקהלת "מלכות"
p0527645882@gmail.com

סולן או חבר מקהלה?

אינה דומה שירה במקהלה לקריירת סולן. חברי מקהלת 'מלכות' באירוע

הדרור בשירה. ובהמשך למה שנכתב בראש הדברים, גם אם ניחנתם בקול מקסים ושובה לב וגם אם החמיאו לכם באמת ובתמים על שירת סולן מדהימה, לא בהכרח שאתם מסוגלים להשתלב בתוך מערכת הרמונית של מקהלה שלמה.

מצד שני, גם אם עשיתם כבר דרך ארוכה ומוצלחת במקהלה, ייתכן שבקריירת הסולן ההצלחה לא תשכפל את עצמה, כך שגם אם התקבלתם למקהלה כל שהיא, אל תהיו בטוחים שאחרי שנתיים אתם יוצאים מכאן זאנוויל ויינברגר או בערי וובר...

זאת ועוד. בשביל להיות זמר פרונט משובח, נדרשת רשימה ארוכה של מרכיבים היוצרים יחד את הקריירה הגדולה, כמו למשל: יצירות, טעם טוב בבחירת חומרים, יכולות ווקאליות ופיתוח קול, אינטראקציה טובה עם קהל, עוצמה והמון אנרגיה. מנגד, למרות שחבר מקהלה לא אמור להיות מצויד בכל המארג הנ"ל, הוא נדרש להביא את לבמה הרבה יותר ידע מוזיקלי מאשר זמר הפרונט. הוא חייב שליטה באקורדים ובסולמות מוזיקליים (כך לפחות במקהלות הגדולות...); הוא צריך להיות בעל יכולת למידה תוך כדי תנועה, דהיינו לשמוע מהלך אקורדים של תזמורת או גן חתונות ולבצע מיידית את התפקיד הנכון במקסימום דיוק ועוצמה.

ועוד משהו. האופי והאישיות משנים גם הם מאוד את כללי המשחק. שירת פרונט דורשת יותר ביטחון עצמי, בעוד שירת מקהלה דורשת יותר סבלנות, יכולת למידה ו'דגירה', וגם, אגב, מידות טובות שבין אדם לחברו, שזהו סוד ההצלחה בתוך המערכת המקהלתית...

לכן, חשוב לזכור, אין קשר בין שירת סולן לשירת מקהלה. אתה יכול להיות מוכשר מאוד באחד מהם ולאבד ידיים ורגליים בשני. בחנו את עצמכם היטב ואז קבלו את ההחלטה הנכונה לכם.

שרות ואולי מאות פניות מגיעות במהלך השנה אל משרדי מקהלת 'מלכות' מ'מיטיבי' צעירים המבקשים להתערב בתואר 'חבר מקהלת מלכות'.

וכמה סוגי פונים הם. יש את אלו המנסחים את בקשתם בערך כך: "אני חולם על קריירת סולן, רואה את עצמי מאוד מתאים לזה. אני חושב שאם אעשה שנה שנתיים בכור ההיתוך של 'מלכות' זה יביא אותי אל קדמת הבמה...". לו יהי כן. לעומתם יש שמתנסחים, "יצא לי לשיר סולן בשמחות של חברים ובני משפחה, כולם החמיאו מאוד. יש מצב שאני נכנס ל'מלכות'?"

לא ניכנס כעת לשאלת המיליון, האם הדרך לקריירת סולן מוצלחת עוברת דרך שירה במקהלה. כי בין גדולי הזמר תמיד נמצא כאלו שמעולם לא עמדו בשורה אחת עם משוררים נוספים, כשמאידך, רשימות 'בוגרי המקהלות' שהפכו לזמרי פרונט גם היא ארוכה מני ים. הנה, מקהלת 'שירה' מארה"ב (איתה אנו עתידים אוטוטו לשלב שוב זרועות לקראת אירועי סיום לימוד ההלכה של 'דרשו' בחודש הבא א"ה) הוציאה מתוכה רשימת סולנים אגדית, החל מבערי וובר, שמילי אונגר ולוי פאלקוויטש, דרך אברהם מרדכי שורץ, שלום למר, מוישי אייזנברג, יומי לאווי ועוד.

כך גם מתוך שורות מקהלתנו הצעירה יותר, 'מלכות', צמחה רשימת זמרים מרשימה, החל מזאנוויל ויינברגר הגדול, מוטי ויזל וברוך ויזל, יואלי דוידוביץ, אבריימי לונגר ויואלי ויינברגר, פיני פולק וחיים פולק ויוסל ליפער, ואפילו בנצי שטיין שזה עתה יצא לקריירת סולן אנרגטית במיוחד.

אז האם שירת סולן היא בעצם כמו שירה במקהלה אבל ביחיד? בשורות הבאות נבקש לעמוד על ההבדלים המהותיים הקיימים בין השתיים, כאשר תחילה נפנה את אלומת האור לאופי השירה המשתנה בין הסולן לחבר המקהלה.

בעוד אצל זמר הסולן השיר הוא כחומר ביד היוצר, ברצותו מאריך וברצותו מקצר, ברצותו מחליק וברצותו מסלסל, הרי שבשירה מקהלתית אין חופש פעולה, הכל חייב לבוא כמכונה, כמקשה אחת. אין סטיות ימינה ושמאלה, אין אפשרות של לנסות 'קוועטש' חדש בשיר או תנועה נאה שהייתה יכולה לייפות, לכאורה, את המלודיה. המשורר במקהלה צמוד כל הזמן להוראות המנצח. הוא עולה לבמה בראש 'סגור'. הוא כאן בכדי לבצע את הדברים בצורה הכי מדויקת ומהוקצעת, בשונה מזמר הפרונט שעולה לבמה בראש 'פתוח' וזכותו לעגל ולרבע ולעשות מה שליבו חפץ עם המנגינה שבידו.

לכן, כצעד ראשון לפני שחשבתם להירשם למקהלה או להתחיל קריירת סולן, בחנו את עצמכם באיזה אופי שירה ניחנתם. האם אתם מסוגלים להתקבע לשירה מכוונת של מקהלה או שמה חשוב לכם

הסוף לכוויות

חנה אייזנברג

סיפורה של התינוקת שנכוותה חשף את הקוראים לסכנת המיחמים. מכתבי קוראים זועקים: הקץ לכוויות השבת. בעקבות זאת יצא מגדלי קול פליי במיזם מיוחד המביא אליכם את הפתרון האולטימטיבי למים חמים ללא חילול שבת: בר המים של נועם 1. בברכת שבת שקטה ובטוחה!

סיפורה המטלטל של רותי התינוקת, שנכוותה ממחים מים חמים וניצלה בחסדי ה', התגובות בנושא לא פוסקות מלהגיע למערכת. החל מפנטזי יחודי של אחת הקוראות שחיברה את המיחם אל הקיר עם מנעול מברזל, וכלה בהמלצות על מיחמים בטיחותיים שמתאימים יותר לבית מבוזר בילדים.

בין התגובות הגיעו גם סיפורים עצובים על פגיעות מכוויות. ילד שטיפס על השיש ולחץ בטעות על הברז של המים החמים, מיחם שהתהפך ושפך את תכולתו על תינוק שזחל בסמור, מרפק שלחץ בלי משים על ברז המיחם והמים הרותחים נשפכו ישירות על הרגל האומללה... ועוד ועוד.

כוויות שבת

הסיפורים המזעזעים הניעו אותנו לפעול בנושא. על פנינתנו משרד הבריאות, כוויית הן הפגיעות השכיחות ביותר בקרב ילדים בחדשי החורף, בעיקר בגיל הרך. אלפי ילדים מגיעים מדי שנה לחדרי מיון בעקבות הפגעות מכוויות. בשנת 2017 הגיעו לחדרי המיון ולמרפאות טרם 3,286 ילדים כתוצאה מכוויות. כוויית רבות נוספות אינן מדווחות.

על פי הנתונים המבהילים, ילדים בקבוצת הגיל 4:0 הם בעלי סיכון הגבוה ביותר להיפגע. הם מהווים 78% מנפגעי הכוויית. מכיוון שעורם של תינוקות דק מאוד, נזל חם שנשפך עליו עלול לחדור לשכבות הפנימיות של העור בקלות ובמהירות, ולגרום לחילה, לפגיעה חמורה גם בטמפרטורות נמוכות יותר.

מפחיד לדעת כי 84% מהילדים שנפגעים מכוויות - נפגעים בבית, מרביתם במטבח. מתוך 5 ילדים שמגיעים למיון עקב כוויית, 60% מהאשפוזים עקב כוויית, נגרמו מנזלים חמים! שתייה חמה, סירי תבשילים חמים, מים רותחים, מיחמים וקומקומים מהווים סכנה בקרבת ילדים ופעוטות. ועוד נתן עצוב שאמור לסטלל אותנו משלוותנו: בסופו של שבוע ישנה עלייה במספר הכווייות מנזלים חמים. הצוותות בבתי החולים כבר נתנו כינוי לתופעה הנוראה הזאת - "כוויות שבת". כן, ככה קוראים בקורים הפנימיים לכוויות של ילדים ממשפחות שומרות תורה ומצוות שהמיחם השבתי שלהם כיבד אותם במקלחת של רותחין...

גב' באלין, מייסדת מנהלת יחידת חוס"ן (חירום וסיוע נפשי) באיחוד הצלה, מתארת: "כשמתקבלת קריאה במהלך השבת ואני שומעת את המילה כוויית ממיחם, אני רואה מול העיניים לא יום, לא שבוע, לא חדר, אלא שנים! שנים

של טיפולי אסתטיקה וניתוחי פלסטיקה - ייסורי איוב. אלו הן הקריאות הנכואבות ביותר. יודעים איפה הן מתחילות ולא ניתן לשער מתי הן מסתיימות".

ואי אפשר לדלג על הנתון המזעזע הבא: 70% מהילדים שאושפזו בגין כווייה, היו בקרבת מבוגר או במרחק ראייה ממנו. המשמעות היא כי הבעיה אינה בהשגחה אלא דווקא **במיחם**. הרחקת מקור הסכנה מילדים צעירים היא הדרך הבטוחה ביותר בס"ד למנוע כוויית.

חובה! כללי זהירות

כיצד ניתן למנוע בעזרת ה' את סכנת הכוויית?

באגף דוברות והסברה של איחוד הצלה מפרטים את כללי הבטיחות והזהירות:

יש למקם את מיחם המים או הקומקום החשמלי הרחוק מהישג ידם של ילדים. חשוב לוודא גם שכל החשמל המוביל לקומקום או המיחם נמצא במיקום שאין לילדים גישה אליו. אם הוא ארוך מדייש לקצרו או להצמידו לקיר כדי שיד או רגל של ילדון שוב לא יסתכסכו בטעות חלילה.

בנוסף, פרופסור יוסף חייק מנהל היחידה לטיפול נמרץ כוויית בבית החולים 'שיבא', מסב את תשומת ליבו לבדיקת מכסה המיחם, אם המכסה לא מוברג לגוף המיחם, התכולה הרוחתת בסכנת שפיכה. כמו כן הוא מתריע, כי מיחם היושב על שלוש רגליים אינו עונה על התקן המעודכן והוא מסוכן לשימוש. התקן הישראלי המעודכן מחייב שהמיחם יישב על בסיס עגול, יציב ובטוח יותר. עם זאת, גם זה לא מונע לחלוטין אפשרות של התהפכות מסוכנת, מפני שהעיצוב הצר והגבוה של המיחם מזמין התהפכות עם כל הטיה קלה.

ארגון בטרם ממליץ גם על התקנת מערבל ביציאת המים החמים מהדוד. המערבל מוסיף את המים הקרים לתוך המים החמים שיוצאים מהדוד, כך שהמים יזרמו בטמפרטורה מבוקרת. וכמובן, וסתבטחון תרמוסטטי וסת- יותקן בברז עצמו וכולל וסת בטחון, שעוצר את זרימת המים בברז במקרה שזורמים מים בטמפרטורה גבוהה מהרצוי.

יש אופציה בטיחותית!

למעשה, לא לכולנו ישנה אפשרות להתקין ווסתי טרמוסטט על הברזים והדודים, אולם כולנו רוצים ומעוניינים לעשות כל שביכולתנו כדי למנוע את הכווייה הבאה חס וחלילה. יצאנו לסקר קצר בשוק המיחמים, ובקשנו לבדוק איזה מיחם עונה על צורכי הבטיחות והשימוש המותר בשבת בעת ובעונה אחת.

פרופסור חייק, מנהל מחלקת כוויית בשיבא, ממליץ להחליף את המיחמים במוצר עדיף ובטוח לאין ערוך - מיני בר. לדבריו, זה התחליף האופטימלי למיחם המסוכן שניצב על

השיש ומאיים על שלום הילדים בכל שבוע מחדש למשך יותר מעשרים וחמש שעות.

ומה אומרים על הרעיון במכון התקנים? ראש ענף מוצרי צריכה במכון, אברהם אוחיון, מסביר שהמיחם אכן נוטה ליפול בקלות רבה יחסית. לעומתו, המיני בר הוא מוצר אחר לגמרי. יש לו הגנות ותוספות, מבנה גוף יציב שלא קל להטות ולהפיל אותו, ואין מתחתיו רווח לגוף החימום - כך שהוא יושב בצורה יציבה מאוד. "אם יש מיני בר שיש להם התקן שבת - זה הנפלא ועדיף", הוא ממליץ בכלל פה.

ואכן, עד לפני שנים ספורות זו הייתה הבעיה הכואבת, תרתי משמע: ברי מים מעוצבים ועילים להפליא היו בשפע, אולם הם לא היו מותאמים לשבת.

בשנים האחרונות פרץ אל השוק מוצר חדש וייעודי גם לשומרי השבת: בר המים נועם 1 הוא היחיד בשוק המותאם לשבת בלא חשש חילול שבת, ובעל תקני בטיחות גבוהים. המהנדסים של נועם 1 נתכננו מתקן עם מיכל מים חמים אשר נאטם לכניסה של מים חדישים בזמן השבת, ובלחיצה על מצב כפתור שבת לפני כניסת השבת, המים נותרים רותחים לאורך כל השבת ללא פעולות חוזרות ונשנות של כיבוי גופי החימום והפעלתם. למיני בר של נועם 1 יש התקן שבת מיוחד בהשגחת הרב רובין.

וכמובן, היתרון החשוב של נועם 1 הוא היותו המיחם הבטיחותי ביותר לילדים. וזהו שיקול סופר קריטי בבחירת מיחם: נועם 1 הוא מיני בר רחב שמכנהו אינו מאפשר נטייה לקו האלכסון ולנפילה. גם המיכל המשפחתי הענק שממלא את בטרן המיני בר של "נועם 1", זה ששומר מעל 5 ליטר מים רותחים למשך שבת שלמה - מעניק לו משקל נוסף וחוזק בטיחות מיוחד ויציב. בנוסף לגוף המיחם היציב, מנגנון ההפעלה של בר המים כולל בתוכו לחצן בטיחות, מה שימנע מגע ישיר אפשרי של ילדכם עם מים חמים.

הבר המושלם בשבילך

למיני בר של נועם 1 ישנן מעלות רבות וייחודיות: הוא בעל קיבולת גדולה ומאפשר לכם לחמם בבת אחת מעל 5 ליטר מים רותחים. כל מי שבררנו אצלו לא התלונן שהמים נגמרו לפני מוצאי שבת... בנוסף, המתקן הינו סופר חסכוני בחשמל. המים נשמרים בטמפרטורה קבועה, ללא צורך בהרתחה חוזרת ויקרנית. למיני בר של נועם 1 יש גם שלושה מצבי מדידה: מים קרים, מים פושרים ומים רותחים. מהיום לא תצטרכו להמתין עם בקבוק רותח ותינוק צורח, המים מותאמים בקלות לצרכים המדויקים שלכם. המיני בר גם מצויד במערכת סינון מים מתקדמת שמאפשרת לכם ליהנות ממים צלולים, מסוננים ואיכותיים. וכמובן, מיני בר נועם 1 קיבל תו תקן מאשר לשימוש על ידי מכון התקנים הישראלי. גם המראה החיצוני של הבר מעוצב בקפידה: הוא קטן וקומפקטי יחסית לברי מים אחרים בשוק, ומשדר קו אלגנטי, אסתטי ונקי שישתלב בקלות במטבח שלכם.

לפני שמונה שנים, כשיוסי גרין ומוישי קרויס הקימו את פרויקט מקהלת הילדים "אידיש נחת", גם הם לא האמינו שבתוך שנים בודדות יבואו אלפים מהציבור החסידי ביותר בניו יורק, לכל מופע ממוכפי המקהלה • 8 שנים אחרי, ולאחר ארבעה אלבומים מצליחים, השניים משיקים את אלבום המופע האחרון "לחיים און נחת", שנערך בחיבור מפתיע עם יעקב שוואקי, ומספרים על הטקס הייחודי שעובר כל ילד מילדי המקהלה בבר

המצווה שלו

חיים ויינברג

צילומים: שלומי קרויס

אחד ממוכפי "אידיש נחת", עם שמילי אונגר

א ביסעלע אידיש נחת

בתוך זמן קצר יחסית, הצליחה מקהלת הילדים "אידיש נחת" לכבוש מקום של כבוד ב'מזרח' של המוזיקה החסידית. המקהלה הוקמה לפני כ-8 שנים בלבד, וכבר עם צאת האלבום הראשון, "מתנה טובה", היא הפכה לדבר הכי חם בשוק המוזיקה החסידית. היא הצליחה להנפיק להיטי ענק כבר באלבום הראשון: "התקבצו מלאכים" הבלתי נשכח עד היום (שגם הפך להמנון של "יהדות התורה" בבחירות שאחרי הוצאת האלבום), "מתנה טובה", "מגן אבות" ועוד ועוד.

היה ברור כבר אז שמשוהו חדש הגיע לכאן. הבשורה היתה בדמות מקהלת ילדים חסידית מקצועית, דבר שאכן זמן רב לא היה בשוק. כנראה מאז ימי ר' משה גולדמן ז"ל ו"קעמפ שלוה", וגם בדמות השירים - שכולם כולם פרי לחניו של המלחין והיוצר הוותיק והמשובח במוזיקה החסידית, יוסי גרין. ההצלחה היתה כמעט טבעית: כמה יכול להיכשל פרויקט עם ילדים חסידיים ששרים "מוישה רבינו" במבטא החסידי המתוק, בלחנים הגאונים של יוסי גרין?

אנחנו רצים קדימה 8 שנים אחרי: "אידיש נחת" הוציאה כבר ארבעה אלבומים מקוריים משלה, ועוד שלושה אלבומי אוסף (חב"ד, סקולען ושירי שבת): מילאה אולמות ענק בניו יורק, במופעים חסידיים כשרים למהדרין מן המהדרין, אליהם הגיעו אפילו חסידי סאטמר: הוציאה גיטרת-משחק מיוחדת ובה השירים הנבחרים של המקהלה, וכעת משיקה את אלבום המופע החדש "לחיים און נחת" (ב-DVD ולהאזנה), שהוא בעצם תיעוד המופע יוצא הדופן של אידיש נחת ויעקב שוואקי, שהתקיים בסוכות האחרון.

רגע אחרי הוצאת האלבום החדש, נועדנו עם המלחין יוסי גרין ועם מנצח ומנהל המקהלה מושי קרויס, שני השותפים בפרויקט המצליח הזה, "אידיש נחת".

איך נולדה מקהלת אידיש נחת? של מי היה הרעיון?

יוסי גרין: "הרעיון היה שלי. אני הרי התחלתי את הקריירה שלי עם מקהלות ילדים, 'פרחי לונדון' וכל הפרחי דאז, אלא שבינתיים, כמובן, הילדים וגם המאזינים מאז התבגרו, וחשבתי שהגיע הזמן לעשות פרויקט שיתחיל עבורי את הסיבוב מחדש. כלומר, לעבוד שוב עם מקהלת ילדים. אגב, כדי לחבר את העבר להווה, אנחנו מקפידים בכל אלבום של 'אידיש נחת' לחדש גם שיר מהעבר. באלבום הראשון זה היה 'אדרבה', בשני 'א' שיינעם חלום', בשלישי 'קול ברמה' וברביעי 'כי המצווה הזאת'. בכל אלבום מחדש יש אצלנו בצוות דיונים שלמים על זה, איזה שיר נחדש הפעם.

"ובחזרה לימי הקמת המקהלה: מאז ימי 'פרחי לונדון', העולם השתנה והפך לדיגיטלי, ואני חיפשתי דווקא ילדים שלא מכירים את כל האתרים והמכשירים הטכנולוגיים, רציתי לשמוע שירה יהודית טהורה. הכתובת הטבעית עבורי היתה מושי קרויס. למושי, תושב קרית יואל בזמנו, ניהל אז מקהלת ילדים תושבי קרית יואל, מקהלה שהוקמה לצורך הקלטת אלבומים שונים, ואמרתי לעצמי: אולי אנחנו יכולים להתחיל את הפרויקט עם המקהלה שלו, שכבר קיימת ועובדת. מושי, מטבע הדברים, גם הכיר ישר והפוך את עולם מקהלות הילדים, והבנתי שהוא יכול להגיד לי אם הפרויקט שאני חולם עליו הוא בר עשייה, או שמדובר בכלל בחלומות. הוא בהחלט יכול היה לומר לי, 'תקשיב יוסי, אתה לא מפה, והמקהלה שאתה רוצה להקים עם הילדים מקרית יואל פשוט לא תקרה'. אבל לא. לשמחתי, כאשר נפגשנו, הוא ממש התלהב מהרעיון. ככה נולד פרויקט 'אידיש נחת'."

אז גרין הביא לשותפות המוזיקלית את ניסיונו העצום בהלחנה ובהפקה מוזיקלית. ומה קרויס הביא לחבילה? גרין: "מושי כבר אז

היה מפיק גדול, שהיה מעורב בהפקת כל מיני אלבומים חסידיים. מעבר למקהלת הילדים, גם היה לו אולפן והוא היה שם הטכנאי. בקיצור, היתה לו את כל החבילה. אחרי שהוא התלהב מהרעיון ואמר שזה יכול להיות מאד מעניין, הוא ביקש לשמוע את השירים לפרויקט. הוא הגיע אליי הביתה וישבנו על הפסנתר, וראיתי את פניו פשוט זורחות. הוא אמר לי שהוא 'יודע מה בדיוק צריך לעשות'."

מקהלת הילדים של קרויס נקראה עד אז מקהלת MK. כלומר ראשי התיבות (באנגלית) של שמו, וכולם קראו לה, "הילדים של מושי קרויס". עם ההקלטות עם גרין הגיעה גם השאלה איך ייקרא הפרויקט החדש, המשותף לקרויס ולגרין. "בגלל שאני מתעסק ביום יום גם בשיווק", מספר גרין, "הבאתי את הרעיון שהפרויקט צריך להיקרא 'אידיש נחת', עם הלוגו וכל הקונספט. מושי הביא לפרויקט את המקהלה ואת העבודה עם הילדים, והוא שותף מלא שלי בפרויקט, שלא היה קורם עור וגידים בלעדיו. כיום, שנינו שותפים בפרויקט המוזיקלי של 'אידיש נחת', כשלכל אחד בנפרד יש כמובן פרויקט מוזיקליים נוספים וקריירה פרטית משלו. אבל בפרויקט הזה, אנחנו שותפים מלאים."

מושי קרויס: "בסוכות קיימנו את מופע 'לחיים און נחת', ממנו יצא כעת אלבום המופע. אני עצמי הנחיתי את האירוע, ופתחתי ואמרתי שם לקהל: 'אין אידיש נחת בלי יוסי גרין, אנחנו שותפים מלאים בזה'."

גרין: "שתבין, מושי צנוע, אבל הוא זכה להפיק, בסוכות האחרון, את ההופעה הכי גדולה והכי מוצלחת בשוק החסידי. לא היה דבר כזה עד אז. 72 שעות לאחר פתיחת מכירת הכרטיסים, נגמרו הכרטיסים. ומושי, בצניעותו, פתח את האירוע כשהדבר הראשון שעשה זה להתחלק בקרדיטים עם כולם."

בתוך כמה דקות הצטרף גם גרין לבמה, ולאחר מכן הצטרפו גם יעקב שוואקי, שמילי אונגר, הרשי ויינברגר ואמנים נוספים, והחגיגה היתה שלמה.

"זה היה כמו סטארטאפ"

לפני "אידיש נחת", מספר קרויס, הוא צבר ניסיון - מעבר להקלטת קולות ילדים לאלבומים חסידיים - גם בהקלטת הפקות מקור של סיפורי ילדים ביידיש. "אלו לא היו אלבומי שירים כמו 'אידיש נחת', אלא אלבומים עם סיפורים, גראמען (חרוזים), וגם ניגונים ושירים. עשיתי הרבה אלבומים כאלה, שלא שווקו בכלל בארץ."

שאני לא שמתי לב לזה עד שמוישי סיפר לי שזה התהליך וזה הנוהג במקהלה. היום כל ילד שנכנס למקהלה ומגיע לגיל בר מצווה יודע: אוקיי, עכשיו מתחילים החיים הרציניים, מניחים תפילין - ונפרדים מהמקהלה".

קרויס: "זה חלק מהמסר החשוב של 'אידיש נחת'. בכל פעם שילד מבקש להצטרף למקהלה ומגיע אליי לראיון, אני שומע איך הוא שר, ומסביר לו מה זה אידיש נחת. היה לי ילד כזה שהגיע אליי אתמול. שאלתי אותו: אתה יודע מה זה 'אידיש נחת'? הוא אמר לי: כן, המקהלה. אמרתי: לא, אידיש נחת זה לא לשיר ולא ללכת להופעות, אלא להביא אידיש נחת להורים, ללמוד ולהתפלל כמו שצריך בחיידר, להיות עם מידות טובות. זה אידיש נחת. אני אומר לכל ילד: כמו שחשוב לנו הקול שלך, גם חשוב לנו איך אתה לומד בחיידר ואיך אתה מתנהג בבית, זה הולך ביחד. וחלק מהמסר הזה הוא, שכשאתה מגיע לגיל בר מצווה, אתה מתחיל ללמוד באופן רציני, והשירה במקהלת 'אידיש נחת' מסתיימת".

בנוסף, הקליט מקהלות מבוגרים וילדים, עליהן ניצח, לאלבומים מוכרים של זמרים ידועים, כמו מרדכי בן דוד, בערי וובר, ליפא שמעלצר ועוד. "מי שהיה צריך מקהלה חסידית מקצועית של ילדים או מבוגרים לצורך הקלטת קולות באלבומים, היה ניגש אליי. יש גם זמרים רבים שהגיעו להקליט סינגלים ואלבומים אצלי באולפן. עשיתי קולות רקע לכל מיני פרויקטים חסידיים. וזאת הסיבה שגם אתה, יוסי באת אליי..."

גריין: "נכון. אני זוכר שאמרתי לך, 'אולי אנחנו יכולים לקחת את זה לשלב הבא, להוציא אלבום עם פרויקט מסודר משלנו'. זה היה כמו סטארטאפ. אמרתי לך, הגיע הזמן שלא תעסוק רק בקולות רקע בלי שהעולם יכיר אותך, אלא תהיה חלק ממשהו גדול, בו ההפקה עצמה תהיה הפקה שלך".

ואכן, מספר קרויס, "אידיש נחת" היה האלבום הראשון בו עשה את כל ההפקה השלמה, מא' עד ת'. גריין: "כמו שבזמנו הייתי מתייעץ עם המפיק

עם מרדכי בן דוד
יוסי גריין, במופע
"שמחה און נחת"

יוסי: מוישי מכיר ישר והכוך את עולם מקהלות הילדים, והבנתי שהוא יכול להגיד לי אם הפרויקט בר עשייה, או שמדובר בחלומות

גריין: "כל הקונספט של 'אידיש נחת' הוא שאתה שר ועושה הכל במסגרת המקהלה, עד שאתה נהיה בר מצווה, אז מתחיל עבורך מסלול חדש, במסגרתו אתה עוזב את השירה ומתמקד, כמו כל בחור, בתורה, תפילה ומידות, בכל הדברים שמביאים אידיש נחת. זה חלק רשמי מה'אידיש נחת', ומוישי מסביר את זה לכל ילד. ובאמת, בכל שמחת בר מצווה של ילד מהמקהלה, כל שאר חברי המקהלה מגיעים ושרים אתו ביחד, כפרידה. זה רגע מאד יפה, מריר-מתוק.

"מעניין מאד לראות את זה. כי כשאתה פוגש ילד מהמקהלה שבועיים לפני בר מצווה, ולאחר שבועיים פוגש אותו שוב, אתה כבר רואה את אותו ילד עם רצינות. הילד מתבגר בלילה אחד. כל ילדי המקהלה מגיעים לבר המצווה שלו: הם חוזרים הביתה ילדים, והוא חוזר הביתה בחור בר מצווה. מוישי היה מזמין אותי לבר המצוות של הילדים, ואף פעם לא הבנתי למה, וכי הוא לא מבין שזו נסיעה ארוכה עבורי וקשה לי לנסוע כך הרבה פעמים בתכיפות? אבל פתאום הבנתי שזה טקס שלם, ולטקס הזה גם אני שייך. אמנם עדיין לא התחלתי ללכת לבר המצוות שלהם, כי בסופו של דבר

יוסי טיברג על כל מיני דברים, ודחפתי אותו בכח אל לפני הקלעים, שיתחיל להיות חתום על הפקות משלו, עשיתי אותו הדבר בדיוק עם מוישי".

קרויס: "למדתי הרבה מיוסי, איך עושים הפקות: איך מסתכלים על הפקה, איך ניגשים לשיר ולמוזיקה, איפה צריך לקצר כך שלא יהיו יותר מידי מילים בידיש, כדי לא לעשות 'מצוה טאנץ' מכל שיר, ואיפה דווקא צריך להאריך. כל שיר הוא הפקה".

גריין: "והתלמיד היום, עולה כבר בהרבה על הרב'ה שלו..."

קרויס מספר כי כל ילד שנכנס למקהלה, יודע שיש לו "תאריך תפוגה": בבר המצווה, כלומר בגיל 13, מסתיימת השירה במקהלה. קרויס: "הילדים מתחילים לשיר אצלנו בערך בגיל 10-11, ובבר מצווה מפסיקים".

גריין: "יש טקס שלם בבר המצווה, שזה היום האחרון של כל ילד במקהלה. כולם מגיעים לאולם, כל ילדי המקהלה, ושרים לו. האמת

מוישי קרויס וילדי
"אידיש נחת"

מוישי הוא זה שעובד עם הילדים ומכיר אותם, אבל הבנתי למה היה חשוב לו שאגיע."

קרויס מוסיף ומספר, כי "כל שלב ושלב של התקדמות והתפתחות המקהלה, אני עושה רק עם התייעצות של רב חשוב מאוד, כולל בשאלות אם להופיע בכל מיני אירועים מסוימים. אני לא זז מבלי לשאול את הרב אם כל מה שאנחנו עושים הוא בסדר. אני מרגיש אחריות גדולה, בגלל שאני מתעסק עם נשמות טהורות, עם ילדים שהם העתיד שלנו, ואני מאוד רגיש בכל צעד וצעד של המקהלה."

"הקהל התחיל 'לתבוע' שנופיע באירועים"

8 שנים, כאמור, עברו מאז החל הפרויקט לקרום עור וגידים ועד להצלחה המסחררת שלו היום. בינתיים, מגלים גרין וקרויס, חלק גדול מילדי המקהלה מאז, מהאלבום הראשון, כבר הספיקו להתחתן וחלקם אף הפכו כבר לאבות לילדים בעצמם. גרין: "לפני כמה שבועות שאלתי את מוישי מה קורה עם הילדים מהאלבום הראשון, והוא אמר לי: יוסי, חלק גדול מהם כבר התחתנו ויש להם ילדים, כלומר יש להם בעצמם כבר 'אידיש נחת' (נחת יהודית). בעיניי, זה שילדי 'אידיש נחת' זוכים כבר בעצמם לאידיש נחת, זו הכותרת של הכתבה."

מהי חלוקת העבודה ביניכם?

גרין: "כאמור, אנחנו שותפים מלאים, ומוישי מעורב לגמרי גם בבחירת שירים. כל העבודה עם הילדים, מי שר בשיר הזה או בשיר אחר, מי מקבל סולו, מי מופיע וכו', כל זה עבודה של מוישי. כך גם העבודה מול משפחות הילדים. לפעמים, אחרי שילד מסוים נכנס למקהלה, אני פוגש באירוע את ההורים שמדברים איתי, ומוישי לוקח אותי לצד ומסביר: לאדם שדיבר איתך כעת יש שני ילדים במקהלה. ואני אפילו לא ידעתי..."

"את השירים אני מלחין, וגם מעורב מאוד בעיבודים, בקולות ובהפקה המוזיקלית, אבל למוישי יש את המילה"

בהפקה, איזה שיר נכנס לכל אלבום ואיזה שיר לא. ולא רק זה: הוא גם יכול לאהוב חלק אחד בשיר ועל החלק השני לומר לי שחסר לו בו משהו, וכשהוא אומר לי את זה אני חוזר לפסנתר ומשפר. זה קורה כל הזמן. יש לו הבנה וטעם. לי יש את הרעיונות שלי, שאולי הם מבוגרים יותר, ומוישי מסייע לי להתאים את הכל לקונספט של מקהלת הילדים. למשל, באלבום האחרון היה לנו שיר בשם 'דאס איז מיין רבי', בו האבא מסביר לילד מי זה 'הרבי' ומה זה אומר בכלל. אז לי יכול 'ליפול' רעיון כזה, אבל אם מוישי לא יעודד ויגיד שהרעיון הוא מתאים, השיר לא ייכנס. כל שיר ממוישי, הלאה, רק כשמוישי מחווה דעה שהוא טוב ומתאים. משם אנחנו מטפסים ביחד."

קרויס: "אם הזכרת את 'דאס איז מיין רבי', אני זוכר שנפלת מהכיסא כששמעתי את הקונספט של השיר. הוא היה מיוחד מאוד."

גרין: "זו הגדולה של מוישי. הוא מבין הרבה יותר טוב ממני את הראש של הילד, מה מתאים שהוא ישיר. סוף־סוף הוא האחראי שהילדים ישירו את השיר מתוך הבנה והרגשה. אני מבין בדיוק את המקום שלי ושומע במאה אחוז את דעתו, וזה גם סוד ההצלחה, מכיוון ששנינו מבינים היטב את המקום שלנו בפרויקט."

קרויס: "בהפקה קורה גם להיפך הרבה פעמים, שאני מסיים עם ההפקה וההקלטה, ויוסי מקשיב ומרגיש שמשוהו חסר, שמה שהקלטנו לא הוציא את הרעיון כמו שצריך, שזה לא מחודד מספיק. אז הוא מסביר לי ואנחנו דנים ביחד, ואם צריך, אני מקליט שוב, בלי ספקות בכלל."

גרין: "ב"ה, יש לנו חיבור מאוד מיוחד ביחד, אנחנו מכבדים אחד את השני. עבדנו הרבה על זה. זה ממש כמו שותפות בביזנס."

בהתחלה, כשיצא האלבום הראשון, אמרתם אז בראיונות שאין בכלל כוונה להופיע על גבי במות עם המקהלה, אלא רק להוציא שירים. מה השתנה מאז?

קרויס: "מה שקרה הוא, שבגלל שהאלבומים שיצאו היו ב"ה כל כך מקצועיים, והשירים היו מעניינים ולא סתם שירי 'מצוה טאנץ', השירים הפכו ללהיטים והתחילו להתנגן בחתונות. ואז, מפיקים שעסקו בהפקת דינרים חסידיים של ישיבות וחצרות, פנו אליי, שאלו אם אנחנו נוכל להופיע בדינר שלהם עם הילדים החסידיים הללו, עם ההברה והשורשים החסידיים שלהם, לשיר שיר אחד או

במופע
באירוע
פרטי

בעבודה
באולפן

מוישי: שאלתי את הילד, אתה יודע מה זה 'אידיש נחת'? הוא אמר לי: כן, המקהלה. אמרתי: לא, אידיש נחת זה להביא אידיש נחת להורים

לפח

שומרים על ההורים!

בני 60 ומעלה נמצאים בסיכון גבוה לפתח מחלה קשה מאומיקרון. רוב המאושפזים בבתי החולים במצב קשה משתייכים לקבוצת גיל זו. לכן, נזכיר להם **להמנע** מהתקהלויות וממקומות הומי אדם, **לשמור** מרחק בטחון גם מקרובים ובני משפחה, **לעטות** מסיכה בכל מכש, **ולהתחסן!**

אם הורכם טרם קיבלו את מנת הדחף השלישית או הרביעית, הפצירו בהם לעשות זאת. החיסון מגן מפני מחלה קשה ותמותה ח"ו.

יוסי: באירוע של 'אידיש נחת' הקהל כל כך התלהב, כי כל מה שהוא ראה היה עבורו ראשוני, הם לא ראו לפני כן שום מופע

עם יעקב שוואקי, יוסי גרין ושמואל אונגר, במופע "לחיים און נחת"

שלושה מופעי ענק

עד היום נעשו במסגרת הזאת כבר שלוש הופעות, שכל אחת מהן היתה הצלחת ענק, בסיעתא דשמיא: "ברכה און נחת" (עם שמילי אונגר, שימי ענגל, דובי מיזלס ועוד), "שמחה און נחת" (עם מרדכי בן דוד, לוי פאלקוביץ', מוטי אילוביץ' ועוד) ו"לחיים און נחת", שכאמור יצא כעת גם באלבום. גרין: "הופעתי והייתי עד היום בהרבה מאד הופעות, ואני אומר לך: בכזאת הופעה מעולם לא הייתי, ואני לא מגזים. אף פעם לא היה מופע כל כך מושקע, מעניין ומגוון. אגלה לך סוד? מי שעשה כעת את ההפקה של 'האסק 35', שלומי שטיינמץ, קיבל את התפקיד לאחר שהפיק את המופע שלנו. זאת ההוכחה הכי גדולה. לא חסכנו בכלום, למרות שהקהל כאמור מעולם לא ראה בכלל הפקה אחרת. הם הרגישו ממש ב'גן עדן'... גם שמילי, שמופיע הרבה, מאד התרגש משתי ההופעות שלנו איתנו, ובאמצע החזרות פנה אליי כל הזמן ואמר: 'איך זה יכול להיות שההופעות של 'אידיש נחת' משתפרות באיכות בכל פעם?'."

קרויס: "אני חייב להוסיף משהו, שגם אני מעולם לא הייתי בהופעות. אחרי שעשינו את ההופעות שלנו ואנשים אמרו לי: וואו, ההופעה שלכם יותר יפה מההופעה ההיא ומההופעה ההיא, שאלתי אותם על מה הם מדברים בכלל. לא הבנתי..."

גרין: "אני כל הזמן אומר שהאדם הזה, מושי, אפילו לא יודע מה הכוחות שלו. גם אחרי מה שהוא כבר עשה, הוא עדיין לא מודע לכוחות שיש בו."

מושי: "ב'ה', האירועים של 'אידיש נחת' זכו להצלחה כבר מהתחלה, בלי שהיה לי ניסיון בהפקת הופעות. הפקתי אותם פשוט בצורה שחשבתי ש'שואו' צריך להיות."

מה היו התגובות של מרדכי בן דוד או שוואקי, שכבר הופיעו באי אלו הופעות, אחרי ההופעה עם אידיש נחת?

גרין: "אני זוכר שתוך כדי האירוע, מרדכי הסתכל על הקהל ולחש לי כל הזמן: 'אני לא מאמין, באמת. מה קורה פה?' הוא היה איתי עוד לפני כן, בכל החזרות, ופשוט לא האמין למופע החסידי שמתרקם מול עיניו."

קרויס: "ושוואקי אמר לי, שהיו לו עשר הופעות בשנתיים האחרונות בארץ, אבל הוא לא זוכר אפילו הופעה אחת מהן בצורה

באלבום, אז למה לא גם באירוע שלנו? ואז, כשהיתה איוו חופה בחתונה גדולה, במקום להביא סתם נגנים לנגן שם, ביקשו שאנחנו נבוא ונשיר שם 'מים רבים' ועוד שירים, עם ההברה החסידית. פשוט כי לא היתה אף מקהלת ילדים חסידית אחרת, מהסוג שלנו."

"אז התחלנו להופיע באירועים האלה, וזה היה מאד 'היימשי' (ביתי). לא בסגנון של ה'פרחי' הרגילים, שאלה שמזמינים אותנו, שהם חסידים מאד, לעולם לא היו מזמינים אותם, כי זה לא הקהל הזה. משם, התהליך רק המשיך. פתאום הבנתי שבעולם החסידי אין אף מופע בסגנון שאנחנו עושים בדינרים, שזה מופע לייב מקצועי אבל באופן החסידי והכשר ביותר. היו כל מיני אירועים חסידיים עד אז, אבל באירועים האלה פעמים רבות המפיקים אמרו, 'לא כזה חשוב האיכות של המוזיקה או השירים. מה שיש - זה טוב'. וזה כאב לי. אמרתי: למה זה צריך להיות כך? אמרתי לעצמי, עד היום עשינו את התקליטים הכי טובים שיש, ב'ה', וכעת אני רוצה לעשות הופעה בצורה המקצועית ביותר לקהל שלנו, שרובו מעולם לא היה בכלל אי פעם בהופעה. אלו אנשים שלא יילכו לשום אירוע אחר, או כי המחיצות לא בסדר, או בגלל שאפילו אירוע בהפרדה אינו לרוחם, ואנחנו קיימנו אירוע שמלכתחילה הוא באופן קדוש, לגברים בלבד, וכך הם נחשפו, בצורה הכשרה ביותר, לאירוע שהם מעולם לא ראו כמוהו."

גרין: "עבור רובם, כמעט כולם, זו היתה הפעם הראשונה לראות ילדים עומדים על במה, פונים לקהל ושרים. לא היה מופע אחר בצורה הזאת לציבור החסידי. כשאני נכנס לראות מופע, אני בראש תמיד משווה אותו להופעות השונות שראיתי במשך החיים, אבל הקהל הזה כל כך התלהב כי כל מה שהוא ראה היה עבורו ראשוני, הם לא ראו לפני כן כלום."

"אני זוכר שבאירוע הראשון שקיימנו עם 'אידיש נחת', הסתכלתי על הפנים של הקהל, וראיתי שהם פשוט היו בהלם. 'וואו, מה קורה שם על הבמה, יש לייב, אורות, ילדים ששרים ורוקדים בשילוב מדויק, ויש שולחן טיש כמו בשבת'. וכל הרעיונות האלה היו של מושי."

החוויה המסעירה ביותר בדובאי

בגרסה כשרה למהדרין לכל המשפחה

פתוח בעיניי
של אקסטרים?
הג'יפ שלנו
יעשה
כבהשחכם

אפרים קמיסר המאסטר של דובאי מזמין אתכם למסע יומי

חוויתי, מהנה, מלא אדרנלין ובסופו ארוחת ערב מדברית בסגנון האמירויות

<< איסוף מבית המלון שלכם **ברכבי שטח 4x4** מפוארים וסגורים >> נסיעה של 40 דקות **למדבר >> רכיבת שטח עצמאית** בטרקטורון או ריינג'רס לבחירתכם אתם **בוחרים את הקצב**, הנהג שלנו יבצע כבקשתכם, **נהיגה בדינאות** המפורסמות של **דובאי**, עצירה **לתמונות משפחתיות** מרהיבות רגע לפני השקיעה >> ולעת ערב הגעה למתחם הפרטי שלנו במדבר בפתחו תהנו **מרכיבה על גמלים וגלישת חול** >> במתחם המיוחד: ישיבה **באירוח ערבי** סביב **במה מרכזית** עליה מוצג **מופע פולקלור** מקומי מותאם למשפחה הדתית **מלווה בארוחת ערב "על האש" כשרה למהדרין**

מקומות
מוגבלים!
מהרו
להזמין את
הג'יפ שלכם

כשר למהדרין
בהשגחת
הרב לוי דוכמן
שליט"א
רב איחוד
האמירויות

הפקה:
Matipro
מתי גולדשטיין הפקות

כל יום שלישי

לפרטים ורישום: מוקד ההזמנות של קמיסר בדובאי 📞 058-5511011

להזמנות און ליין: TICKCHAK.CO.IL/DUBAI

קטעים שהקהל מתלהב ועומד ושר איתו, אבל הוא לא נתקל אף פעם ב־3,000 איש שכולם עומדים ושרים איתו ביחד, מהרגע הראשון. הוא הרגיש הרגשה מדהימה.

אז יהיו עוד חיבורים מעניינים כאלה ל"אידיש נחת"?

גרין: "תראה, אנחנו שואפים להביא אמנים מהשורה הראשונה, שחלק מהקהל רואה לראשונה. אמנים כאלה שמתאימים לקהל ולאירוע, אין הרבה. עם מרדכי כבר הופענו, ויש גם את אברמ'ל פריד ודדי גראוור. אם דדי היה מופיע היום, אין לי ספק שאת המופע הבא היינו עושים איתו".

מה עם האלבוש הבא, כבר בעבודה?

קרויס: "אנחנו ב"ה כבר התחלנו לעבוד עליו. יש כבר לחנים של יוסי שמוצאים חן בעיניי, ואנחנו ממשיכים באותו קו, אבל מנסים שהקונספט המוזיקלי יהיה גם מעורכן ככל הניתן, ועדיין עם הטעם החסידי, עם ה'אידיש נחת'".

ולסיום, מה הסיפור של גיטרת הילדים שמנגנת את שירי "אידיש נחת"?

יוסי גרין מחייך. "ב"ה, זה מאד מאד הצליח".

מדובר בגיטרת משחק, שמנגנת כמה מהלהיטים הגדולים של "אידיש נחת", ומעניקה לילדים גם את היכולת לנגן אותם בגיטרה תוך כדי המוזיקה, וגם לשיר אותם על גבי פלייבקים, שהם חלק מובנה במשחק. קרויס: "את הגיטרה הזאת הוצאנו ביחד עם המפיק ר' יוסף משה כהנא מ'לחיים הפקות'. כבר מזמן כבר רציתי לייצר כל מיני מוצרי ומשחקי 'אידיש נחת' לילדים, ושיתפתי פעולה עם כהנא לעשייה של הדבר הזה. מאד קשה לייצר מוצר כזה, אבל איכותי, שלא יישבר אחרי כמה שימושים. אז כן, כהנא עם הניסיון שלו ביצירת משחקים לילדים חסידיים הפיק לנו את הגיטרה בצורה הטובה ביותר, והרבה אנשים קנו אותה כמתנה לילדיהם. זה מאד הצליח, וכבר יש לנו רעיונות נוספים, שבעז"ה אולי בקרוב נממש גם אותם".

גרין: "אנחנו עובדים כעת, במקביל, גם על פרויקט נוסף של אידיש נחת, בנושא חינוך. זה אמנם לא ייקרא 'אידיש נחת חינוך', כדי שההורים לא יחשבו שאנחנו חלילה הולכים לחנך להם את הילדים... זה יהיה אלבוש לילדים קטנים, גם הוא בעז"ה עם לחנים שלי, עם שירים על הא"ב ועל חגים ומועדים ומסכתות הש"ס. כולנו רוצים שהילדים שלנו יידעו טוב כיצד לגשת ללימוד, והאלבוש הזה בעז"ה יסייע להם בזה".

מיוחדת. הוא בא, שר, וזהו, חזר הביתה. אבל פה, הוא הרגיש שהוא נכנס כולו לאווירה. עוד לפני המופע עצמו, באנו אליו הביתה, המפיקים וחלק מאמני המופע, כולנו חסידים, עם טשולנט וקוגל, כל ערב שנפגשנו בו, הפך לליל שיש... באנו אליו וישבנו סביב השולחן, העלינו רעיונות, שרנו ביחד, התחברנו אחד לשני".

גרין: "אני ממש ראיתי את זה, איך מכל מפגש

ומפגש שוואקי התקרב יותר ויותר, עד שכשהוא הגיע לחזרות עצמן, הוא כבר היה רגוע, ידע שהוא עובד עם צוות טוב. במוצאי שבת אחרי שיצא ה-DVD מהמופע, מוישי עשה 'מלווה מלכה' אצלו בבית, להשקת האלבוש. הוא אמר לי: 'יוסי, תבוא. גם שוואקי מגיע מניו ג'רזי, שזה הרבה יותר רחוק ממך'. ובאמת הגעתי, ושוואקי גם הגיע, שיתף פעולה ורקד עם ילדי המקלה. והוא הגיע מרצונו, למרות שלא היה קהל בערב הזה, וזה רק היה ערב קטן לאמנים שהשתתפו במופע. אז הבנתי כמה הוא באמת התחבר ל'אידיש נחת' ולקהל החסידי. כיבינו את האורות וצפינו יחד במופע, והוא ממש צעק עם הקהל שמולו במסך, בכל רגע מלהיב במופע. היה חלק בלתי נפרד מאיתנו".

של מי באמת היה הרעיון להביא את שוואקי לקהל המאד חסידי הזה?

גרין: "לא תאמין, הרעיון הראשוני לעשות הופעה מיוחדת לקהל החסידי, היה של שוואקי עצמו. המלחין הצעיר הרשי ויינברגר היה השדכן המופלא, וזה שהביא את כולנו לחדר אחד, ומשם הכול התפתח, בס"ד".

קרויס: "נכון. ההצעה והרעיון להשתתף במופע של אידיש נחת, הגיעו משוואקי. אחרי זה, נסענו לבית שלו לשבת איתו, והתחלנו להקשיב לשירים שלו - חלק נכבד מהם לחנים של יוסי - כדי לראות מה מתאים למופע. ואז הבנתי שהרבה מאד מהקהל החסידי שלנו, מכירים חלק גדול מהשירים שלו, אבל לא מכירים את הבן אדם. אז הרעיון היה לקחת את כל השירים האלה שמצליחים גם בעולם החסידי, ולהראות לקהל מי הבן אדם ששר אותם. כשהוא נכנס לאולם והתחיל את השיר הראשון, הוא נדהם לראות שכל הקהל שר. בשירים כמו 'שמעתי' ושאר השירים הגדולים שלו, הקהל פשוט עמד ושר ורקד איתו ביחד".

גרין: "אחרי המופע הוא אמר לנו שבמופעים שלו בארץ יש

הכוכבים המתחלפים : של קול פליי

אנשי תעשיית המוזיקה היהודית

בתכנית אישית שבועית

בהגשה מתחלפת מידי תקופה

כל יום חמישי : 20:00

מגיש אורח של קול פליי לשבועות הבאים

אומן הקלידים, המוזיקאי
לייבלה ליפסקר

KOL:
PLAY

107.6 FM

קול פליי
תמיד צעיר

הוא מכהן כרב קהילה בבורו
פארק, ניו יורק. ביום הוא מנהל
את בית הכנסת, משכין שלום
בית ודואג לשייכות עבור בחורי
הקהילה, ובלילה – הוא זמר חסידי
שמקפיץ את הקהל בחתונות
ובאירועים • **הרב שלמה טויסיג**
מוציא אלבום חדש עם קונסרט
חדשני, ומספר כיצד אפשר לשלב
בין רבנות לשירה, וממי למד
את סודות העבודה מול קהל

הרב'ה של המוזיקה

ישראל גולדמן

"אתה שר אצלי בחתונה!"

קמפיין מסקרן עלה בשבועות האחרונים במדיה החדרית, תחת הכותרת "חמישה מי יודע". עוד טיזר ועוד טיזר פורסמו, ולבסוף התברר כי הפרסום הוא ללא אחר מאשר אלבומי החדש של הרב שלמה טויסיג, "חמישה קולות", שיצא, איך לא, בחמישה עשר בשבט, ט"ו בשבט בשבילכם.

האלבום, במפתיע, מכיל חמישה שירים בקונספט חדשני, שעוד מעט תקראו עליו בהרחבה. אבל רגע, איך בכלל הפך הזמר שמרקידי ערב-ערב את עולם החתונות בארה"ב ל"רב" שלמה טויסיג?

אז הרב טויסיג, אז עוד שלמה טויסיג הילד, התחיל את הקריירה המוזיקלית במקלהת "קעמפ שלווה" המיתולוגית של המלחין ר' משה גולדמן ז"ל מבאבוב, זה שהביא לנו להיטי ענק כמו "והטלית", "הגלה נא", "אהבת עולם", "פנה לעלבון" ועוד ועוד. "שרתי אצלו כילד, בערך בגיל 10", נזכר הרב טויסיג. "למשל, באלבום 'שבת' שלו, יש לי כמה קטעי סולו, בהם סולו די מפורסם בשיר 'מזמור שיר'. כילד, הייתי שר בימים הנוראים גם אצל האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זיע"א. אפילו שלאבא שלי זצ"ל היה בית כנסת בפני עצמו, הוא מאד דחף אותי לשיר במקלהות של באבוב. כולם הכירו אותי אז כ'הילד טויסיג מהמקהלות'..."

עם גולדמן, המשיך טויסיג להיות בקשר עוד אחרי הרבה הילדות, וכשקולו בגר - חזר לשיר באלבומי "שלווה", והפעם כמבוגר. "היה לי המון זמן איכות איתו. כבחור וכאברך. שרתי באלבומים שלו סולו, והייתי איתו רבות. שרתי סולו למשל באלבומים 'קץ הפלאות', 'דבריו', 'מלווה מלכה' ועוד".

מה למדת ממנו?

"הדבר שהכי למדתי ממנו, זה איך להתחבר לאנשים שאתה עובד איתם. היו לי איתו הרבה שיחות. גולדמן עבד עם כמה מעבדים, אבל בעיקר עם משה לאופר. הוא תמיד החמיא לכל המעבדים, אבל אמר: משה לאופר מבין את הנשמה שלי. אני כמובן לא הייתי מעורב בעיבודים, אבל ממה שהוא סיפר, זה היה נשמע שבעבודה שלו עם לאופר הוא היה צריך פחות להדגיש דברים רבים שלאופר פשוט הבין לבד מה גולדמן רוצה לעשות בעיבוד, לאיזה כיוון הוא רוצה שהדברים יילכו. הוא הרגיש שעם לאופר יש לו חיבור אמיתי, ובשבילי זה היה מאד מעניין. כשהתחלתי בעצמי לעבוד על כל מיני שירים ועיבודים, הבנתי את זה על בשרי. הבנתי למה חייב להיות חיבור עם מי שעובד איתי על אלבום, שאחד יבין את השני. תמיד גולדמן עמד בזיכרוני, שאני חייב לעבוד עם חבר'ה שאני מתחבר אליהם, כדי שמי ששומע אותך יקבל אותך כמו שאתה. זה חייב להיות הכי אותנטי ששייך".

מתי החלטת שמה שאתה רוצה לעשות בחיים זה מוזיקה?

"את הקריירה למעשה התחלתי עם שירה בחתונות. שרתי אמנם עוד לפני זה בישיבה ובאלבומים, אבל החתונות היו הניסיון המקצועי הראשון שלי מול קהל. ואני חייב לומר שזה היה החלום האחרון שלי... החלום שלי כבחור היה להוציא אלבום, לא להיות זמר חתונות. כשהייתי ילד, עולם זמרי החתונות לא היה כל כך נחשב. מה שהחשבנו זה את זמרי האלבומים, וזה היה החלום שלי. אלא מה, כשגדלתי, קלטתי שהחלום שלי מתהפך מכל מיני כיוונים. הבנתי שאם אני רוצה לעסוק במוזיקה כפרנסה, הכיוון הוא להיות בעל מנגן באירועים ולא להוציא אלבומים. כי אלבום הוא עולם אחר לגמרי. זה המון הוצאות שאתה לא יודע אם יכסו את עצמן ובטח לא אם יביאו גם רווחים.

"הרעיון של הוצאת אלבום לאמן, זה לנשמה, לא בשביל הפרנסה. אמנם, ברגע שאתה מוציא אלבום או שיר ומקבל את הפידבקים, אתה נהיה 'מכור' לזה, באופן אישי, על כל אלבום שלי עבדתי בצורה אינטנסיבית מאד, כך כשכל פעם שסיימתי לעבוד עליו אמרתי: אני חייב כעת הפסקה, חופש. ועדיין, זה לא גרם לי להפסיק להוציא".

אז החלום כאמור היה להוציא אלבום, אבל הדרך לשם, התחילה באירועים, בשטח. "התחתנתי בסיון, ובאמצע הקיץ אני מקבל טלפון מחבר שלמד איתי בישיבה, בחור נמרץ כזה שכשהיה לו מטרה כלשהי, הוא עשה הכל כדי להשיג אותה. כשענית לו, הייתי ליד אשתי, ששמעה את השיחה. הוא אמר לי: שלוימי, אתה שר אצלי בחתונה! אמרתי לו: על מה אתה מדבר? והוא אמר: 'תקשיב, אין לי זמר, לא מצאתי אף אחד - זה עוד היה בתקופה שלא היו כמעט זמרי חתונות בארה"ב - ואין לי ברירה, אתה הולך להיות הזמר. אתה הרי יודע לשיר, אז תבוא ותשיר אצלי, ואני אתן לך 500 דולר'. אני מסתכל על אשתי, והיא מסמנת לי: 'תגיד לו כן. למה לא?' אז הלכתי על זה. החתונה שלו הייתה בחודש אלול, 3 חודשים אחרי שאני התחתנתי.

"באותה חתונה ניגש אליי אחד ממגידי השיעור בישיבה שהיה לו בן מאורס, והחתונה נקבעה מיד אחרי החגים. הוא אמר לי: 'וואו! לא ידעתי שאתה שר בחתונות', והזמין אותי לשיר בחתונה של הבן שלו. שתבין, היום אין מושג כזה שבאמצע הקיץ מישהו מזמין זמר לאלול. היום מזמינים לפחות חצי שנה לפני החתונה, אבל אז לא היה כל כך בתודעה של אנשים שצריכים זמר, זה היה עולם אחר. וזהו, מאז הכל היסטוריה. אף פעם לא פרסמתי שאני שר בחתונות, פשוט חבר הביא חבר. רק 8 שנים אחרי החתונה הראשונה בה שרתי, הוצאתי את אלבום הבכורה שלי. אני זוכר שאשתי צחקה עליי. היא אמרה: 'אני לא מבינה, אתה מרוויח כסף כדי להוציא כסף?...' אבל היו כל מיני חבר'ה שדחפו אותי להוציא אלבום, ביניהם המפיק גרשי מושקוביץ', ואל תשכח שזה גם היה החלום שלי".

עוד לפני האלבום הראשון, "מודים אנחנו", הספיק לשיר באלבומים של מפיקים אחרים, כמו באלבומים של יוסף משה כהנא וגדעון לוי. "הייתי זמר חתונות די מפורסם בניו יורק, אז קראו לי הרבה לשיר בכל מיני אלבומים, עוד לפני שהוצאתי אלבום משלי".

במהלך הקריירה שלך, עד היום, לא הוצאת הרבה אלבומים יחסית. שלושה אלבומים בלבד.

"זה נכון, אבל במקום אלבום נוסף, הוצאתי במהלך השנים שעברו מהאלבום הקודם, כמה וכמה סינגלים, שכל אחד מהם היה בשבילי במקום אלבום. הייתי מזמרי האירועים הראשונים שהוציאו סינגלים. את 'לה' הארץ ומלוואה' (בום בום) שהוצאתי בהתחלה עם יצחק פוקס, מכרנו כדיסק עם סינגל, עם עטיפה ודיסק והכל, וזה היה להיט עצום. גם 'מאי דהווה' יצא כסינגל, וכך גם 'אין גדולה', 'נאך אביסל' עם הרשי ויינברגר ו'לעתיד לבוא' שהוצאתי בשנה שעברה בדואט עם משולם גרינברגר.

"הסיבה לכך פשוטה. בהוצאת אלבום שלם, הרי אין היום כמעט הכנסות, אבל מה? כזמר, אתה רוצה להוציא דברים משלך, חידושים שלך. כמו שמי שמחדש חידושי תורה, רוצה להוציא ספר. אז זה הספר שלי, וזה גם כרטיס ביקור החוצה, כי אתה כזמר חייב כל הזמן לחדש את עצמך. לכן אמרתי לעצמי, במקום להוציא מאה אלף דולר על אלבום, ושהציבור יגיד לעצמו 'זה ממילא כרטיס ביקור, אז מותר להעתיק', למרות שזה כמובן לא נכון, אתן להם שיר אחד, שמראש אתן אותו בחינם, כך שאם למישהו 'ידגדג' להעתיק אותו, לא תהיה עם זה בעיה. אז אני מוציא סינגל כמעט בכל שנה, וזו ההשקעה שלי בפרסום. סיבה נוספת: מכל אלבום שלם שיוצא, הרי לא כל השירים נכנסים לאולמות האירועים, לכן מראש אני בוחר שירים בפניצטה ואותם מוציא כסינגלים. במקום להוציא דיסק שלם שרק שיר אחד מתוכו יתפוס, אני מוציא מלכתחילה רק את השיר הזה, וזהו".

כבר שנים רבות שהרב טויסיג, כאמור, מופיע ושר בחתונות ובאירועים. במי ראתה השראה? שאלנו אותו. "האמת היא שמי שניסיתי ללמוד ממנו בעולם החתונות, הוא מיכאל שניצלער, אני תמיד אומר לו את זה. בעולם החתונות מה שהכי חשוב הוא, איך להתנהג עם הקהל. יש חבר'ה ששרים יותר יפה ממני, יש חבר'ה שיוודעים לסלסל הרבה יותר טוב ממני, יש אפילו אולי כאלה שהם יותר מוזיקאים ממני, אבל יש שני דברים חשובים באמת בעולם החתונות: ראשית, אתה חייב לבוא עם אנרגיה ישיבתית, מתאימה לבחורים. היו נגנים שאמרתי להם לפני חתונות: אתם מקצוענים, ואחרי החתונה נלך לאולפן ונקליט אתכם בצורה מסודרת לפי הספר, אבל כעת, באירוע, אתם צריכים להרגיש הכי בחורי ישיבה, להיות עם אנרגיה. לא מעניין כעת ה'מקצועי', אלא להיות עם הכי הרבה אנרגיה. וזה מיכאל שניצלער, מאז ומתמיד.

"והדבר שני, הוא להיות מענטש, לדעת להיות בן אדם, ללמוד את האנשים. שכשמישהו ניגש אליך בחתונה, הוא לא ירגיש שאתה מרוחק ממנו כי אתה 'כוכב', אלא שאתה נגיש וכל אחד יכול לגשת ולבקש שיר. נכון, לפעמים זה אמנם מעצבן ומפריע כי אתה באמצע לשיר סגנון מסוים ואז מגיע מישהו ומבקש משהו אחר לגמרי, אבל צריך לדעת לקבל כל אחד כזה עם חיוך ולהנהיג לו בראש לאות חיוב. שניצלער עושה זאת הרבה פעמים, ולרוב אפילו לא שר בסוף את מה שביקש הבחור. אבל מה? כשהבחור עזב אותו, הוא הרגיש מיליון דולר, כי מיכאל שניצלער התייחס אליו ואפילו הנהיג לו עם הראש לאות שמדובר ברעיון טוב לשיר הבא... בסוף, אנשים מתחברים לבן אדם. בחור אומר: אני רוצה את הזמר הזה והזה, כי הוא מענטש וכיף איתו באירוע. אז כן, אני מנסה כבר 18 שנה להיות כזה, וכן, אני נהנה בכל לילה מחדש מה'עוד ישמע'. עבור חבר'ה שבאים רק בשביל הכסף, יש ביזנס אחרים, עם הרבה יותר כסף. אם אתה בא לשיר בחתונות רק בשביל הכסף, אתה לא שייך למוזיקה. אצלי, מהשנייה שאני נכנס לאולם, הסכום שסגרתי עם המחותנים כבר לא מעניין, אין לו שום משמעות. למרות שזאת הפרנסה שלי, כשאני על הבמה אני לא זוכר את המחיר שסיכמנו, אלא נותן בכל מקרה את כל כולי. וזה למדתי המון ממיכאל, איך להתנהג עם אנשים".

בהכנסת ספר תורה בארה"ב, עם מאיר אדלר

עם יוסי גרין, בעת העבודה על האלבום הראשון

עם ר' חיים בנט וזאנוויל ויינברגר

“היו נגנים שאמרתי להם: אתם מקצוענים, ואחרי החתונה נלך לאולפן ונקליט בצורה מסודרת, אבל בחתונה אתם צריכים להרגיש הכי בחורי ישיבה”

דערת תורה

מבצע חיסוני

**כולנו כאחד
לגדולי וחכמי**

רשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א:

"צריך לחסן את הילדים"

"זכות גדולה להורים שמחסנים ילדיהם ואל להם לחשוש מכל רע"
"ודאי להזמין את החיסונים אל תלמודי התורה ובתי הספר וצריך להתחסן בהם"

רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א:

**"להשתדל בכל דרכי הטבע שלא להדביק אחרים ח"ו
וגם להתחסן כל אחד לפי מצבו"**

הוראת כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א בעניין חיסון הילדים:

**"שאלנו את כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א,
וקיבלנו תשובה שמרן שליט"א מובליין!"**

היועצים הרפואיים: הרב אלימלך פירר: "יש לחסן את הילדים מגיל 5" הרב בנימין פישר:

מתחסנים ומחסנים את הילדים!

מגנא ומצנא

לפמ

הילדים נמשך,
מצייתים
ישראל!

מזן ראש הישיבה הגר"מ מאזוז שליט"א:
"אחר שגדולי וחכמי ישראל בחנו וחקרו ושמעו דעת הרופאים המומחים,
וקראו לחסן את הילדים, מצוה לשמוע לדבריהם"

מזן הראש"ל הגרש"מ עמאר שליט"א:
"חובה להישמע לרופאים ומצווה חשובה **לחסן את הילדים**"

זקן חברי מועצת החכמים מזן הגר"ש בעדני שליט"א:
"אני אומר לכולם בתורה כתוב 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם'
ובפרט שזה מוכח שהחיסון מציל
לכן חייבים להתחסן גם ילדים. כולם מצווים לשימור את החיים"

"חיסון הילדים הוא הדבר הנכון והחשוב" הרב יוסי ערבליך: "חיסנתי את בני, וכך אני ממליץ לכל השואלים"

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

יש לכם עוד שאלות?
הסתמכו רק על מידע מוסמך ומהימן והיוועצו ברופא המטפל!
קו המידע - מטה ההסברה למגזר החרדי: 03-509-7000

אין סבלנות לאלבום "רגיל"

כעת, מוציא הרב טויסיג אלבום חדש, או בעצם מיני אלבום חדש, "חמישה קולות", שמכיל חמישה שירים. "בעצם", הוא מסביר, "הייתי ממשיך עם המהלך שלי של סינגלים, אבל העולם שלנו משתדרג כל הזמן, ובעידן שלנו כבר הגענו למצב שאין מקום לסינגלים, כי כל יום יוצאים 10-15 סינגלים והם פשוט נופלים בין הכיסאות. היום כבר אין מקום לסינגלים. אבל מצד שני אתה כן רוצה להוציא משהו וגם לשתף את העולם בזה, ומצד שלישי לא להוציא אלבום שלם, עם שירים שחלקם לא ייכנסו ועם ההוצאות הכרוכות בזה. לכן בדיוק אני מוציא את האלבום הזה, עם חמישה שירים. כי אלבום של חמישה שירים כבר אינו סינגל, אלא משהו שיושב על מדף, אירוע עם משמעות, ומצד שני זה לא דיסק עם 12 או 13 שירים, על כל העלות הכספית הכרוכה בהפקה כזאת. זה בעצם נועד גם כדי להקל עליי וגם כדי להקל על המאזין, שגם קונה אלבום במחיר מעולה וגם מקבל שירים שנבחרו אחד-אחד, והם הטובים ביותר.

"היום, בעידן שלנו, כבר אין לאנשים, ואני בתוכם, סבלנות להאזין ל-12 שירים בזה אחר זה, לאלבום שלם. כשהיינו ילדים או בחורים, היינו מקשיבים לכל מעבר ולכל פתיח מהאלבומים של יגאל צליק או ר' משה גולדמן. אין את זה היום, זה העולם. לשבת ולהקשיב לדיסק של 12 שירים ברציפות, כבר כמעט לא שייך. ועוד דבר: כשאתה מוציא 12 שירים, חלק מסגנונות השירים יחזרו על עצמם, ואילו כשאתה מוציא חמישה שירים בלבד, כל שיר יכול להיות בסגנון אחר.

"אהרלה סמט וזאנוויל ויינברגר עזרו לי הרבה בבחירת השירים. הם גם דחפו אותי שאעבוד עם איצי ברי ואלי קליין על האלבום הזה, ואני כל כך מודה להם על כך. גם המפיק הנודע יוסי טיברג המליץ לי עליהם. אמנם כבר בדיסק השני שלי יש את השיר 'גם כי אלך' שהוא שלהם, אבל לא כל כך שמרנו מאז על קשר, ויוסי אמר לי: אתה חייב להקשיב ללחנים שלהם. הוא, ואהרלה, וזאנוויל, שלושתם אמרו לי: 'כשאתה מגיע לארץ, תאריך את השהות בעוד כמה ימים, תגיע לאולפן שלהם, תעבוד איתם ותראה כמה שתינה. וכך היה. בהתחלה חשבת להקליט את השירה בארה"ב, אבל אחרי שהקלטתי את הכל אצלם בארץ, וקליין וברי עשו את ההפקה המוזיקלית המלאה - לחנים, עיבודים, קולות והקלטת שירה - הבנתי שעשיתי מה שהייתי צריך, כי זו היתה חוויה מיוחדת להקליט איתם.

"כשאתה צוות עושה איתך את כל האלבום, מלחין ומעבד את כל הפרויקט, הוא יודע בדיוק מה צריך, וזו הרגשה לגמרי אחרת. האמת שמאז 'מודים אנחנו' אני לא זוכר כזאת הפקה. ב"ה, יצאו לנו חמישה שירים, שכל אחד מהם הוא חידוש בפני עצמו, כל שיר הוא גוון אחר. אני בעצמי מקשיב עכשיו כל הזמן לאלבום, ובכל רגע מתלהב מחדש ממה שהם עשו. איך הוסיפו פה כינור, ושם בעיבוד. אין שעמום לשנייה בהאזנה".

אז נהנית בעבודה על האלבום.

"מאד. החוויה שהיתה לי עם קליין וברי היא ראשונה מסוגה אצלי, ואני כבר 18 שנה בתחום. ממש נהנית. אני לא זוכר שבאלבומים הקודמים הקשבתי כל כך הרבה פעמים לפרויקט, מבלי שהוא נמאס. איצי ברי אמר לי: ביום שישי, בהכנות לשבת, אני שם לעצמי אוזניות, והדבר היחיד שאני מקשיב לו מכל הפרויקטים שעשיתי, זה את זה. היתה לנו עבודה שלמה ביחד, מבחירת השירים והעיבודים וכו'. עבדנו יחד על כל דבר, וזו היתה חוויה אחרת לגמרי שאף פעם לא היתה לי".

אחד השירים שהוציא הרב טויסיג לפני כשנה, וזכה להצלחה עצומה ולהשמעות אינסופיות ברדיו, הוא "נספר תהילתך" ("נודה לך ונספר תהילתך"), שהפך ללהיט גדול. זה היה, אומר הרב טויסיג, ממש בסיעתא דשמיא, כי לא מדובר בשיר שהוא עצמו הפיק, אלא בשיר

עטיפת האלבום החדש

“הרבי אמר לי: יש מצווה יותר גדולה משמחת חתן וכלה? ואתה עוד מרוויח על זה כסף! מה יותר טוב מזה?”

עם אהרלה סמט, ברחובות בורו פארק

בפתח בית הכנסת שבראשונות, עם ר' משה צבי וינברגר

אירוע שהותיר רושם בל יימחה. עם ר' בנציון שנקר ז"ל

מוכן שהוא רק התבקש לשיר. "זה הזוי מה שנהיה עם השיר הזה", הוא אומר. "לפני שבוע וחצי ביקשתי ממישהו לשמוע את השיר, פשוט כי לא זכרתי את המילים ולא ידעתי איך לשיר את השיר באירוע... זה שיר שיצא זמן קצר ממש לפני שהסינגל שלי 'לעתיד לבוא' יצא. אם לומר את האמת, חשבתי ש'לעתיד לבוא' הוא זה שיהיה להיט גדול, כי הוא גם הושר בדואט וגם היה שיר שבעיניי יותר טוב. היה בו מסר מיוחד, ואני חסיד גדול של מסרים, וכל השירים שלי מכילים מסרים, כמו למשל ב'מאי דהוה' וב'אין גדולה' וכו'. 'מאי דהוה' מדבר על כך שמה שהיה - היה, והעיקר הוא להשתפר בעתיד, מסר שכל אחד מתחבר אליו.

"אבל אז ביקש ממני יהודי בשם ר' מנדל ברכפלד, שהלחין את השיר 'נספר תהילתך', שאני זה שאשיר אותו. הוא רצה שיהיה זמר חסידי כמוני שישיר אותו. אז באתי לאולפן, הקלטתי, ואחרי זה שכחתי לגמרי מהשיר. הייתי אז באמצע לעבוד על 'לעתיד לבוא', שיצא בערך חודשיים לאחר מכן. אז כן, אני רציתי ש'לעתיד לבוא' יצליח, אבל הוא כנראה הגיע יותר מידי מהר אחרי 'נספר תהילתך' שהיה - ועדיין - להיט גדול. לא הסתכלתי על 'נספר תהילתך' כשיר שלי, אחרת, לא הייתי מוציא חודשיים לאחר מכן עוד שיר שלי. ב'ה, אני מקבל הרבה טלפונים כאלה, עם בקשות לשיר כל מיני שירים ואפילו דואטים עם אחרים. ואני תמיד עונה שאני צריך להתחבר לשיר ולמסר, ואם לא, הכסף הוא לא פקטור. כי אני רוצה שהשיר שלי יהיה מתויג עם משהו שאני מוכן לעמוד מאחוריו".

בין הקהילה לבמה

הרב שלמה טויסיג, תושב בורו פארק, ברוקלין, מנהל קריירה מעניינת במיוחד: בלילות הוא זמר חסידי אנרגטי בשוק החתונות והאירועים בארה"ב, ובימים הוא מכהן כרב קהילת בעלעד בבורו פארק. "קודם כל", הוא מבחיר, "אני לא רב'ה ולא אדמו"ר, אלא רב קהילה. נכון, יש כאלה שקוראים לי 'רב'ה', אבל זה בסלנג. אני לא מכהן כאדמו"ר. וכן, אני רב של קהילה יפה ומכובדת, שאבי היה הרב שלה. אבא צווק"ל כן היה רב'ה עם תלמידים ואוהדים, אדם משכמו ומעלה. ואבא השאיר צוואה, שאני אנהל אחריי את הקהילה כרב, ולצד זאת שלא אפסיק את הפרנסה שלי כבעל מנגן. הוא היה חסיד הכי גדול של אפיק הפרנסה שלי, דחף אותי להמשיך לעשות את זה, ועם זאת, שגם אנהל את הקהילה. הוא אמר את זה עוד בחייו כל הזמן לאנשים. עברו זה היה אך טבעי, כי מאז ומעולם הייתי מעורב בניהול בית הכנסת והקהילה ובכתיבת החידושים של אבא צווק"ל".

ואיך מסתדר תפקיד הרב עם תפקיד הזמר?

"אני כל הזמן מסביר לאנשים, שגם כשנהייתי רב, מה לעשות, חברת החשמל לא הפסיקה לשלוח אליי חשבון חשמל וכו' גם עם המשכנתא ושאר התשלומים. אני עדיין צריך לשלם אותם... אני זוכר שכשהתחלתי לשיר, לפני 18 שנה, שאלתי את אבי, אם זה מתאים שאשיר, לא בתור רב אלא בתור בן של רב ודרשן מפורסם, והוא אמר לי: שלומי'לה, כבוד כבר היה לי גם בשבילך, אתה - לך תביא פרנסה הביתה. אבל מה, הוא ביקש ממני שתי בקשות: הוא אמר: אני יודע שזה לא קל, אבל אני מבקש שתשמור על זמן קריאת שמע יום יום, שלא תפספס, וכשמבקשים ממני לדבר בישיבות, אני גאה לספר שב"ה אני עומד בזה. וזה לא קל. אני יכול ללכת לישון ב'3:4 בבוקר לאחר שחזרתי מחתונה מלייקווד, ולהיות כבר לפני 8 בבוקר בבית הכנסת, בתפילה.

"הדבר השני שהוא ביקש זה שלא אבטל את החברותא שלי לפני הצהריים. הוא אמר: אני יודע שזה לא קל, במיוחד כשאתה הולך לישון

בשעות כאלה, אבל תקפיד על כך. ואני אכן מקפיד על כך עד היום. לפעמים אתה מגיע לתפילה או ללימוד כשאתה אחרי רק שעתיים שלוש שעות שינה בלילה, אבל אני מתפלל ולומד, ואז חוזר לישון. אגב, המפתח לקול טוב הוא שינה טובה. אז יש כאלה זמרים, ואני לא מזלזל בהם, שקמים בשעות מאוחרות ואז הולכים להתפלל שחרית, אבל אצלי אני מרגיש שאם אעשה כך, אהיה יהודי פחות טוב. יש לי סדר יום, ואני קם מוקדם עוד לפני התפילה, ומגיע לבית הכנסת שלנו. אני לא חייב להיות שם, כי הכל עובד ובכל מקרה יהיה מניין מכובד, ואני יכול ללכת מאוחר יותר למקום אחר, אבל אני כן נמצא שם בזמן, כי זה חלק מסדר היום שלי.

"כשהתייעצתי לאחר פטירת אבא צווק"ל עם הרבי מאמישינוב, שאני מתייעץ איתו על כל דבר, האם זה מתאים שרב ישיר באירועים, הוא ענה: 'יש מצווה יותר גדולה משמחת חתן וכלה? ואתה עוד מרוויח על זה כסף! אז מה יכול להיות יותר טוב מזה?'. בכל ערב אני מקיים שתי מצוות, גם שמחת חתן כלה וגם כיבוד אב, כי אבא היה מי שדחף אותי להמשיך עם השירה. אז כן, במשך היום אני עסוק בקהילה, עם בחורים שצריכים ישיבה, ועם השכנת שלום בית, שזה חלק מתפקידו של רב קהילה, וזה גם לוקח ממני הרבה, ובלילה אני שר. אני תמיד מתבדח שביום אני עובד בחינם, ובלילה אני עובד בשביל כסף..."

לסיום, איזה אירועים מכל הקריירה שלך לא תשכח?

"האירוע הגדול האחרון היה כמובן סיום הש"ס, לפני כשנתיים. עשו פה בארה"ב שני סיומי הש"ס, כי היה כזה קהל גדול. ואני שרתי באחד מהם, באולם בו השתתפו כ-30,000 איש. אירוע מיוחד אחר שאני זוכר, הוא עם ר' בניציון שנקר ז"ל. היה לי קשר אתו דרך חתונות נכדיו. הוא מאוד אהב אותי, וגם אני מצדי הכרתי את כל השירים שלו, ויצא לנו לשיר ביחד. זה היה מרגש לשיר עם יהודי בגיל כזה, וששנינו שרים את השירים שלו שעליהם גדלתי. הוא כבר היה זקן מופלג והיה לו קשה לעמוד, אז הוא ישב וגם אני ישבתי אתו, כדי לכבד אותו. זה היה רגע מאוד מרגש". ■

פגז כבוד

מעמדי הסיום של ארגון
השנים, לצד היותם מעמדים
השירה החסידית לכבודה
ענק מושקעות, מקהלות
עשרות כלים וזמרים ומעצחים
חלק מהתמהיל הגדול של
רגע לפני מעמדי הסיום
היומי בהלכה", מספרים
המקהלות מהו סוד

דרשו

"דרשו" הפכו ברבות
תורניים כבירים, גם למובילי
של תורה • הפקות
מורחבות, תזמורות בנות
מהשורה הראשונה, הם רק
אירועי "דרשו" • כעת,
העולמיים של "הדף
הזמרים, המנצחים ובעלי
הקסם של אירועי הענק

דניאל שטרן
צילומים: "דרשו"

סיום הש"ס הענק של 'דרשו' בארה"ב

פנחס ביכלר מנצח על המקהלה הגדולה

אהרלה סמט, מוטי שטיינמץ ושאר הזמרים, בסיום הקודם

מוטי שטיינמץ

"אלא שאז התברר לנו שב'דרשו' לא המדרש העיקר אלא המעשה. כלומר, נכון שמדובר בהפקות מוזיקליות מושקעות ומרשימות מאוד, אבל מבחינת 'דרשו' לכל זה יש מטרה אחת: להגדיל תורה ולהאדירה ולשמוח עם המסיימים ביום שמחתם. לא 'שואו' ולא דרמות, אלא שמחה אמיתית, רגש יהודי אמיתי. לדוגמה, באחת הפגישות שהתקיימו לקראת הסיום הנוכחי, הציעו אחד המשתתפים שזמר מסוים ייכנס בהפתעה דרך היציע עם אלומת אור שתאיר אותו - כמקובל בהופעות מוזיקליות גדולות. אלא שב'דרשו' פסלו את הרעיון מיידית. הם הבהירו שזה לא מופע, אלא מסיבה לגומרה של תורה ותו לא".

יש רגע מיוחד שזכור לך מאירועי 'דרשו'?

"המסע האחרון של סיומי הש"ס בכל רחבי העולם, מהווה עבורי ועבור כל אחד מחברי 'מלכות' נדבך היסטורי טעון רגשות וחוויות מרוממות, כך שקשה לסמן 'רגע שיא' או את 'גולת הכותרת', כי מדובר בעשרות או מאות רגעים שכולו. אבל בכל זאת, אני יכול לספר על התחושה שליוותה אותי בשבת הקונוונשן השנתי של 'דרשו' בלונדון, שבצאתה התקיים סיום הש"ס הלונדוני. קמתי בשבת בבוקר, הסתובבתי בין מבואות המלון הענק באוקספורד, שאירח את מאות האורחים שהתקבצו ובאו מכל קצוות תבל. בכל פינה אתה מגלה קבוצות יהודים מכל הסוגים והמזמים, מכל המדינות והארצות, שוקדים בצוותא על הדף היומי של אותו היום.

"ואז נזכרתי בנאום המיתולוגי של מייסד הדף היומי, הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זיע"א, אותו נשא כשהציע את רעיון לימוד הדף, כיצד כל יהודי מכל העולם מתחבר בכל מקום ליהודים אחרים בזכות לימוד הדף המשותף. והנה למול עיניי ראיתי את הדברים חיים וקיימים, איך יש שפה משותפת לכל היהודים, האנגלים והישראלים, הצרפתיים והבלגיים, וכולם כאן, יושבים איש עם רעהו ולומדים דף אחד".

"הכל ברוח ישראל סבא"

מה זה בשבילך להופיע באירוע כזה?

"אני יכול לגלות סוד קטן: אירועי 'דרשו' כלל לא רשומים ביומן האירועים של מקהלת 'מלכות'. גם כי היומן הקטן לא יכול להכיל משהו כל כך גדול, אך בעיקר כי מדובר במשהו יוצא מן הכלל. זה פרויקט נפרד, שובר שגרה. הוא לא כלול בשגרת האירועים היומיומית. זה פרויקט שמחייב אחריות רבה, המון חשיבה

בעוד כשבועיים עתידים להתקיים ברחבי העולם היהודי מעמדי הענק של סיום "הדף היומי בהלכה" של ארגון "דרשו", מעמדים שמלבד היום תורניים ומאגדים את לומדי ההלכה מכלל העולם היהודי, הפכו עם השנים גם לאירועים מוזיקליים מושקעים ביותר, שמתקיימים במטרה לרומם ולפאר את לומדי התורה, מסיימי הש"ס ומסיימי הדף היומי בהלכה.

"טור" (סבב) האירועים האחרון, היה לא מזמן, לפני כשנתיים, במסגרת סבב סיומי הש"ס של דרשו, שהתקיימו בהשתתפות אלפים בכל רחבי העולם היהודי - תל אביב, ירושלים, ניו יורק, לונדון, פריז, ועוד ועוד, ובניצוחם המוזיקלי של מונה רוזנבלום, משה לאופר, מושי רוט ורובי בנט. אירועים אלה התקיימו רגע לפני פרוץ הקורונה ברחבי העולם, והיו ממש האירועים האחרונים שניתן היה לקיים במתכונת כה מכובדת וגדולה, לפני שהתחילו המגבלות על מספר האנשים שיכולים להיכנס לאולם, בזמנו.

כעת, כאמור, מציינים עשרות אלפי לומדי הארגון את סיום "הדף היומי בהלכה", לימוד במסגרתו לומדים משתתפי התכנית דף יומי קבוע ב'משנה ברורה', וגם כעת מתוכננים מעמדי ענק לשמחה של מצווה.

רגע לפני, שוחחנו עם האמנים המרכזיים שהופיעו במשך השנים באירועי הענק של "דרשו", וגם בפעם הנוכחית, וניסינו להבין: מה המיוחדות של האירועים הללו שהעניקה להם את ההילה הכה מיוחדת?

מקהלת "מלכות" עשתה במסגרת מעמדי סיום הש"ס לפני כשנתיים צעד מעניין, כאשר צירפה אליה באירוע הסיום שהתקיים בארה"ב את מקהלת "שירה", ושתי המקהלות הופיעו ביחד, באחדות מלכות, לכבודה של תורה.

"הסיום הנוכחי", מספר ר' פנחס ביכלר, מנצח מקהלת "מלכות", "הוא למעשה סגירת מעגל מרגשת במיוחד למקהלת 'מלכות'. כי הפעם הראשונה בה זכינו להופיע ב'דרשו', הייתה במעמד סיום לימוד ההלכה הקודם, לפני כ-7 שנים. היינו אז בתחילת הדרך ממש, וההזמנה להופיע במעמד בסדר גודל שכזה הייתה בגדר חלום. ההכנות היו מאסיביות: המון חזרות והמון למידה של חומרים חדשים. אפילו הלוגו המיוחד של 'מלכות' זכה אז לחידוש ועיצוב מחדש לכבוד המעמד הגדול. ההתרגשות הייתה בשיאה.

משה לאופר מנצח על מחרוזת הפתיחה

מקהלת מלכות ושירה ביחד

מוישי רוט: "היינו איתם עד 4 לפנות בוקר, והם ביקשו עוד שיר ועוד שיר. ראית איך אנחנו ממלאים להם את האנרגיות"

חביבנט

חבר במקהלה שלי, כילד בני ברק".

למה היית צריך להתחיל בהכנות זמן כה רב לפני האירוע, שנתיים?

"קודם כל, ארגון 'דרשו' הוא פרפקציוניסט, הכל מוכן בקפידה מראש. ובאמת היתה הרבה עבודה, כאשר חלק מהתפקיד שלי היה לכתוב יצירה מיוחדת

לאירוע, ודבר כזה לא קורה מהיום למחר. לא מתיישבים לכתוב יצירה וזה כבר יוצא. בשביל יצירה אתה צריך השראה, ליצור דברים. זה לא פשוט כמו שיר רגיל בן 5-4 דקות עם המבנה הרגיל: בית, פזמון, מעבר וחזרה חלילה. ביצירה, אתה מביע באמצעות המוזיקה את מה שאתה לא יכול להגיד במילים. דוגמה לכך היא היצירה שכתבתי בעבר 'אתה נגלית', שכולה שואפת לתאר ולהכניס את המאזין לתוך החוויה המיוחדת, וכך היה גם פה.

"ר' שלמה הגיע אליי לחדר העבודה שנתיים לפני סיום הש"ס. הוא הסתובב בחדר, נופף בידיים בהתלהבות וניסה להמחיש לי מה היה אז בכנסיה הגדולה בפולין לפני קרוב ל-100 שנים, כשהכריזו על הדף היומי. כשהסתכלתי עליו, זה היה נראה כאילו הוא עצמו היה שם. הוא ממש נכנס לזה, ציטט לי את דברי הרבי ה'אמרי אמת' בזמנו, ואמר שעל המילים האלה צריך ליצור יצירה. עבורי, היה מבהיל לכתוב על המילים האלה יצירה, איך ניגשים לזה? ברגע שהוא עזב, התחלתי גם אני להסתובב בחדר ולמלמל תפילה, 'אנא ה' עזור לי. האיש הזה שהיה כאן עכשיו סומך עליי שאכתוב לו יצירה, אבל אני יודע שזה לא ממני, אלא הכל ממך, אז שלח לי קצה חוט מהיכן להתחיל'. לאחר התפילה מצאתי את עצמי הולך לכל מיני הקלטות, קטעים ישנים שהקלטתי לעצמי עם רעיונות מוזיקליים שונים ששמתי בצד, לחפש השראה. התחלתי להקשיב, ואכן מצאתי שם כל מיני קטעים מדהימים. חלק מהם אכן הכנסתי ליצירה, ובחלק השתמשתי כהשראה לכתיבת היצירה כולה".

היצירה עצמה, "בהתאסף" שמה, שבוצעה על ידי זאנוויל וינברגר וישראל אדלר, התקבלה באירועי סיום הש"ס באהדה רבה על ידי ציבור המשתתפים. בנוסף, עיבד מונה מחרוזות רבות לאירוע הזה, ביניהן המחרוזת שהפכה מאז למושמעת ביותר בכל אירוע סיום מסכת, "מחרוזת סיום הש"ס". מונה: "עיבדתי אז מחדש לכבוד סיום הש"ס מחרוזת ריקוד,

ויצירתיות, ולא פחות מכך, המון חיבור לתוכן ולמהות האירוע. אגב, חלק מחברי המקהלה הצטרפו כבר בשעתו למסלולי לימוד ההלכה, וחלק עוד יותר גדול נמנה בדרך קבע על לומדי הדף היומי. אנחנו ניגשים לאירועי 'דרשו' מתוך חיבור עמוק לעוצמת המהפכה התורנית המתחוללת בדורנו בסייעתא דשמיא בזכות הארגון הזה".

אתם מופיעים הפעם זה הסבב השלישי עם אירועי "דרשו". איך מחדשים בכל פעם מחדש?

"אכן, ב'דרשו' הבעיה הגדולה ביותר היא לחדש, כי כאמור, אין כאן מקום לטכנולוגיות במה חדשות, ולא לסגנונות מוזיקליים חדשים. הכל ברוח ישראל סבא ובמסגרת המוזיקלית המסורה מדור לדור. אך למרות זאת, החידוש הגדול הוא שבתוך המסגרת הזו אירועי 'דרשו' ממציאים את עצמם בכל פעם מחדש, עם יצירות ומחרוזות מוזיקליות שהופכות לנכסי צאן ברזל וקובעות סדר יום בעולם התורני. במעמדי סיום ההלכה מחכים לחוגגים הפתעות מוזיקליות חסרות תקדים, כאשר לטעמי החידוש האמיתי הוא החיבור בין הסגנונות, בין ה'אנר' החסידי הדומיננטי כל כך לזה הליטאי-ישיבתי, בין יצירות עתיקות יומין שזוכות לראשונה לעדנה לצד לחנים חדשים שזה עתה ראו אור עולם".

המנצח והמעבד הוותיק ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום, ינצח הפעם, זו הפעם השנייה, על אירועי "דרשו", כאשר עוד לפני כן היה שותף ביצירה המוזיקלית. כשהלחין בזמנו את השיר "יש בתורה" ועסק בעיבוד של חלק נוסף משירי "דרשו".

"מבחינתי", אומר מונה, "להשתתף באירוע כזה שהנושא המרכזי שלו הוא סיום הש"ס או סיום המשנ"ב, הוא העיקר, עוד הרבה לפני הנושא המוזיקלי. יש שמחה גדולה כשאדם אחד מסיים ש"ס, ועוד יותר כשעשרה מסיימים, וכשכל עם ישראל מסיים - זו שמחה כפולה ומכופלת. והשמחה הזו היא לא שמחה שלי באופן פרטי אלא של כל עם ישראל, וזאת באמת היתה גם התחושה, גם בשלב ההכנות וגם בשלב הביצוע. בפעם הקודמת, בסיום הש"ס, אני יכול לספר שההכנות לקראת האירוע התחילו כבר שנתיים קודם. המארגן של האירוע, הרב שלמה רוזנשטיין - שהוא שליח נאמן של הארגון התורני הגדול 'דרשו' שבראשו עומד הרב הנגיד מזכה הרבים הרב דוד הופשטטר - מטפל גם בכל מה שקשור לצד ההפקתי והמוזיקלי של אירועי 'דרשו', והוא זה שדחף וכיוון אותי. אגב, הוא עצמו היה

שלמה כהן, מונה רזנבלום, מוישי רוט, אלי הרצליך, מוטי שטיינמץ וזאנוויל ויינברגר, ב"מחרוזת הסיום" בהיכל המערה

מוישי רוט

פנחס ביכלר: "חלק מחברי 'מלכות' הצטרפו בשעתו למסלולי לימוד ההלכה, וחלק עוד יותר גדול נמנה על לומדי הדף היומי"

מונה רזנבלום

כבר מספר סבבים ללוות את מעמדי הסיימי של "דרשו". "זה אירוע שמביא לידי ביטוי את כל היכולות המוזיקליות של המוזיקה החסידית", אומר רוט. "זה מתחיל כבר מלמעלה, מהמארגנים. שלמה רוזנשטיין, ממנהלי 'דרשו' בארץ, הוא מסוג האנשים שמבינים תוכן, איך

נראה אירוע, איך צריך לזרום אירוע, וגם יש לו הבנה גדולה במוזיקה. יש לו קו שהוא לא אז ממנו כבר כמה וכמה מחזורים, וזה קו שמוכיח עצמו בכל אירוע מחדש. ההנחיה הקבועה שלו אלינו, היא ליצור מוזיקה שתדבר לכמה שיותר אנשים, לכמה שיותר קהלים ומגזרים. זאת מכיוון שגם נבחני דרשו עצמם נמנים על כל הקהילות - חסידים, ליטאים, חב"דניקים, ספרדים, בעלי בתים, דתיים לאומיים, הכל. כולם נמצאים בדרשו. לכן המטרה היא ליצור מוזיקה שתוכל להקיף ולדבר לכולם. זו גם הסיבה שהאמנים שמופיעים בדרשו הם אמנים שמקובלים על כל הקהילות, כמו אייזיק האניג, ר' ירמיה דמן, שלמה כהן, נפתלי קמפה, זאנוויל ויינברגר, אהרלה סמט, אלי הרצליך, מוטי שטיינמץ, מוטי ויזל וכל השאר. כל מי שמופיע בדרשו אלה אמנים שמקובלים על כל העדות והקהילות בכל העולם".

אתם גם הבאתם חידוש לאירוע, לשתף את כל הקהל בשירה, מעין "קומזינג" המוני בהשתתפות אלפים.

"נכון. זה היה בסיום לימוד ההלכה הקודם, אז, בפעם הראשונה באירועי דרשו, הקהל כולו השתתף בשירה עם כל הזמרים, ובעצם יצרנו שם סוג של טיש ענקי. מעל עשרת אלפים איש ישבו ושרו, כשבראשם יושבים מרנן ורבנן, הגר"ח קניבסקי שליט"א, הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, הרבי מויז'ניץ ושאר גדולי ישראל. הקהל הקיף מכל הכיוונים את שולחנם של גדולי ישראל, והרעיד את האולם בשירה אדירה ביחד עם הזמרים. אהרלה סמט שר 'מה אשיב' ושלמה כהן הקדיש את השיר 'רופא חולי' לרפואת הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל, שהיה אז על ערש דווי, וכל הקהל התפלל איתו. המוזיקה שם אינה בתורת מוזיקה אלא כמו תפילה. האירוע הזה היה הפעם הראשונה ש'דרשו' עלה לפסגות חדשות מבחינת התוכן המוזיקלי".

רוט, יחד עם תזמורת 'המנגנים' בתוספת של עשרות כלים, ויחד עם שאר הזמרים והמנצחים, ליווה גם את סיום הש"ס האחרון, לפני כשנתיים. "זה היה מאד מיוחד, גם כי זה היה ערב הקורונה, כשכמוכך עוד אף אחד לא ידע שזה עומד לקרות, וגם בגלל ההיקף הענק של האירועים ברחבי העולם. נסענו כל הצוות לכלל האירועים, בארץ, בארה"ב, צרפת, אנגליה ועוד. ובכל מקום שנסענו, ראינו אלפי לומדי דרשו שמגיעים לאירועים אחרי שסיימו את הש"ס, הרגשנו כמו

עם שירי ריקוד ידועים. כעת, למחרות הסיום של אירוע סיום המשנ"ב, אנחנו משתדלים לחדש במחרות הסיום הפעם. לגוון, לא לחזור על הדברים שהיו לפני כן. כעת תהיה בעז"ה מחרות חדשה של שירים ידועים, יש המון שירי תורה שמחים שעדיין לא נוצלו. בנוסף, ניסינו לגוון, לקחת שירים מכל מיני מקומות: חב"ד, מודז'יץ, ויד'ניץ, גור ועוד".

גם הפעם, לסיום לימוד המשנ"ב, יצר מונה יצירה מוזיקלית חדשה, "עיקר לימוד האדם" שמה. "היצירה הפעם מורכבת מטקסט די ארוך, מפסוקים ואמרות בחשיבות לימוד ההלכה, ועם דברים המבוססים על הקדמת ה'חפץ חיים' למשנה ברורה. זו יצירה שמבוססת על דבריו, 'שעיקר לימוד האדם צריך להיות בלימוד המביא לידי מעשה'. זאנוויל ויינברגר ייתן את החזנות ביצירה, כשמאחוריו ירוץ קצב מוזיקלי. זאנוויל יסלסל, ואני תוך כדי אתן לו 'תשובות' עם התזמורת. ואחרי זה יש עוד קטע שיא מוזיקלי ועוד קטעי מעבר מיוחדים. בעז"ה, יהיה מיוחד מאוד".

יש רגע שזכור לך במיוחד מאירועי סיום הש"ס?

"כמעט לאורך כל האירוע, באירועים מהסוג הזה, אני עומד עם הגב אל הקהל, מכיוון שאני מנצח על התזמורת, וכשאתה עסוק בעשייה הזאת, קשה לך להתרגש תוך כדי האירוע. אתה עסוק בעשייה של השמחה, אבל כשהתזמורת ניגנה בסיום הש"ס את מחרוזת הסיום והזמרים שרו, בשלב מסוים מוישי רוט, שעמד יחד עם הזמרים, 'משך' אותי לרקוד יחד איתם, כשפנינו הפעם אל הקהל, ואז ראיתי לראשונה את הקהל כולו עומד ורוקד את השירים המיוחדים האלה, מיד לאחר סיום הש"ס. זה היה רגע מרגש מאד, שהביא גם לדמעות. עזבתי לכמה דקות את הניצוח והצטרפתי לריקוד ביחד עם שאר הזמרים. זה מבחינתי היה רגע השיא".

הילדים היהודיים הצטרפו במפתיע לשירה

גם מוישי רוט, המנהל המוזיקלי של תזמורת "המנגנים", ושותפו של המפיק שלום וגשל להפקה המוזיקלית של המעמדים, זוכה

כל הזמרים במחרוזת הסיום באר"ב

שלמה כהן ואלי הרצל'ך

נפתלי קמפה

אהרל'ה סמט

מהאזור, שלומדים במוסד שנמצא מאד קרוב למלון, והם יצאו לטיול של אחרי סעודת שבת, ופתאום שמעו את השירה שלנו מהרחוב, ונכנסו להיות איתנו.

"ראית איך בוערת בהם התשוקה לשירים יהודיים. כבר היה מאוחר, בסביבות 12 בלילה, אבל הם התיישבו לידינו, סביב השולחן, ורצו להשתתף בשירה. אז כולנו התחלנו מחדש לשיר, בשביל הילדים היהודיים האלה, כל מיני שירי נשמה. והם לא רצו לעזוב. היינו איתם שם עד 4:30 לפנות בוקר, וכל הזמן הם ביקשו עוד שיר ועוד שיר, וראית איך אנחנו ממלאים להם את האנרגיות, כמו סוללה של טלפון. זה היה חשוב לנו לשתף אותם ולשיר להם, כי הבנו שלא ברור מתי הפעם הבאה שהם יהיו בכזה ליל שבת עם שירים חסידיים. וזה 'דרשו', להגיע למקומות שכוחים ולהדליק גם שם את של תורה ושל 'יהדות'."

יש כמה פרמטרים לשיר של 'דרשו'?"

הרב שלמה רוזנשטיין, ממנהלי 'דרשו' בארץ, אומר כי "לפני הכל צריך להבין את התפיסה של 'דרשו'. התפיסה שלנו היא שהאנשים הכי חשובים בעולם, הם לומדי התורה. כשאדם עושה אירוע עבור ה'עמך', חברים וידידים, נניח קידוש בשבת, הוא נותן להם צלחת חד פעמית עם משולש קוגל וקצת מלפפון חמוץ, וכולם שמחים ומרוצים. אבל כשאותו אדם עושה אירוע לגבירים, נניח איזשהו דינר עבור מוסד שלו, שם הוא כבר משקיע הרבה יותר, בגלל שהוא חש חובה לערוך אירוע מכובד למי שנותן לו כסף להחזקת המוסד. ובכן, אצלנו זה הפוך. התפיסה של 'דרשו' היא שהכבוד הכי גדול בעולם מגיע ללומדי התורה. האירוע הכי יפה, מושקע ומכובד, יהיה ללומדי התורה.

"ב'דרשו', לא מחפשים להוציא סתם כסף, וכל שקל מחושב היטב, אבל ברור לנו שללומדי התורה מגיע הכי טוב והכי מפואר. אגב, יש פה גם רתימה של האמנים. האמנים וכל אנשי ההפקה מרגישים שותפים בשליחות גדולה ומחוברים רגשית לעניין. הם מבינים שהם חלק מההעצמה של לומדי התורה וחלק מהכבוד הגדול שאנחנו רוצים להעניק ללומדי התורה. הלומדים, הם מבחינתנו הגבירים, בהם אנחנו משקיעים. דווקא להם נערוך את האירוע הכי מפואר, בדיוק הפוך ממה שהציבור חושב."

לב יהודי כלל עולמי שפועם באחדות. בכל מקום שהגענו, האלפים התחברו אלינו. זה היה אמנם מסע על פני כל מיני נקודות שונות בגלובוס, אבל הרגשנו בכל מקום מחדש כאילו אנחנו חוזרים בדיוק לאותה נקודה שממנה עזבנו בפעם הקודמת, כלומר הרגשנו את אותו 'דרשו' בכל מקום, את אותה הרגשה."

ומבחינה מוזיקלית, היה משהו שונה אז?

"לי אישית סבב סיומי הש"ס האחרון היה חוויה מיוחדת במינה, כי ניצח עליו מונה רוזנבלום, שהוא כמובן מורי ורבי שעליו גדלתי ושאלו למדתי את כל תורת המוזיקה והמקהלות. גדלתי אצלו בזמן תור הזהב של המוזיקה החסידית, השתתפתי אצלו במקהלות של אלבומי מופת כמו 'יידל 4', 'מאמינים' של מרדכי בן דוד ו'למעלה' של שלמה כהן, הייתי ממש תלמיד שלו, ופתאום, אחרי הרבה שנים, כשאני כבר עם התזמורת, אני זוכה שמונה ניצח עלינו. ניגנו באירועים הללו את היצירה המיוחדת שמונה כתב וגם את המחרוזת היפהפייה של שירי סיום הש"ס ('שישו ושמחו') שיש לה כבר מיליוני צפיות. עד היום, בכל העולם היהודי, בכל סיום מסכת וסיום הש"ס מנגנים או משמיעים את המחרוזת הזאת, המחרוזת הכי טובה שלדעתי מונה כתב לסיומי הש"ס אי פעם, והוא כבר כתב כמה וכמה מחרוזות מהסוג הזה, בכל 'סיום' מחדש.

"למרות שאנחנו מדברים על אותם שירים ששרים כבר 40:30 שנה, מונה מתעקש בכל פעם לכתוב את המחרוזת מחדש. לסדר אותה שונה, לעדכן שירים. תמיד מחפש אחר מילים חדשות. הוא פתאום מביא שיר ישן שהוא מחדש, וגורם לו פתאום להפוך לדבר הכי גדול. בפעם האחרונה זה קרה למשל עם 'וטהר לבנו', שכמו קיבל דם חדש, וכמובן עם הניגון הידוע של ויז'ניץ שקיבל את המילים 'שישו ושמחו בשמחת תורה' והפך לאש בשדה קוצים, עד שהיום בכל אירוע שרים אותו. אז עבורי זאת היתה חוויה מיוחדת, סוג של סגירת מעגל, שכמעט 20 שנה אחרי שהייתי אצל מונה, פתאום אני חוזר לעבוד איתו, הפעם עם התזמורת."

יש רגע אחד שזכור לך מהאירועים?

"יש רגע אחד שמאד זכור לי. מכיוון שעשינו הרבה נסיעות עם 'דרשו', יצא לנו להיות איתם גם הרבה שבתות. באחת הפעמים עשינו במלון באיו עיירה נידחת בניו ג'רזי מין שבת התאחדות פנימית, עם הטבעת הפנימית של אנשי 'דרשו' ועם נשיא 'דרשו' הרב דוד הופשטר. בשבת, אחרי הסעודה, עשינו 'עונג שבת' אל תוך הלילה, ושרנו שיר אחרי שיר. פתאום, הגיעו לחדר שבו ישבנו ושרנו, מספר ילדים יהודים עם כיפות קטנות. שאלנו אותם, אתם קשורים ל'דרשו'? והם סיפרו שהם לא קשורים, אלא הם פשוט ילדים יהודים

גדולי ישראל בריקוד

הגר"מ אזרחי

הגר"ח פנחסני

מעמד, בכל ישיבה ובכל חידר, בכל העולם היהודי כולו. והסיבה לכך פשוטה, כי מדובר בשיירים שמשקפים בדיוק את ערכי עולם התורה."

כשאהר"ל סמט, אחד מוותיקי האמנים המופיעים באירועי "דרשו", מתבקש להיזכר ברגע אחד שתפס אותו משלל מעמדי הסיום, הוא אומר: "אני חושב שכולם יסכימו איתי שהרגע הכי מיוחד בכל מעמד מחדש, הוא הרגע בו כולם וקמים ועושים את ה'סיום', ואז מתחילים את מחרוזת השמחה עם 'שישו ושמחו' ושאר שירי הריקוד. אתה ממש מרגיש את השמחה באולם, כיצד עומדים ושרים פה איתך לא סתם אנשים שהגיעו לאיזו הופעה או אירוע בחינם עם קצת דרשות ומוזיקה אליו קיבלו כרטיסים ממישהו, אלא ממש אנשים תלמידי חכמים שבאמת סייעו את הש"ס או את המשנ"ב, והם באמת שמחים כעת כל כולם עם התורה ועם הסיום."

"אני עצמי עדיין לא זכיתי לסיים ש"ס, אבל אין ספק שהשמחה הזאת שאתה רואה, גורמת לך לרצות לסיים. אני זוכר שכששרנו את מחרוזת ה'סיום', בכל פעם מחדש המשתתפים באולם היו בכזאת שמחה, עד כדי כך שכשסיימנו לשיר את המחרוזת הזאת שמונה כתב, שהיא בת יותר מעשר דקות, אנשים פשוט רצו להמשיך את השמחה, רקדו ממש כמו בשמחת תורה. זה נותן צמרמורת ודחיפה לאנשים שלא זכו לסיים, דחיפה להצטרף ללימוד, ומי שלא יכול לסיים ש"ס או משנ"ב, שלפחות ילמד בכל יום דף או עמוד, שפשוט ילמד. אני למדתי את זה על בשרי. אפילו שלא סיימתי ש"ס, אחרי אירועי 'דרשו' הרגשתי שאם הייתי כזוה מעמד, אני יודע שגם עצמי צריך לעשות זאת, לשבת וללמוד, ככולל או בחברותא. זה מעמד שגורם לך לעשות שינוי חיובי בחיים שלך."

איך אתה נגש לאירוע כזה?

"את השאלה הזאת צריך לשאול יותר את הצוות של 'דרשו', כי אני בסך הכל בורג קטן באירועים האלה, אבל אני יכול להגיד שמבחינת ההסתכלות שלי, יש שתי מילים שאינן אני נגש לכל מעמד של דרשו: בדחילו ורחימו. כמובן שבכל מקום שאדם הולך אליו, הוא צריך סיעתא דשמיא, אבל במקום כזה צריך אפילו יותר סיעתא דשמיא. אז מתכוננים באמת בדחילו ורחימו, מבקשים מהקב"ה שלא ניכשל ושייצא רק קידוש ה' מהשירה שלנו."

לשמח את הצבא של העם היהודי

גם מוטי שטיינמץ מלווה כבר הרבה שנים את אירועי "דרשו". "עבורי", הוא אומר, "להופיע באירועי 'דרשו' זה הפרס הכי גדול שאני יכול לקבל. כי בדרך שאני הולך בה בקריירה שלי, יש הקרבות

בנוסף, הוא אומר, יש תוצאות בפועל לכל סיום מפואר במעמד מיוחד שכזה. "בסופו של דבר", אומר הרב רזנשטיין, "אחרי הסיומים האלה אנחנו מקבלים בכל פעם מחדש עשרות אלפי נבחנים חדשים ומשתתפים חדשים בתכניות הלימוד. אנשים לפעמים מנסים להבין מדוע 'דרשו' עושה כאלה אירועים גדולים - דבר שכבר הסברתי קודם - אבל הם אינם מבינים שמעמדי הסיום אינם ההוצאה הכספית האמיתית. ההוצאה הגדולה היא על עשרות אלפי האנשים שמגיעים חודש אחרי ה'סיום' להיבחן ומקבלים מלגות, וזה כבר עולה פי כמה וכמה מעלות האירועים. אבל זאת התפיסה שלנו, לעשות אירוע גדול ומפואר, שיגרום לכמה שיותר אנשים להצטרף ולהתחבר, גם אם זה יעלה לנו אחר כך יותר כסף במלגות שנעניק להם. כי זה חלק מההבנה: באנו לשרת את לומדי התורה, להגדיל ולעודד את לימוד התורה. זה התפקיד שלנו, וזה מה שאנחנו עושים הכי טוב."

בנוסף לאירועים, כבר שנים רבות שכל מעמד 'סיום' מלווה בשיירים חדשים, לעתים באלבומים שלמים המכילים שירים רבים שהולחנו והופקו במיוחד למעמדי 'דרשו'. הלהיטים האחרונים בסיום הש"ס הקודם, לדוגמה, היו "בזכות התורה" ששר מוטי שטיינמץ ו"אורך ימים" ששרו אהר"ל סמט, זאנוויל ויינברגר ומקהלת 'מלכות', בלחנים ובהפקה המוזיקלית המצוינת של אלי קליין ואיצי ברי.

"עבור סיבוב הסיומים הנוכחי, כמו בסיומים הקודמים", מספר הרב רזנשטיין, "קיבלנו בין 40 ל-50 לחנים, כדי לבחור מה הלחן המתאים ביותר לסיומים. אחרי שמיעה מעמיקה, בחרנו שניים: 'אין סגולה כתורה' ששרים אהר"ל סמט ומוטי ויזל, ושיר נוסף, 'ומתקדש' ששר מוטי שטיינמץ."

מה נקרא שיר שמתאים ל"דרשו"?

"יש כמה פרמטרים. זה שיר שאמור להיות להיט, וגם עם מילים מאד מיוחדות, חדשות ושונות; שיר שאמור להיות בגון עכשווי מצד אחד, אבל מכובד, מהצד השני, כזה שמתאים ל'דרשו' וללומדי התורה, ולכן הבחירה מאד קשה. אני יכול לספר שלבחר שירים לאירועים של דרשו זה אחד הדברים הכי מורכבים ומסובכים שיש, אבל בסוף היכול ב"ה מצדיק את עצמו ורואים את ההצלחה של השירים הללו: החל מ'מבקש אתה', עבור דרך 'יש בתורה', וכלה ב'בזכות התורה' ו'אורך ימים'. הלהיטים הגדולים של דרשו מהשנים האחרונות, הפכו לנכסי צאן ברזל שמושרים בכל עולם התורה, בכל

מונה רוזנבלום: "שלמה הגיע אלי" לחדר העבודה, הסתובב בחדר, נוכח בידים בהתלהבות וניסה להמחיש לי מה היה בזמנו בכנסייה הגדולה"

מצליחים בס"ד גם לסיים, ואז הם מגיעים למעמד ומתענגים על קטעים של שירה ביחד, וזה מדהים. בעז"ה גם אני אשיר הפעם בסיים הדף היומי בהלכה, וזה מרגש אותי מאד ואני מחכה לזה. זה לא משהו רגיל, לעמוד ולשיר מול כ-8,000 איש בכל אירוע מחדש, שכל אחד מהם הוא אברך שראשו ורובו בתורה, עובד השם, שמגיע לערב אחד לחגוג עם גדולי ישראל והרבנים את סיום לימוד המשנ"ב. זה רגע נדיר."

יצא לך להופיע בבמות מהסוג הזה?

"זה גם נדיר אצלי, להופיע עם 50 נגנים על במה. בדרך כלל אני מופיע באירועים עם מופע מאד אקוסטי, סטייל קומיזיץ, עם גיטרה, קלידים ומתופף, ולכן, אני כעת באמת מרגיש כאילו אני הולך להופיע עם הפילהרמונית, כי מדובר על עשרות נגנים שינגנו על הבמה בניצוח מדהים של מונה ומוישי רות. אז כן, זה מרגש וזו גם זכות גדולה. כש'דרשו' מזמינים אותך להופיע אצלם, זו חותמת של כשרות שאני שמח לקבל אותה."

גם הזמר שלמה כהן מספר שאירועי דרשו הם מהאירועים המרגשים ביותר שיצא לו להופיע בהם. "הופעתי כבר בכמה וכמה מעמדים שלהם במשך השנים וחשבתי שאני מתרגל, אבל לא. בכל פעם מחדש כשאתה עולה לבמה, זו התרגשות מיוחדת, כי אתה מגיע שוב לפסגה שלפני כן לא היית בה. מעבר לעניין המוזיקלי, יש בזה משהו מאד רוחני: אתה עומד ושר מול גדולי ישראל, כשכל האברכים ובני הישיבות עומדים מסביבם כמו חומה. זה אירוע בלי שריקות מהקהל ושאר הדברים שכן קורים בהופעות. זה מעמד מאד קדוש וטהור, מאד נקי."

"בכל פעם מחדש אני מרגיש באירוע הזה, סוג של שמחת תורה. כי כל פעם סוגרים מעגל, עם ה'סיים', ומיד מתחילים אותו שוב, עם לימוד המחזור החדש, בש"ס או במשנ"ב. סיימנו ושוב מתחילים: שוב נבחנים, שוב מסיימים, שוב מתחילים וחוזר חלילה. זה מעמד שכמה שנסביר, לא ניתן יהיה לתאר אותו לאף אדם, עד שיגיע ויהיה נוכח במקום. הוא מעבר לכל דמיון". ■

עצומות שאני עושה, קודם כל מבחינת ההתעקשות לא להופיע שלא בהפרדה. אני מוותר בכל שנה על סכומים עצומים כדי לא להופיע באירועים כאלה. ובהרבה אופנים, הרגשתי שכשדרשו לוקחים אותי, זה גם כי הם מעריכים את הנקודה הזאת. אני כשלעצמי כמובן לא צריך את

ההערכה הזאת, כי אני מאמין במה שאני עושה בכל לבי, אבל זה בכל זאת מחמם את הלב בכל פעם מחדש, לפגוש אנשים שיודעים להכיר בהקרה הזאת ומביאים אותך לנגן באירועים הכי קדושים וגדולים של היהדות החרדית, מול אנשים שמקדישים את חייהם לתורה הקדושה, שזו פסגת החיים שלנו, השאיפה של כל אחד.

"יש הרבה גופים ומקומות שלא נותנים חשיבות לזמרים ששומרים על הקדושה יותר מזמרים אחרים, ודווקא דרשו כן מעודדים את ההקפדה הזאת, ונותנים לי את העידוד והכח להמשיך הלאה בדרכי, ולכן ההתרגשות להיות באירועי דרשו היא גדולה, לזכות לשמח את הילדים של הקב"ה, הצבא של העם היהודי."

וגם הפעם נבחרת לשיר שיר חדש, "ומתקדש".

"נכון. אני חושב שזה שיר שהוא המשך ישיר ל'בזכות התורה', שיר שהמילים שלו מבטאות את זה שכל מי שיושב ולומד ולוקח על עצמו את עול התורה, בעצם מחיה את העולם בכל רגע ורגע, וגורם לזה שהעולם יתקיים בזכותו. לקח לי קצת זמן להתחבר ללחן. יש לי מין תסמונת כזאת עם חלק מהשירים, שעד שאני לא נכנס לאולפן ושר אותם, אני לא מבין את הפוטנציאל שלהם. ב"ה, אני שמח שר' שלמה רוזנשטיין התעקש שאכנס ואקליט את השיר, והסכמתי, ואז, ברגע שהתחלתי לשיר את השיר באולפן, אמרתי לעצמי: וואו, איזה שיר! איזה תנועות חמות יש בו! אלי קליין ואיצי ברי זכו ליצור שיר חזק מאד."

לעומתו, עבור נפתלי קמפה אירוע סיום לימוד המשנ"ב הפעם, יהיו הפעם הראשונה בה יופיע במעמדי דרשו. "תמיד הייתי רואה את קטעי הוידאו מהמעמדים הענקיים האלה", מספר קמפה, "ושואל את עצמי מתי אני אהיה שם ואשיר, כי אלה באמת אירועים מאד מיוחדים ומושקעים. יש משהו מושלם במערכת הזו, בעיבוד, במעמד, חיבור אמיתי באמת בין המוזיקה הטהורה למעמד הכי מרגש שיש, לסיימנים של ש"ס ושל לימוד ההלכה, וזה באמת מרגש. יושבים בקהל אלפים של אברכים שיושבים יום ויום ולומדים,

אמן הניגון והיצירה

מוטי הלר מצליח להביע
במכחולו תחושות דקות
שרבים מתקשים להביע
במילים • הקריקטורות
המפורסמות שלו זכות
לאהדה, וגם לתגובות
רבות • כך היה בעת
שפרסם בתחילת מגפת
הקורונה איור שביקר את
מדיניות הסגרים על הערים
החרדיות, וגם כאשר
פרסם איור אחר, שהביא
עליו מאמרי ביקורת
בתקשורת הכללית •
כעת הוא מספר על הציור
שצייר פעם בהופעה חיה
של מרדכי בן דוד ואברהם
פריד, ומבקש מהורים
לנערים מבולבלים: תלמדו
מההורים שלי

יונתן ריגלר

צילום: רחל פרלמוטר

"אני אדם שלא נח לרגע", מצהיר הצייר מוטי הלר. "אני לא מפסיק לחפש היכן לחדש את עצמי, איפה אני יכול להתקדם עוד, לעשות דברים שאחרים עוד לא עשו בתחום הציור ובתחומי אמנות נוספים".

מוטי הלר נהנה מהתואר "צייר", אבל רוצה שיידעו שהוא לא רק. הוא גם למד נגינה במספר כלים, ומומחה בעוד כמה אמנויות, שאת חלקן הוא גם מציג לציבור בהופעותיו. "התואר 'צייר' הוא סוג של אמירה. כשאתה אומר על אדם מסוים שהוא 'צייר', בכוונתך לומר שהוא יודע לצייר היטב, אבל זה כל מה שהוא יודע. אני כמו בן צייר, וזה העיסוק המרכזי שלי, אבל אני עוד דברים. למשל, כדי לגעת באנשים, לא מספיק להיות רק צייר, אלא גם לרגש אנשים עם הציור, לגרום להם שמחה והרגשה טובה דרך הציור. לגרום להם לחייך".

כבר שנים רבות שמוטי הלר (42) מאייר, מצייר, מכין קריקטורות עוקצניות על בסיס שבועי עבור עיתון "המודיע", וגם מופיע ומלמד יחידים קבוצות את רזי הציור. "יש לי 7-6 מופעים שונים המיועדים עבור קהלים מגוונים, וזה אחד הדברים שאני הכי אוהב לעשות. אני ממש מתחבר לקהל בכל נימי נפשי. מדבר עם הקהל, זורם איתו, מצחיק אותו, מכניס אותו למתח וגם מעציב אותו כשצריך, הכל לפי העניין. אלו מופעים שלא מיועדים רק לילדים, אלא גם לקהל המבוגרים, ואני רואה ב"ה שאנשים נהנים. אני מסביר לאנשים מה זאת בכלל קריקטורה, איך יוצרים קריקטורה, איך זה קורה. כי בדרך כלל, כשאני מציג להם קריקטורה מסוימת, הם מיד אומרים: 'וואו, זה אדיר! מאיפה הרעיון?' ובמופע, אני מסביר איך מגיע הרעיון - שהוא כמובן משמיים - אל שלב הביצוע. ואז אני גם משתף את הקהל, מבקש מהם לעזור למצוא לי רעיונות בנושאים מסוימים, וחלק מהרעיונות האלה גם נכנסים בסופו של דבר לקריקטורה השבועית ב'המודיע'. אני פשוט מכניס את הקהל לחדר העבודה שלי".

מבחר מהקריקטורות של הלר

מוטי הלר, כאמור, לא חולש רק על תחום הציור, אלא שולח יד בעוד תחומים מגוונים מתחום האמנות והיצירה. "זה נכון אמנם", הוא אומר, "שמגיל צעיר התעניינתי בציור, אבל גם התעניינתי גם במוזיקה מאד. מוזיקה זה תחום שאני מאד נמצא בו ונמשך אליו, מאז ומעולם. כך יצא שכל, כנער וכבחור, רציתי לעסוק בהרבה דברים במקביל".

כמו עוד הרבה צעירים...

"נכון. וזאת באמת ההזדמנות להעביר מסר לכל ההורים שיש להם ילדים כמו שאני הייתי, נערים מבולבלים וחסרי מנוח, שמשנים תכופות את תחומי ההתעניינות שלהם, לא יציבים. ההורים האלה מתאיישים בינם לבין עצמם, אומרים לעצמם, 'יצא לנו ילד לא מוצלח'. אז אני בא ואומר להם: בואו ותסתכלו על ההורים שלי. גם אני כבחור לא הייתי ריאלי, רציתי לצייר, לנגן, להתעסק בהרבה מאד תחומים, וכן, זה יצר לי בלגן גדול, 'תאונת דרכים' שכזאת. לא ידעתי מה אני רוצה לעשות עם עצמי. אבל מי שהיו שם אז לצדי, היו הוריי, שלא התייאשו, וידעו לכוון אותי כיצד לגעת קצת בכל תחום מהתחומים שעניינו אותי. אז למדתי כינור כמה שנים, עם תווים, בצורה מסודרת; למדתי ציור; ולמדתי גם קצת גיטרה במקביל. כלומר, מכל הרצונות שהיו לי, וכאמור היו הרבה מאד דברים שרציתי לעשות, לבסוף בכל דבר נגעתי קצת, וב"ה, היום אני הכי מרוצה ושמח מזה. ולכן, אני אומר להורים לבחור מהסוג שאני הייתי, אם הם רואים אותו מתקשה בבחירות שלו: תנסו לגשש בנשמה שלו, לראות מה הוא הכי אוהב. ככה אני התפתחתי".

"ילד מדמיון בצורה אופקית"

עוד בתחילת הריאיון מזהיר אותנו מוטי הלר שלא לקיים ראיון שגרתי, כי הוא לא אוהב ראיונות שגרתיים. אז ביוגרפיה מלאה לא

תקראו הפעם. על קצה המזלג אפשר לספר שמוטי מצייר כבר מגיל 6, ומאמצע גיל העשרה מצייר בצורה מקצועית. כאמור, היו לו כבר מגיל צעיר חלומות שונים על עיסוקים רבים. "רציתי להתעסק בעוד דברים. למשל, בעולם של התלת מימד, ובעוד הרבה תחומים".

כמה מהחלומות האלה הגשמת?

"כמעט הכל. ניגנתי בכינור באירועים, בהרבה מקומות. הכינור הוא חלק משמעותי מחיי. ולצד זאת, הכלי שהכי רציתי לנגן בו ועניין אותי, הוא דווקא גיטרה בס. הסיבה פשוטה: כי לכאורה זה נראה כלי זניח כזה, שעומד בצדי הבמה, אבל למעשה הוא הכלי שעושה את כל התזמורת ושהכי קשה לנגן בו כדי לתת קצב לכולם. טכניקת הלימוד שלו קלה. אבל הניגון איתו בפועל מסובך יותר, ומאידך התועלת שלו ככלי בין שאר הכלים היא עצומה. הרי אי אפשר לתאר תזמורת בלי גיטרה בס. לכן, כל הזמן חלמתי על לימוד גיטרה בס, ומתי התחלתי ללמוד? לא תאמין, בגיל 36!".

הלר עם בובה יצירתית שיצר משלג

ואמר: מוטי, שמע, אני לומד אצלך ואוהב כל כך את הסגנון שלך, אבל מה? אני לא רוצה להיות כמוך. איך אני יכול ללמוד אצלך אבל לא לחקות אותך, כך שכשיראו ציור שלי לא יראו בו את טביעת האצבעות שלך אלא את שלי? ואז אמרתי לו כך: זה דומה, להבדיל, לתלמידי חכמים שלומדים איש עם רעהו ועדיין לכל אחד יש דרך משלו, עם החידושים שלו.

"אז ציור, אמנם, הוא קצת שונה, כי זה כן מראה עיניים ופה אנשים יכולים לומר שהציור הזה דומה לציור הזה או לא, ועדיין, כל אחד יכול למצוא לו את השביל שלו. סיפרתי לאותו תלמיד שגם אני בהתחלה, אחרי שלמדתי אצל יוני, ציירתי ציורים מאד דומים לציורים של יוני, עד שיום אחד יוני אמר לי: 'זהו, לך, תפרוס כנפיים, כעת הגיע הזמן למצוא דרך משלך'. ואכן, עשיתי כדבריו. לקחתי השראה ממקורות אחרים, על בסיס מה שלמדתי ממנו. אז איך מציירים למדתי ממנו, אבל את ההשראה כבר שאבתי מכל מיני מקומות נוספים. התחלתי לצייר עוד ציור ועוד ציור, עד שלאט לאט אנשים התחילו לזהות את הסגנון שלי שיש לי עד היום. זה גם מה שאמרתי לתלמידי שלי: בסוף יגיע היום בו אגיד לך לפרוס כנפיים ולמצוא השראות נוספות".

כשהתחלת ללמוד, מה היתה השאיפה שלך? באיזה מתחומי הציור רצית להתמקד, באיזו? בקריקטורות?

"לא היתה שאיפה למשהו מסוים, רק לדבר אחד, להיות צייר בכל רמ"ח אבריי. מכיוון שמגזין 'קול פלוי' עוסק הרבה גם במוזיקה, אתן לך משל שרבים מהקוראים בוודאי יבינו: במשפחת כלי המיתר, יש את הכינור, ויש גם את הצ'לו. האם נגן כינור יכול לנגן גם על צ'לו? ברור שלא. אני, שאני יודע לנגן על כינור, אפילו לא אנסה לנגן על צ'לו, פשוט כי לא אצליח. למרות שמדובר בשני כלים שהם מאותה משפחה, בפועל הם שונים לגמרי. אותו דבר בקריקטורה וציור. כל תחום מהתחומים בעולם המגוון של הציור, הוא תחום בפני עצמו, וגם דורש לימוד נפרד ומפרך. אבל, השאיפה האישית שלי בלימוד הציור, היתה לדעת לנגן גם בכינור וגם בצ'לו... כלומר, רציתי

ציור, כאמור, למד למעלה מ-20 שנה לפני כן, לאחר שהתנסה בעצמו בציור, כילד, במשך כמה וכמה שנים. "אני תמיד טוען", אומר הלר, "שאין טעם ללמד ילדים קטנים ציור, כי הציור אצל ילד הוא טבעי, מגיע מניסיון עצמי, ניסיון אישי. לילד ולבחור צעיר יש עולם דמיוני, וחבל להרוס את זה עם הכללים המוכרים מעולם הציור. אשאל אותך שאלה: אתה זוכר מן הסתם את גן המשחקים בשכונה שבה גדלת. ובכן, נכון שבזיכרון שלך הוא מצטייר כמשהו גדול, אבל אם תבקר שם היום תגיד לעצמך: מה, זה כל הגודל של הגן?".

מדיק.

"מה הסיבה לכך? הרי הגן הוא אותו גן. התשובה פשוטה, דמיון של ילד הוא יותר אופקי. ילד רואה דברים בצורה יותר אופקית, וכשאנחנו נכנסים לעולם הייחודי הזה שלו ותופסים אותו עם לימוד ציור תובעני, אנחנו רק מבלבלים אותו. נכון, אמנם, שאפשר לתת לו פה ושם עזרה קטנה בציור עם כל מיני כיוונים, אבל ודאי לא לימוד שימנע ממנו לצייר את מה שהוא רואה בדמיון שלו, לימוד שיהפוך בעיניו לרוטינה. כך שתוך זמן קצר הוא עלול להמאס עליו כליל את הציור. כך זה היה אצלי. אני ציירתי וציירתי מגיל 6, כאמור, עד גיל 15-16, ורק אז הרגשתי בשל יותר ללימוד מסודר, והלכתי ללמוד את רוי הציור אצל יוני גרשטיין. אחרי הנישואין החלטתי שהציור כרגע יהיה תחום העיסוק העיקרי שלי, ושאר הדברים יחכו בסבלנות. ללימוד הגיטרה, למשל, חיכיתי כ-15 שנה".

אז אתה סוג של אמן רב-תחומי. כשמקטלגים אותך כ"צייר", זה מרגיז אותך?

"לא. ראשית כל, אני אכן צייר וזהו עיסוקי העיקרי. שנית, מאיפה אנשים אמורים לדעת את כל האינפורמציה עליי ואת כל שאר הדברים שאני אוהב לעשות? כשהתחתנתי, ונחתתי לתקופת מה בצד את כל העיסוקים האחרים מלבד הציור. העיסוקים האלה ישבו בצד ואמרו לי: כשיהיה לך נח, תחזור אלינו. וככה עשיתי. התחלתי להשקיע מאד בציור, ואשתי מאד תמכה בזה. בהתחלה זה היה מאד קשה, כי אז היו פחות עיתונים מהיום, פחות במות להתחיל בהן, אבל לאט-לאט עם הרבה עמל ויזע זה קרה, והצלחתי לפלס לעצמי דרך משלי וגם להצליח בה. וזה גם טיפ שלי למתחילים: תתחילו בקטן, ולאט לאט תגדלו ותפרצו. כשלעצמי, מה שנתן לי כל הזמן את הדרייב הגדול לא היה הציור לבדו, אלא הציור יחד עם שאר הדברים האחרים שאהבתי לעשות".

הם העלימו את התמונה.

"כן. עד היום, כשאני רוצה לחשוב על רעיון טוב אני לוקח גיטרה ומנגן, וכשאני רוצה לרגש את עצמי אני מנגן בכינור איזו קלאסיקה טובה עם תווים. פשוט פורט לי, משתחרר, ואז חוזר לציור עם כל המרץ. עולם הנגינה מאד צמוד לעולם האמנות, ומעניין, אגב, שהרבה ציירים גם מנגנים. כמעט כל צייר שאני מכיר, גם חרדי, יש לו קשר כלשהו למוזיקה".

זמן לכרוס כנפיים

למדת את רצי הציור והקריקטורה מיוני גרשטיין, הגדול בתחום. כשסיימת את הלימודים, איך הצלחת להגיע למצב שבו אתה ממציא שפה ציורית משלך ולא מחקה אותו?

"ראשית, זה קורה לי גם כיום: יש לי תלמיד שבמהלך הלימודים אצלי כל הזמן בא אליי

הלר בהופעה, עם כן הציור הדיגיטלי

ועשתה רעש ענק. כתבו עליה מאמרים בעיתונים ובאתרים החילוניים. הם תיארו מה ציירתי וכתבו: כך נראה החילוני בעיני המאיר החרדי של 'המודיע'. הציור הזה, שיכול להיות שהיה קצת סטיגמטי, מאד פגע בהם. אז היו רבים מידידי שדווקא התלהבו מהרעש הזה, ואמרו לי: תראה איזה גדול נהיית. אבל אני לקחתי את הביקורת הזאת למקום אחר, פנימי, שבאמת צריך לדעת להיזהר. הרבה טלטלות עברתי מאז, אבל זה היה הסיפתח הראשון שאמר לי: תרגיע, אתה מתעסק בתחום שיכול להשאיר הרבה נפגעים מאחור."

ציור בחי, מול אלפים בקהל

כמעט כל קריקטורה שמנפיק מוטי הלר מתחת מכחולו (הדיגיטלי,

יש לציין), מביאה איתה תגובות רבות.

קריקטורה, בהגדרה, אמורה לעורר תגובות. היא עוקצנית, וכשזה נעשה נגד הצדדים הנכונים, כלומר מחרפי ומגדפי הדת, אנשים נהנים לראות, מסכימים, וגם מגיבים. בכל זאת, הלר מספר כי אחת מהן, הביאה מבול יוצא דופן של תגובות. "אחת הקריקטורות שהכי נגעה באנשים, פורסמה לפני כשנתיים, בתחילת הקורונה. היום אולי כבר קשה לזכור זאת מרוב סגרים ובידודים, אבל בתחילת הקורונה, במשך כמה וכמה פעמים, נעשו סגרים רק על הערים החרדיות. אחת הערים שהכי סבלה מזה, היתה ביתר עילית, מקום מגורי, וזה כמובן תסכל מאד את התושבים. אז ציירתי את פרופ' גמזו ונתניהו, כשהם משחקים 'אל"ף בי"ת', וסוגרים את ביתר עילית כי הגיעו אליה מהר במשחק. הציור הזה רץ בכל מקום. עוד שבועות לאחר מכן קיבלתי תגובות עליו, אנשים אמרו שדייקתי את התחושות שלהם."

יצא לך לעשות קריקטורה שהתנגדת אליה מבחינת ההשקפה האישית שלך?

"לא. מראש לא אעשה דבר כזה. היה לפני מספר שנים קמפיין חרדי מאד בוטה, שהרבה

הקריקטורה שעשתה גלים

ללמוד לעשות הכל בעולם הציור, ואכן כך עשיתי. ולכן אני יודע היום גם ציור, גם איור ספרים, גם יצירת קריקטורות וגם יצירת דיוקנים. בדיוקנים, אני אמנם לא הכי טוב, אבל אני יודע את הטכניקות כראוי."

קריקטורות ב'המודיע' הוא מאיר כבר יותר מ-18 שנה, מאז שנת תשס"ד. הקריקטורה השבועית שלו הפכה למשפיעה בדרכה, לצד טורי וכתבות האקטואליה ביומון החרדי הנפוץ. את הקריקטורה השבועית שלו הוא מפרסם ביומון החסידי, בעוד המורה שלו, יוני גרשטיין, מפרסם את הקריקטורה השבועית שלו בבמה המקבילה, "יתד נאמן" הליטאי. "אין תלמיד מתחרה ברב", חורף הלר. "כתוב שאין רב מתקנא בתלמידו, וכך גם פה. אנחנו ממש לא מתחרים. גם לי, יש לי ב"ה הרבה תלמידים מצליחים, ואני כל כך נהנה לראות אותם. יש לי תלמיד שמופיע היום בסוג של הופעות מסוימות שהוא מאד מצליח בהן, ויש לי סיפוק לראות לאן הוא לקח את מה שלימדתי אותו. אף פעם אין לי בו קנאה. להיפך, אני גידלתי אותו, ואני אוהב מה שהוא עושה. יותר מזה: אני מאד אוהב לתת טיפים, לעזור ולדחוף חבר'ה צעירים ותלמידים שלי, פשוט כי זה עושה טוב."

יש קריקטורה זכורה במיוחד?

"יש אחת שאני בהחלט זוכר במיוחד, והיא מהראשונות שעשיתי בחיים. הייתי אז קצת חכמולוג. בחור צעיר בן 23, ובערב יום כיפור פרסמתי ב'המודיע' קריקטורה שהראתה חילונים שמסובבים קורקינט על הראש שלהם, בזמן שאנחנו מסובבים תרנגולות, כמין ביקורת על הפיכתו של יום כיפור ברחוב החילוני ליום אופניים. לא היה לי אז ניסיון בכלל, וזה מה שיצא תחת המכחול שלי, באיזה מין ביטחון עצמי שכזה. הקריקטורה הזאת פורסמה,

"בהתחלה היה קשה, כי היו פחות עיתונים מהיום, אבל לאט-לאט עם הרבה עמל זה קרה, והצלחתי לפלס לעצמי דרך משלי"

מרדכי בן דוד, במחולו של הלר

חלק מספריו של הלר

בארה"ב וגם בספרים משלי. אמנם בעבר התנגדתי לז'אנר, כי טענתי שזה לא מעודד קריאה בגילים הצעירים, אבל כשראיתי את הצלחת ספרי הקומיקס שהוצאתי, הבנתי שעם הצלחת ענק אי אפשר להתווכח".

אז הוא גם מצייר וגם מנגן, ולפעמים הוא אפילו משלב בין עולמות הציור והמוזיקה. כך היה, לאחרונה, כאשר אייר את הקליפ "על נהרות בבל" של סנדי אופמן, וגם, כאשר השתתף במופע ההיסטורי המשותף של אברהם פריד ומרדכי בן דוד בחולון, לפני כ-4 שנים, אז, כאשר עלו פריד ובן דוד על הבמה, כל אחד בתורו, נקרא מוטי הלר לבמה לאתגר משלו: לצייר ציור שלם תוך כדי השיר, שיתאר את מילות השיר, ולהספיק לסיים את הציור עד סוף השיר.

הלר נזכר: "ידידי המפיק שלום וגשל פנה אליי אז. הוא זרק לי את הרעיון הזה ואמר: מוטי, בוא תנסה. אמרתי לו: אין בעיה, אני לא מפחד, אנסה, מה יכול להיות? העבודה לפני המופע היתה מאד מפרכת. עשיתי שוב ושוב אימונים. הייתי צריך לקחת את השירים ולהתאמן עליהם בבית, ולהתאים ברמה של שניות כיצד לסיים את הציור עד סיומו של השיר. עשיתי את זה אינספור פעמים בבית, ואז באותו ערב, כבר עשיתי את זה בלייב מול הקהל ותוך כדי שירת הזמרים. זה היה כשפריד שר את 'שערי דמעות' ובן דוד את 'הנני רופא לך'. אספתי לפני האירוע הרבה מידע על השירים האלה, על המילים שלהן, וציירתי שם בחי את הסצנות שמסבירות את המילים.

"למשל, לא כולם מכירים את הסיפור על חזקיהו המלך, שם כתובות המילים של 'הנני רופא לך', ואני באתי ותיארת את הסיפור הזה בציור. כמוכן, שבפועל זה היה מסובך יותר משחשבת. קצב השירים במופע היה שונה מהקצב שאני התאמנתי עליו, וגם הזמרים בשעת מעשה היו מרוכזים בשירה, ולא בקצב שבו מצייר הצייר שמולם... אבל ב"ה עמדתי באתגר, ולאורך שני השירים האלה ציירתי ציורים שתוארו כמה סצנות, כשהמסך שלי התחבר למסכים הענקיים של האולם והקהל ראה אונליין מה ואיך אני יוצר, וזה התחבר לו לשיר שהוא שומע. זה היה מדהים וסוחף". ■

"הכינור הוא חלק משמעותי מחי. לצד זאת, הכלי שהכי רציתי לנגן בו ועניין אותי, הוא דווקא גיטרה בס"

נעלבו ממנו. פנו אליי אז שאני אייר את הקמפיין, אבל סירבתי. מישוהו אחר עשה את העבודה הזאת, והקמפיין הזה אכן פגע בסוף בהרבה מאד אנשים, דבר שזיהיתי מראש. מישוהו פעם פנה אליי שאייר רב מסוים בצורה מליגה. אמרתי לו: אל תתקשר אליי יותר. ויתרתי פעמים רבות על הצעות טובות בשביל העקרונות".

אבל אתה עושה קריקטורה שבועית, ומטבע הדברים היא תמיד עלולה לפגוע בנושא הקריקטורה.

"אני מאד נזהר בציורים שלי מלשון הרע. לכן, אני משתמש עם הנשק הזה רק לתועלת הציבור החרדי, כשצריך לירות חיצים כלפי חוץ. צריך מאד להיזהר בעניין הזה".

במופעים, מראה הלר לציבור המשתתפים, איך נוצר ציור ואיך נוצרת קריקטורה. "אני מגיע עם מסך ועם ציוד שלם של ציור. מספר לקהל סיפור, ותוך כדי שאני מספר אני גם מצייר, וגם מכניס את הקהל עצמו לתוך הסיפור בספונטניות. במופעים לילדים, אני מכניס להם תוך כדי ההופעה הרבה מסרים סמויים שהם כלל לא מרגישים בהם, ואחרי זה אני שואל אותם: מה למדתם מהסיפור? איזה מצוות? ואז אנחנו מרחיבים על זה. והכל היה תוך כדי הסיפור והציור, כשהם ישבו מרותקים. יש לי גם מופע לילדים על זהירות בדרכים, שמעביר מסרים חשובים בנושא. אני שואל ילדים מהקהל אם הם עברו פעם תאונה או ראו כזאת, ואז מבקש לתאר מה ראו, ואני מאייר את זה מולם, וכך הם נכנסים אל תוך הסיפור. אני מאד מאלתר במופעים הללו, זה הכיף הגדול".

בשנים האחרונות הוא גם כותב ומאייר ספרים משלו. "עד היום איירתי הרבה ספרים לכל מיני אנשים, אפילו תנ"ך וחמישה חומשי תורה יצא לי לאייר. אבל אשתי הביאה לי את הרעיון שאוציא ספר משלי. הספר הראשון שלי היה עם הילדים שהפכו מאז לסדרת ספרים, 'אלי ושרולי', שכל אחד מהם מזהה עם דמות בפני עצמה שהילדים מאד התחברו אליה. לאור הצלחת הספר, הוצאתי לאחר מכן עוד ספרים, גם בסדרה הזו וגם ספרים אחרים, וכעת אני עובד כבר על הספר השישי והשביעי. גם קומיקס אני מצייר כיום, גם ללקוחות

כרטיס ביקור

שם: יוחנן אורי | גיל: 22 | מגורים: אשדוד
קילומטר: קלידן מבוקש באירועים, מעבד ומתכנת מקצבים

מה עוד: קיבל הצעה מיהודה גלילי להיות שותף בעיבוד הלהיט "משקה" של ליפא שמעלצר, וסירב כי טען שהעיבוד הקיים מושלם

מעבד, מנגן ומתכנת מקצבים

עבר

16. נהגתי להביא את האורגן לשיבה, ולנגן ולתכנת ליד החברים שלי, שהיו נהנים לראות ולשמוע אותי בפעולה. זה מאוד דרבן אותי לבנות עוד חומרים. ניסיתי אז להתחיל לשווק קצת את המקצבים בין קלידנים, והקלידן הראשון שבא לתכנת מקצבים באורגן שלו, היה הרשי סגל.

מאז ועד היום העניינים התגלגלו, והיום כבר יש לי עוזרים בשיירות הלקוחות והתמיכה. סט המקצבים שלי בלט בעיקר בתכונות של הז'אנר האלקטרוני - מה שהצעירים אוהבים. העזתי יותר והבאתי חדשנות וביטים עוצמתיים, והקהל הגיב לזה טוב.

גולדתי וגולדתי באשדוד. למעשה, התחלתי לנגן על קלידים בתור ילד בן 10. אמי דרבנה אותי ללמוד לנגן כמה שירים ומשם הכל היסטוריה. יום אחד אני נכנס הביתה וסבתא הביאה לי הפתעה: אורגן משוכלל. מהר מאוד קלטתי את התכונות ובניית המקצבים שלו, ולמעשה מאז ועד היום הזה אני ב"ה רואה הצלחה מהתכנותים.

למעשה, הקריירה שלי בנויה מ-3 תחומים בענף המוזיקה: המקצבים, העיבודים והאירועים. הפריצה הראשונית לתחום המקצבים היתה בגיל

הווה

כמו שנחשפתי לנגינה, נחשפתי גם לעיבודים. בהתחלה זה היה הפלטופ הישן בבית של ההורים, שם התקנתי תוכנות מחשב וניסיתי "לשחק" בהן. התחלתי לראות תוצאות יפות, התחברתי לסאונד האלקטרוני, וגיליתי שאפשר ליצור עיבוד שלם ומלא בתוך מחשב אחד מבלי לזוז לשום מקום. חברים הביאו לי אז עבודות משעשעות ומעניינות, כמו סינגלים לחתונות או לעזר נישואין (ת"ת) של ישיבות. יום אחד קיבלתי שיחה ממספר לא מזוהה: "שלום יוחנן, מדבר דודי קאליש"... חשדתי שזה אחד החברים שלי שכנראה רוצה להשתעשע איתי ומבקש למתוח אותי, אז אמרתי: "בפעם הבאה תחפש שם יותר אמין", וניתקתי... לאחר רבע שעה, צלצול נוסף: "זה דודי קאליש, למה אתה מנתק את הטלפון? אני מעוניין בכמה עיבודים לאלבום הקרוב שלי". זאת היתה בשבילי קפיצה ענקית. מצאתי את עצמי בגיל 17, עובד על החומרים לאלבום הבא של דודי קאליש. עבדתי בין השאר על הלהיט "כתפוח", שמאוד הצליח. נסחפתי למחוז אלקטרוני כבד, ואחרי כמה ימי עבודה מאומצת על המחשב, סיימתי את העיבוד ושלחתי לדודי, שיקשיב. הוא חזר אליי ואמר שהוא לא כיוון לביט אלקטרוני אלא חיפש משהו קלאסי יותר וכנראה לא הבנתי אותו. האכזבה, כמובן, היתה גדולה. אבל אחרי יומיים דודי התקשר ואמר לי נחרצות: "תשלח את העיבוד בערוצים ישר למיקסוס, אל תיגע בכלום, זה מדהים!"

לאחר מכן, שכרתי חדר באחד החניונים הבנייברקים. קניתי ציוד בסיסי ומחשב, ויצרתי לי אולפון חמוד. בהמשך, דרך חבר משותף, נחשף אליי הזמר חיים שלמה מאייעס, ידעתי שהוא חי ונושם מוזיקה אלקטרונית וסאונד שנים, והוא שר רק על ביטים אלקטרוניים טובים. נפגשנו באולפן, השמעתי לו חומרים, והוא מאוד אהב את העבודות שלי והציע לי ישר לעבד לו כמה רעיונות. זאת היתה בשבילי גם נקודת ציון משמעותית. לאחר מכן, דרכו, כבר באו אליי איציק דדיה, גד אלבו, משה קליין ועוד, והוצאנו פרויקטים שעד היום הצעירים לא מפסיקים לשמוע. עבדתי

במקביל גם עם זמרים נוספים מעבר לים, ופעם אחת קיבלתי אפילו בקשה מעניינת להעלות תכונות אלקטרוניים על אלבום מאוד חסידי של יוסף משה כהנא. זה היה די מפתיע... כיום יש לי אולפן באשדוד צמוד לבית. לפני שנתיים לקחתי פסק זמן מהעיבודים לטובת התכונות והאירועים, אך בקרוב אשוב בעז"ה עם כל הכח ויש כבר שיתופי פעולה גדולים בדרך...

ולתחום האירועים: לא אשכח את עצמי בהיותי בחור משנן לכולם, "אני לא אהיה קלידן!". אני לא אהיה קלידן ואיך אומרים? האדם מתכנן ואלוקים צוחק. יום אחד ניגש אליי חתן ואמר לי: אתה מנגן אצלי בחתונה! ישר אמרתי לו שאני לא מעוניין, אבל הוא ממש הכריח אותי לעשות את זה... אז קפצתי למים, ובגיל 19 ניגנתי חתונה ראשונה יחד עם מנדי ווייס, ועם הנגנים אברימי בלטי ונחמן אלביץ. הופתעתי מעצמי. פתאום האמנתי בזה, ראיתי שאני יכול. ישר לאחר מכן פנו אליי כמה אמרגנים בתחום, במטרה להחתים אותי ולשווק אותי קדימה. נכנסתי לייצוג במשרדי סטייג' הפקות בניהולם של יהודה קאליש ויענקי אלבוים המדהימים. הם ראו שאני בחור צעיר, בן 20, מצליח מאוד אך ללא ניסיון בהתנהלות. הייתי בכמה תחומים נפרדים במוזיקה, ניסיתי לתפוס הכל ולא תפסתי כלום. היו מצבים שהייתי דוחה את כולם כי לא יכולתי לענות, אז הם ראו את זה ועזרו לי מאוד עם ההתנהלות מול הלקוחות. הם ממש "העיפו" אותי קדימה בתחום האירועים והוכיחו לי: אתה כן קלידן!

בסייעתא דשמיא ההצלחה גדלה, ובמשך הזמן הוספתי אופציה להרחיב, ללהקה עם נשפים, כעין תזמורת ללא תופים (בארה"ב רואים את זה המון). בעזרת המנהלים שלי גם צילמנו כמה קליפים שמאוד הצליחו, ב"ה. אחד מהם צולם עם זמר-כוכב חדש שלאחרונה התפרסם מאוד, שגם הוא מיוצג באותו משרד, זמר בשם שמוליק קליין. היום כבר יש לנו חתונות מסביב לגלובוס, במונסי ובורו פארק, ארה"ב, ובלונדון ומנצ'סטר, אנגליה.

עתיד

העתיד במקצבים: התוכניות בעתיד הקרוב הן לשדרג את כל הסט למכירה מקוונת דרך אתר מקצועי ומעוצב, כשהכל יתנהל

מול הלקוח בצורה מקוונת ההשקעה מאוד גדולה, אך לפי מה שנראה, בזמן הקרוב ממש זה יפתח לשימוש, תתכונן למהפכה ולהפתעות גדולות.

ובאו האובדים

יונתן ריגלר

סיני מעודה

מנהל ישיבה באופקים

"יש לי אלבום די מוכן שהיה אמור לצאת כבר מזמן, מתוכו כבר שחררתי מספר סינגלים, בהם 'די די די' ו'אמר רבי יוסי', אך אני מוצא משום מה את הזמן להוציא אותו בפועל. דווקא השיר על ר' יצחק אלחנן לא היה מתוכנן לאלבום, אבל תוך כדי העבודה על הדיסק בער לי מאד להוציא את השיר הזה החוצה. רציתי להנגיש את הסיפור הזה לדוברי היידיש, שפחות מכירים את השיר. הלחן שייך לפינקי וובר, ומופיע במקור אצל מיכאל שניצלער".

אתה תימני אבל גם חסיד, איך זה מסתדר?

"אני בנשמה חסיד סאטמר, שם גדלתי. יש לי נשמה חסידית, הלבוש הוא חסידי, ויידיש זו שפת האם שלי. לא סתם הוצאתי את השיר על ר' יצחק אלחנן ביידיש. אבל מבחינת המנהגים, עדיין שמרנו על מנהגי יהדות תימן".

באלבום המתקרב שלו, הוא מספר, עתידים להיות עיבודים של משה אברהם (מושמוש), ולחנים מגוונים שרובם של יהודה דים, מי שצועד איתו יד ביד עוד מאותו אלבום. אז יש למה לחכות.

הזמר סיני מעודה היה מוכר למדי בשוק האירועים והחתונות עד לפני כעשור. לפני כ-17 שנים הוציא את אלבום הבכורה שלו, "אספרה", שהלחיט הגדול מתוכו היה שיר הנושא, "אספרה", אותו הלחין עבורו יהודה דים. כמה שנים לאחר מכן הוציא אלבום נוסף, הפעם אלבום מחרזות של שירי שמחה וריקוד, בשם "בשמחה אצלכם". אך מאז, די "התאדה". יצאנו לבדוק להיכן.

"מוזיקה ושירה היו העיסוק המרכזי שלי עד לפני כעשור", מספר סיני, היום תושב ירושלים. "אבל לפני 9 שנים נולד לי ילד תסמונת דאון (שמופיע בקליפ 'רחל אמנו' שהוצאתי לפני מספר שנים), ומאז שהוא נולד, אני יותר עסוק איתו בלילות וכו', ויותר קשה להיות מחויב לעולם האירועים. בהתחלה, כשהוא נולד, לקחנו את זה בצורה מאד קשה. בהשלמה, אמנם, אבל זה בכל זאת ניסיון לא פשוט. אז אמנם היו אירועים ששרתי בהם מאז, גם בשנים האחרונות, אבל כבר לא כמקצוע קבוע. היום הקב"ה כיוון אותי למקום אחר, ואני מנהל ישיבה באופקים לנוער מתמודד, אותה פתח קרוב משפחה שלי".

אך אל דאגה. סיני מספר כי חיידק המוזיקלי לא עזב אותו, והוא אף הוציא מספר סינגלים בשנים האחרונות, בדרך לאלבום. "אני אוהב לשיר מאז ומתמיד, מאז שאני ילד. גדלתי בקרית יואל, סאטמר. הרבי מסאטמר שליט"א, היה גר מולנו. ואני גם הייתי במקהלת הילדים של סאטמר, ששרה בימים הנוראים, ומאז נדבק בי חיידק השירה".

בגיל 17-18, הוא מספר, התחיל לשיר באופן מקצועי. ואז גם הגיע הרעיון להוציא אלבום. "ההורים שלי הם ישראלים במקור, אז בגיל צעיר חזרתי לגור בארץ, והתנדבתי הרבה ב'חסדי נעמי'. היינו שרים ומתחזנים בשבתות של הארגון במלונות ובהזדמנויות נוספות, ועלה לי רעיון להוציא שיר ל'חסדי נעמי'. מי שהפיק לי את השיר הזה, היה גם זה שהלחין לי תקופה לא ארוכה לאחר מכן, את השיר 'אספרה', שיר שמאד אהבתי, וזה כמוכן יהודה דים. נתתי לו להפיק לי את כל אלבום הבכורה, תמורת השיר הזה".

השיר הזה, "אספרה", באמת התפוצץ בקול רעש גדול והיה להיט ענק באותה תקופה בתחנות הרדיו, מה שגם הביא לו הופעות גדולות. "נבחרתי אז לפתוח הופעה גדולה של שוואקי וחיים ישראל שהתקיימה בבניי האומה. זו היתה סיעתא דשמיא".

אחרי האלבום, החל להופיע בחתונות ואירועים, בעיקר באר"ב אך גם בארץ, והוציא כאמור אלבום מחרזות נוסף, עד שנולד הבן ש"גול" את תשומת הלב, שעברה לקן המשפחתי ואפשרה פחות שירה באולמות האירועים. בכל זאת, מפעם לפעם נכנס סיני לאולפן ומקליט סינגלים. אחד מהם, זכה להצלחה גדולה, זהו השיר "יצחק אלחנן די לינקע זייט", שהוא בעצם תרגום ליידיש של הסיפור הידוע שנהג הגרב"מ אזרחי שליט"א לספר על רבי יצחק אלחנן ספקטור.

דירה נוספת סטייל ושיק

המיקום: פאתי בני ברק. **הדירה:** פנטהאוז של כ-200 מ"ר בנוי, ועוד מרפסת רחבת ידיים. **הדירים:** זוג בשנות ה-30 לחייהם, הורים ל-4 ילדים בלי עין הרע. **הקונספט:** שיפוץ דירה בקווים מודרניים נקיים ויוקרתיים, מבלי לוותר על תחושת החום והביתיות. כך נראה פרויקט שעיצבנו, שבניתו הסתיימה החודש

פינת האוכל: פינת האוכל תוכננה כך שתאפשר אירוח שבתי מרווח, כולל אפשרויות הרחבה מרשימות. שולחן מפורניר אקליפטוס כהה ומבריק, משתלב היטב עם ספריית ברזל ונגרות שחורה שמטמיעה בחובה גם עמוד סורר במרכז החלל. כסאות השולחן מבד קטיפה עם טקסטורה עדינה ובהירה, מהווים נגוד גמור לפורניר המושחר.

הסלון: למעך הסלון נבחרה ספה פינתית ענקית בצורת "ר" שיוכלה להכיל מספר אורחים גדול בו זמנית. גווי הסלון משלבים בתוכם ירוק-טורקיז ומנטה בשילוב של בדי קטיפה ועור. להשלמת המראה נבחר הדום מוארך מבד תואם ש"סוגר" את הפינה. השולחן הסלון עוצב על ידי בתכנון מלא במיוחד לפינה זו.

המטבח: המטבח תוכנן כך שיכיל בפונקציונאליות את כל האלמנטים הנדרשים למטבח פעיל בתפקוד יום-יומי: משטחי עבודה רחבי ידיים המשלבים לצדם כמות אחסנה מרשימה בתכנון מדוקדק. המטבח חולק באופן ברור לאזור חלבי ולאזור בשרי, כולל כיריים נפרדות, מה שמאפשר פרקטיקה שימושית ונוחה. גווי המטבח נעים על סקאלת הזהובים והשחורים, כשהמונכרומטיות הזו נשברת עם גווי כחול ריאל עזים שמגיעים מכיוון כסאות הבר. חגיגה לעיניים!

✪ MASTER BEDROOM. חדר ההורים ממוקם בקומה העליונה והוא מכיל בתוכו פונקציות נוספות כדוגמת חדר ארונות וחדר רחצה מפנק ורחב ידיים. המיטה בגווני המנטה קורצת לגווני הסלון, והנוכחות המרשימה שלה תוגברה עם טפט שעם מזהב ודרמטי. וילון שיפון רך המשתכך מקיר לקיר, תורם להשלמת האווירה.

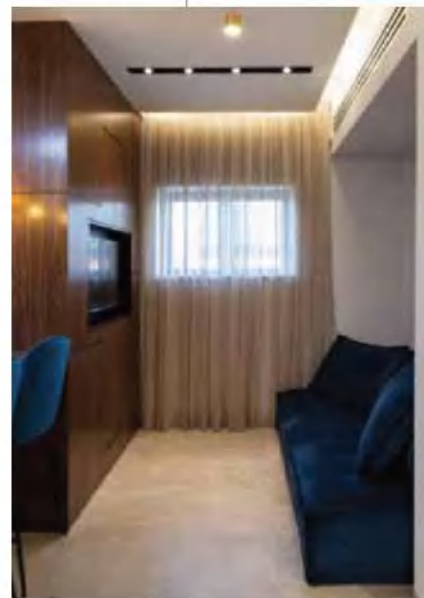

✪ מדרגות ומעקה. המעקה הוא הדבר היחיד בכל השיפוץ שלא הוחלף. בעלת הבית מאד אהבה אותו וביקשה להשאירו על כנו. פירקנו אותו ושלחנו לצביעה מחודשת, והרכבנו אותו מחדש בחלל. במקור, חלון חדר המדרגות היה קטנטן ומאד לא מרשים. לבקשתי, פתחנו במקומו חלון ענק בגרם המדרגות, מה ששינה את כל האווירה והנראות של הגרם עצמו. להשלמת המראה בחרנו בוילון כפלים רך ונאסף. התוצאה מדברת בעד עצמה...

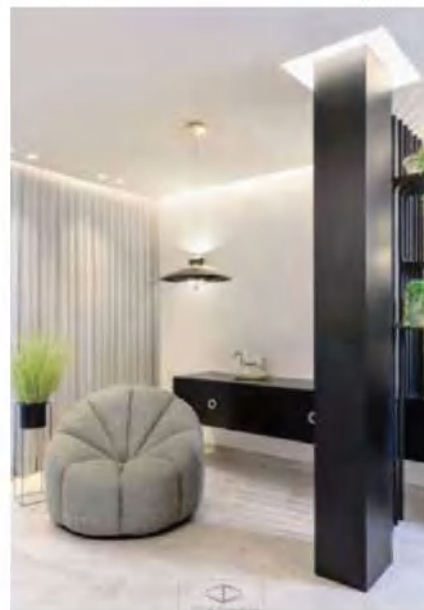
✪ מבואת הכניסה. מול דלת הכניסה, יצרנו מבואה שתתחום את אזור הכניסה מהחלל הציבורי. בכדי להגדיל את התחושה במבואה, מיקמנו מראה ענקית בקווים מתעגלים על קיר הכח, בשילוב טפט דמוי קטיפה וגרות תואמת.

✪ חדר רחצה. לחדר הרחצה הזה נבחרו אריחי טרצו ענקיים ושחורים בטקסטורה אחידה. כקונטרסט מושלם, נבחר ארון חדר הרחצה בגוונים בהירים הנוגדים את האריחים. מראה ענקית מגדילה את התחושה בחלל ומשתלבת היטב עם האקסטריז בגווני הכחול והסגורים בגווני הרוז-גולד.

✪ פינת משפחה. כיון שהדירה מתוכננת ב-2 מפלסים שונים, ביקשה בעלת הבית ליצור אזור משחקים גם בקומת הכניסה – מה שיאפשר לה להיות בקרבת הילדים גם בזמנים שהמטבח פעיל ומתפקד. בצמוד למטבח יצרנו פינת משחקים דיגיטליים לילדים הקטנים, הכוללת גם ספת רביצה מפנקת שמשתלבת היטב עם גווני הכחול של כיסאות הבר ועם קיר הכח הנוכח מולה!

✪ פינת קריאה בסלון. מיקום העמוד בחלל הסלון דרש טיפול מיוחד ועיצובי. מתוך כך נוצרה לנו פינה נחמדה מעבר לעמוד, שנוצלה עבור הסבה אישית מפנקת בנוסף למערכת הסלון הראשי. פינה זו חציה מוסתרת וחציה גלויה, כך שהיא מאפשרת פינת רגיעה אישית לקריאה או למנוחה.

התכנית. זו התכנית של הדירה. משמאל, זו קומת הכניסה, ומימין זו הקומה העליונה, של חדרי המגורים.

שיר שמושר אצלכם בקביעות בשולחן שבת?

אעופה אשכונה.

דמות שמעניקה לך השראה?

מו"ר אבי ר' ברכיה שיחיה,
שממנו אני לומד כל חיי – ובמיוחד
את מעלת היותו והשלום.

אירוע תרבותי זכור במיוחד?

מופע של יעקב שוואקי בעיתוי
רגיש במיוחד: תוך ימי האבל
של גיסי ז"ל שנפטר בדמי
ימיו. הרגשתי היטב את לשון
הפיוט של הימים הנוראים
"עין במר בוכה ולב שמח".

הישג שלך בתחום התרבות?

ב"ה, יש מגוון אירועי תרבות לציבור
החרדי בנתיבות, לא פחות ואולי יותר
מאשר בערים שכל תושביהן חרדים.
בגיבוי ראש העיר, אנחנו מקיימים
לאורך כל ימות השנה, בשוטף וכמובן
בחגים וב'בין הזמנים' אירועים מגוונים
לכל הגילים, לגברים ולנשים – לצד
אירועים לכל המשפחה. בעיניי,
ההישגים הגדולים שיש לנו פה בתחום
התרבות אינם שלי בלבד, אלא של
כל המגזר החרדי שעבורו אני פועל
סביב השעון. כמובן שלהצלחות
שותפים חבריי לסיעה במועצת
העיר שמקדשים שם שמים, מנהל
השלוחה החרדית בעירייה יוסף חיים
גורי ועוזרי המסור שימי פריינטה.

משרד התרבות

ישראל גולדמן

השאיפה הבאה שלך?

נכנסתי לתחום העסקנות
לבקשתו של מו"ר הרב יורם
אברג'יל זצ"ל. כל שליחות
נוספת שהרבנים יטילו עליי
כשליחות ציבורית – אהיה שם.

זמר אהוב עליך במיוחד?

אברהם פריד.

מי ניגן בחתונה שלך?

יניב בן משיח.

מה משמח אותך בתפקיד?

כשאני מצליח לעזור ליהודי
ולהחזיר לו את החיוך – זה
עושה אותי מאושר.

הרב יעקב מעלימי

ממלא מקום וסגן ראש העיר נתיבות

תחום התרבות האהוב עליך?

שחמט.

קולגה שאתה מעריך במיוחד?

במוציפיאלי – ראש עיריית נתיבות
יחיאל זוהר. בארצי – יו"ר תנועת
ש"ס הרב אריה דרעי.

שיר אהוב עליך במיוחד?

עלה קטן שלי.

אם לא היית בתחום שאתה עוסק בו היום, במה היית עוסק?

לומד תורה.

לקבוצת המדיה הגדולה בישראל NEWS 360

דרוש/ה עורכת/סאונד

להפקת תשדירי פרסומת, פרומואים ומעטפות שידור
עם הבנה בעולם הפרסום ויכולת ניסוח טובה.
לעבודה דינמית, מעניינת ומאתגרת

«
לשליחת קו"ח ותיק עבודות
MEDIA@KOL-BARAMA.CO.IL

הפנייה לנשים וגברים כאחד // פניות מתאימות תענינה

קבוצת המדיה הגדולה בישראל
קול ברמה מבית

אקטואליק

דומה אבל שונה

KOL
PLAY

מוזיקה ותרבות לכל המשפחה

KOL
PLAY

תמיד צעיר תמיד מוזיקאלי

קול
ברמה
הפקות

אירועים שזוכרים

איחך בכל דרך שתבחר

קול
ברמה

מערך וידאו ברמה אחרת

קול
ברמה

350 אלף מאדינים נאמנים

מופע האסק 35 התקיים בארה"ב

אברהם פריד, ליפא שמעלצר, חיים ישראל, מרדכי שפירא, יוסף (גיואי) ניוקומב, וישי ריבו (בוידאו מהארץ) הופיעו במופע האסק היוקרתי בארה"ב. **ניהול מוזיקלי:** תזמורת פריילאך ואברומי שרייבר. **עיבודים וניצוח:** צבי בלומנפלד ויובל סטופל. **הפקה:** שלומי שטיינמץ. **מפיק אמנותי:** דויד קרומבי. **צילום:** שימי קוטנר וישראל טייטלבוים

פריד וליפא

חיים ישראל, אברהם פריד, ליפא שמעלצר, מרדכי שפירא ויוסף ניוקומב

חיים ישראל

הגאון רבי בערל לאזאר

יוסף יוקובוב

אברהם פריד ומרדכי שפירא

ליפא שמעלצר

מרדכי שפירא

אברהם פריד וליפא שמעלצר בריקוד 'ומנח'

חיים ישראל ואברהם פריד

שבת טיש עם מרדכי בן דוד

מרדכי בן דוד, מקהלת מלכות ותזמורתו של יהודה גלילי, הופיעו באירוע "שבת טיש" מיוחד לנגידי ישיבת גאון יעקב שנערך בבית פרטי בסביון. הפקה: אבסולוט הפקות

מרדכי בן דוד ומקהלת 'מלכות'

ה"סיומים" של בני הישיבות

בירושלים נערך מעמד הסיומים של איחוד בני הישיבות, עם מקהלת מלכות, שלמה כהן, ארי היל ותזמורתו של עמי כהן

מקהלת מלכות

פנחס ביכלר

שלמה כהן

אזכרה מוזיקלית לשלמה קרליבך ע"ה

בירושלים נערך ביוזמת עיריית ירושלים, ערב לזכרו של ר' שלמה קרליבך ע"ה, בהשתתפות יהודה כ"ץ, חיים דוד סרצ'יק, אהרן רזאל, יצחק מאיר, האחים סלומון, ביני לעדאן, ישראל נחמן ועוד. הפקה: מתי פרו. ניהול מוזיקלי: אביה גרינברג, תזמורת להבה. וידאו ארט: מדיה פרו - איציק דניאל. צילום: מנדי הכטמן

האחים סלומון

יצחק מאיר

אליעזר בצר

ישראל נחמן

חיים דוד סרצ'יק

יהודה כ"ץ

לפידות ורזאל הקפיצו את בוגרי הישיבה

ערב הוקרה והצדעה נערך במלאת 15 שנים לשיבת קריית גת. על הבמה הופיעו ישי לפידות, אהרן רזאל ולהקתו. הפקה: בולדוזר. צילום: יעקב נחומי

ישי לפידות ואהרן רזאל

ישי לפידות

אהרן רזאל

בתמונות: שטיינמץ מעניק לבן דוד את האלבום << עטיפת האלבום החדש של מוטי גוטליב >> שמואל יפת אצל ידל ורדיגר << כ"ק האדמו"ר מפרמישלאן מברך את לפידות >> פריד ויפת באוהל הרבי << דיקנ

לעיבוד **למשה לאופר**, עבור אלבומו הבא שמסתבר שכבר נמצא בעשייה.

אחרי שנים, חוזר **ישי לפידות** לעבוד עם להקת ה"קינדרלעך", וכבר הלחין מספר שירים לאלבום הבא, "קינדרלעך 4".

אלי הרצליך עובד על סינגל חדש עם **עמי כהן**, לקראת אלבומו השלישי במספר.

ברוך דיין האמת: בימים האחרונים נלקח לבית עולמו הזמר והמחנך ר' **חיים יעקבזון** ז"ל, מי שהוציא שני אלבומים משלו והיה שותף בשירת אלבומי צאנז.

גם המלחין ר' **חיים שלמה סביר** ז"ל, החזיר את נשמתו לבורא לפני מספר ימים. סביר, מחשובי חסידי גור ומראשי המשוררים בחצר, אחראי על הלחן המפורסם ביותר של הפיוט "שושנת יעקב", אותו הלחין בהיותו בחור צעיר, לפני למעלה משבעים שנה.

החזן והזמר **צבי וייס**, חזן בית הכנסת הגדול בירושלים, עובד בימים אלה על שיר רגש חדש שהלחין בעצמו, בעיבוד והפקה מוזיקלית של **יואלי דיקמן**, שיר לו מצולם גם קליפ ייחודי.

לוי פאלקוביץ' נמצא בשלבי סיום ההקלטות של אלבום מסקרן חדש, משירי ר' **יום טוב עהרליך** ז"ל, בהפקה של ר' יוסף משה כהנא.

לפני מספר ימים נערכה פגישה מסקרנת, בין המעבד **מונה רוזנבלום**, ומנצחי המקהלות **פנחס ביכלר** מ"מלכות" ו**יעקב רוזמרין** מ"נרננה". מדובר על שיתוף פעולה ייחודי, לקראת אירוע פרטי.

שמחה ליינר וישי לפידות עובדים על דואט משותף שייצא בקרוב.

בימים אלה עתיד לצאת לאור אלבומו החדש של הקומזיצר ר' **מוטי גוטליב**. מדובר באלבום שיכיל קומזיצים לייב שמוטי קיים עם חברים בשנים האחרונות. האלבום ייקרא "א נאכט אין". על ההפקה: **זאבי פריד**.

שיתוף פעולה מסקרן: החזן והזמר **אברמי רוט** והפייטן **שמעון סיבוני** נצפו בצילומי קליפ לדואט חדש על פיוט שבתי, המשלב מזרח ומערב, ועתיד לצאת בשבועות הקרובים. ההפקה של **רפאל מרציאנו**.

בהמשך לחשיפה במדור הקודם על אלבום המחרוזות המתקדם של **יעקב שוואקי**, כעת ניתן לספר כי יהיה מדובר הפעם בקונספט ייחודי ומעניין במיוחד, וכי האלבום עתיד לצאת בל"ג בעומר.

את "שיר הצדקה" של **שוקי סלומון ובני פרידמן**, שיצא עם קליפ מיוחד בימים האחרונים, מלווה קמפיין במסגרתו חולקו בבתי עסק רבים קופות צדקה עם לוגו "שיר הצדקה" ומילות השיר.

חוזר לאולפן: אחרי הפסקה קלה והתעסקות בעסקים (מזל טוב על הסינף השני של "ספא בהר"), **מאיר גרין** עובד על סינגל חדש.

גם הסינגל החדש של **ישי ריבו**, כבר ממש מעבר לפינה

בימים הקרובים עתיד **קובי ברומר** לשחרר שיר נוסף (מתוך אלבום שירא אור כשכל הצבעים יגמרו), הפעם ככל הנראה - קצבי. אותו ברומר עובד בימים אלה - לקראת פריצה מתוכננת בארה"ב? - על האנגלית שלו, עם מורה פרטי.

ליפא שמעלצר פרסם בימים האחרונים, במפתיע, קליפ חדש לשיר "גיוואלדיג", כשנתיים לאחר צאת האלבום באותו שם. כדי לגוון, בוצע הפעם השיר מחדש עם עיבוד שונה, של **שמוליק ברגר**.

יענקי דאסקל נצפה עובד עם **בני לאופר** על שיר חדש שייצא בקרוב.

בימים הקרובים ייצא סינגל חדש ומפתיע בשם "תן דעתך", של זוכה תחרות "לחן מנצח" עונה 2 בתכנית "לילה מנצח" של **יואלי דיקמן**. מדובר בשיר קומזיץ מיוחד אותו מבצעים לא פחות מחמישה זמרים, בהפקה המוזיקלית ובעיבוד של דיקמן עצמו.

הזמר **מוטי שטיינמץ** נצפה באולפן של **אלי קליין ואיצי ברי**, בעת ההקלטות לשיר החדש של "דרשו", "ומתקדש".

רגע אחרי, עלה אותו שטיינמץ לטיסה לארה"ב, ובפגישה ברחובה של עיר בניו יורק, העניק את אלבומו החדש "עתיק יומין" (עליו התראיין לראשונה למגזין "קול פליי"), לגדול הזמר **מרדכי בן דוד**.

ואחרון משטיינמץ: עוד בטרם התייבשו אדי הדיו על עטיפת האלבום החדש, כבר העביר הזמר הצעיר סקיצות חדשות

נ, שוואקי וחברים בפריז << שטיינמץ מקליט עם איצי ברי >> עמירן דביר כשואב מים, בהפקה החדשה

גדול הזמר **יעקב שוואקי** נצפה עם המעבד **יואלי דיקמן** ברחובות פריז, לאחר שהאחרון ליווה את הראשון, בליווי תזמורת גדולה, באירוע מקומי.

איציק אשל עובד על סינגל קצבי חדש, עם **יעקב מנשה ואליה נתנאלי**.

אחרי הצלחת הענק של האלבום הקודם בסדרה, **שמילי אונגר** עובד על "על הבמה 2", והפעם עם מעבד חדש.

גם מקהלת הילדים **"יונגערליך"** עובדת בימים אלה על חומרים חדשים.

במפתיע, הזמיר **ישי ריבו** מתארח באלבום החדש של **'זושא'**, ומבצע שם דואט עם הלהקה הייחודית, בשיר "לכה דודי".

דוד בן ארזה מוציא בימים אלה שיר העונה לשם "לכו למים", בהפקה המוזיקלית של **אלי קליין ואיצי ברי**.

אלי פרידמן, אחרי הפסקת־מה, עובד על סינגל חדש שייצא בשבועות הקרובים, בהפקה מוזיקלית של **גי' הורביץ**.

המפיק **יוחאי כפיר** חגג ברית לבנו, בבית מדרשו של כ"ק האדמו"ר מפרמישלאן בבני ברק. אמנים ואנשי התעשייה הגיעו לברך. **ישי לפידות** אף זכה לברכה חמה מהאדמו"ר.

המלחין והקלידן **שמואל יפת** נסע לארה"ב יחד עם בנו שזקוק לרפואה שלמה, לצורך טיפולים. באוהל הרבי מליובאוויטש בקווינס פגשו השניים בגדול הזמר **אברהם פריד**. בסגייט, הם הספיקו להתארח בשבת בביתו של **יידל ורדיגר**, שפינק כמו שצריך.

רגע אחרי "האסק 35", יתקיימו בארה"ב כמה מופעי ענק יוקרתיים באותו סגנון: אחרי ניסיון עצום בהפקת מופעי האסק בשנותיו הראשונות, חוזר המפיק האגדי **שייע מנדלוביץ'** להפיק, והוא מפיק מופע בשם "חוגגים 60 שנה למוזיקה היהודית", עם הרגעים המוזיקליים ההיסטוריים מכל הזמנים, בניצוחו של **ישראל לאם**. רשימת האמנים טרם פורסמה. הערב יתקיים בניו יורק, בכ"א אדר א'.

יום לפני כן יתקיים בניו יורק מופע גדול אחר, "ביחד נשיר 4", הפעם עם **יעקב שוואקי, בני פרידמן, ברוך ליין** ואמן ישראלי מפתיע – **עקיבא**, במופע הראשון שלו בארה"ב.

זהירות מעוקץ: בעל המנגן ר' **מאיר אדלר** הזהיר את חבריו מעוקץ כלכלי, לאחר שנוכל הצליח להוציא ממנו בעורמה פרטים מזוהים ומשך כסף רב דרך כרטיס האשראי. בס"ד ובחסות חברת האשראי, הכסף חזר והכל בא על מקומו בשלום.

המעבד **נפתלי שניצלער** נצפה באולפנו, עובד עם כמה זמרים חדשים שעוד נשמע עליהם בקרוב.

למרות המגפה המשתוללת, המעבד **משה לאופר** יצא לניו יורק, לעבוד על חומרים שלא סובלים דיחוי.

לא שזה חדשות, אבל **עמירן דביר** יצא חיובי לקורונה. אז הוא התבודד כמה ימים בבית, רגע לפני שטס לפולין הקפואה להפקה מצולמת חדשה של **יהודה גרובייס** בה ישתתף, ביחד עם **ישי לפידות** וצוות שחקנים מקצועי.

האלבום של **ליפא שמעלצר**, "בבליפא", עליו כבר סיפרנו במדור, אמור לצאת עוד לפני פורים, ויכיל, בין השאר, עיבודים של **מונה רוזנבלום, משה לאופר ויואלי דיקמן**. אחד מהשירים הולחן על ידי ליפא בהוראת מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א.

מתחדשים: השדרן **אשר גרייבר** מצטרף לשורות תחנת הרדיו "קול פליי", ויגיש תכנית יומית בת שעותיים.

בימים אלה יצא לאור הקליפ המיוחל מאירוע "ישיבישיר 4", בניצוחו של **יואלי דיקמן**.

החזן **שי אברמסון** היה אמור לנהל את התפילות בשבת שירה באחד המלונות באילת, אלא שכשהגיע למקום, התברר כי הוא חיובי לקורונה ולא יוכל לגשת לתפילות. מי שהוזעק במהירות להחליפו הוא החזן והזמר **צודיק גרינוולד**.

לאחר שסיים לאחרונה **אלי לאופר** לעבוד על האלבום המצופה מלחניו של הנגיד **חזקי וייס** בשירה של **מרדכי בן דוד**, הוא נכנס לאולפן להמשך עבודה על האלבום שלו עצמו, שמתרקם כבר אי אלו שנים.

אכרופו, אותו בן דוד מהאייטס הקודם, הופיע יחד עם בנו **יידל ורדיגר** בחתונת בתו של **חזקי וייס** שהתקיימה בניו יורק, וחשף לקהל שיר אחד מהאלבום המשותף. גם **משה לאופר** הגיע לאחל מזל טוב.

המסע המהודר לקליפורניה – חלק שלישי

דודי רובינשטיין יועץ תיירות ומנהל "חו"ל מהודר"

תעודת זהות: ארצות הברית | שפה: אנגלית | מטבע: דולר (הודמנות, כעת שער נמוך במיוחד)
| מצב קורונה: נדרשת תעודת מתחסן 2 חיסונים ומעלה, ובנוסף יש להציג תוצאת בדיקת PCR /
אנטיגן שלילית, שנערכה ביום שלפני הטיסה | ויזה: נדרשת ויזה לארה"ב

סן פרנסיסקו.
על המים

שהוא בכלל נבנה בתרצ"ג כשבחלקים גדולים של העולם עוד נסעו בסוס ועגלה, יוצא לך אוטומטית מהפה: "מה רבו מעשיך השם".

רחוב לומברד ופיתולי סן פרנסיסקו

לסן פרנסיסקו יש טופוגרפיה מיוחדת, שכונות שלמות שהרחובות שלהן בנויים בעליות וירידות חדות.

כאחד שגדל בחיפה, העליות של חיפה נחשבות למישור בסן פרנסיסקו... העליות כל כך חדות, שכשאתה עולה עם הרכב ומגיע לצומת, אין לך צל של מושג מי חוצה אותך כי מבטך מזדקר לשמים.

העליות כל כך חדות, שכשאתה חונה ברחוב בעלייה חדה ליד המלון, מוציא את המזוודה ולרגע הורדת את היד ממנה, היא מתגלגלת ובורחת לך לקצה העולם...

בעבר, התחבורה הציבורית התבססה על קרוניות מיוחדות שטיפסו את הרחובות והשיפועים החדים. כיום, עם התקדמות התחבורה, הקרוניות האלה משמשות בעיקר את התיירים, זכר לימים עברו.

ברחוב לומברד, לקחו פרנסי העיר את הירידה החדה שעוברת בשכונת וילות יפה וארגנו את הכביש בפיתולים חדים, כך שאתה יכול לנסוע את הרחוב לכיוון מטה, במהירות 5'3 קמ"ש גג... התיירים מרוצים, עולים ויורדים ומצטלמים על רקע ביצועי הרכבים ב"לומברד סטריט".

סן פרנסיסקו מוקפת ים 'מימות יהושע בן נון' משלושת עבריה. מצד אחד האוקיינוס השקט, מהצד השני מפרץ סן פרנסיסקו. שדה התעופה הבינלאומי של סן פרנסיסקו יושב על המפרץ הזה.

המטוסים מגיעים בדרך כלל מכיוון האוקיינוס השקט, עושים סיבוב מעל סן פרנסיסקו ומגיעים לנחיתה מכיוון הים של המפרץ, עד שאפילו אחד כמוני שמתמצא קצת במרחב מקבל "ורטיגו"...

מכיוון צפון נמצא המפרץ שמחבר בין סן פרנסיסקו להמשך מדינת קליפורניה. ומעליו גשר שער הזהב.

גשר שער הזהב

גשר שער הזהב הינו אייקון בינלאומי. אין הרבה גשרים בעולם שמצולמים מכל כך הרבה זוויות וכיוונים, מלמעלה ומלמטה ומהצדדים. המהדרים לוקחים מסוק קל ועושים רונדלות מלמעלה.

אנחנו, תפסנו מיקום באחת התצפיות השוות והבטנו מוקסמים על הפלא: אורכו של הגשר הוא 2,737 מטר, המרחק בין שני מגדליו הוא 1,280 מטר וגובהם 230 מטר מעל גובה פני הים.

הגשר נוכח, עוצמתי. השחפים עפים מעליך במבנה להקות חגיגי, מסן פרנסיסקו העיר לכיוון הגשר. כשאתה עומד מול הגשר האדיר וקולט

גשר שער הזהב

כלבי הים במזח 39

מסעדת פרנה הכשרה למהדרין בסן פרנסיסקו

סן פרנסיסקו

כותב השורות על רקע גשר שער הזהב

רחוב לומברד המפותל

החב"דניק שעומח על כל יהודי שעוזב את העיר

סן פרנסיסקו נחשבת עיר חירות וחופש הפרט בצורה קיצונית, גם במושגי ארה"ב הליברלית.

התפלגות שחרית ב"שניאורסון סנטר" אצל הרב פיל, בית משיח שמתמקד בעיקר בקהילה הרוסית בעיר.

פגשתי שם את אחד מעוזרי הרב, וגלגלנו שיחה לאחר התפילה על פת שחרית שמוגשת שם למי שבא להשלים מניין.

הוא אמר לי: "דודי, אתה יודע מה ההצלחה הכי גדולה שלי בסן פרנסיסקו?". מה? שאלתי מיד, והוא ענה: "כשאני מצליח לקרב יהודי ברמה כזו שהוא עוזב את העיר, ועובר לאחד המרכזים היהודיים בלוס אנג'לס, מיאמי, ניו יורק וכדו'. זו ההצלחה הכי גדולה שלי!"

ליתר פרטים על קליפורניה וליצירת קשר, ניתן לפנות במייל המופיע כאן למטה:

מזח 39

אחד המקומות התיירותיים ביותר בסן פרנסיסקו הוא אזור המזחים והטיילת שמחברת ביניהם. יש גם חשמלית תיירותית צהובה שמחברת בין המזחים.

יש מזחים המשמשים עבור אניות קרוז ענקיות שבאות לבקר בעיר; יש מזחים המשמשים לספינות שייט שונות לסיורי תיירות סביב המפרץ. יש גם את המזח ממנו יוצאים לאי אלקטרו המבודד מול סן פרנסיסקו. שעליו היה ממוקם הכלא השמור והאימנתי ביותר בארה"ב.

יש את מזח 39 התוסס והפעיל. בקצה של מזח 39, ממקומות רפסודות עליהן רובצים להקות של כלבי ים ואריות ים. כלבי ואריות הים מרוצים מהתיירים, ומשמיעים קולות וצעקות בסימפוזיה מיוחדת. התיירים מתקתקים במצלמות בלי הרף, ולסן פרנסיסקו הייתה אורה ושמחה וששון ויקר.

תעודת זהות

איתי עזריה

גיל: 34, אב לארבעה. ארץ/עיר מוצא: ישראל, עם שורשים מרוקאים וטריפוליטאים. אם לא היית גר בישראל איפה היית גר? רק בישראל!

יצאנו לאכול

יוסי אטינגר & אלי הלמן

אוכל שמכבד את המסורת

מה מרגש אותך בעבודה עם אוכל?

"שלקוחות נכנסים ואומרים שעשיתי להם את הערב. זה דבר ששווה לי הכל".

איך התמודדת/מתמודד עם משבר הקורונה, והטראומה הגדולה שהוא גרם לענף המסעדות?

"ברמה האישית הקורונה עשתה לי רק טוב. המון מחשבות והבנה עד כמה אני 'מכור' למקצוע הזה. אני מרגיש שחזרתי פורה יותר ומעריך יותר. מאד חשובה לי העבודה היום, הרבה יותר מבעבר".

לסיום, טיפ למבשל/אופה:

"הטיפ שלי הוא בעצם לכל אדם: תעשה מה שעושה לך טוב, כי כבר הובלתי מטבחים שעשו לי פחות טוב. אבל היום אני קם בכל יום ב-5 וחצי בבוקר המקפא, עם חיך וסיפוק אמיתי. כסף, צריך לזכור, הוא רק אמצעי, לא מטרה!".

הכותבים הם מנהלי "דטילישס", קהילת הקולינריה הגדולה בישראל
www.datilishes.co.il

את השף המוכשר איתי עזריה, אנחנו מכירים כבר מספר שנים. אבל ממש כמו יין טוב, הוא הולך ומשתבח בכל שנה שחולפת, ולא מפסיק להמציא את עצמו מחדש: להשתכלל, לזנוח, להמציא ולחדש. תחילה השיק איתי את התפריט במסעדת "גינה ביאנקה" הנהדרת; לאחר מכן ייעץ למספר מסעדות ובנה עבורן תפריטים, וכיום, איתי מכנה כשף הרשתי של "קפה רימון" המיתולוגית, מוסד ירושלמי מהוותיקים שפועלים בישראל המתהדר בכשרות מהדרין (ושמיטה לחומרה).

בד בבד עם כניסתו לתפקיד ברימון, חולל שם השף איתי עזריה מהפך, כאשר לקח את התפריט שהיה נהוג במקום מזה שנים, ושינה אותו מקצה לקצה.

התפריט המשובח שרקח איתי נגיש ולא מתנשא, ויחד עם זאת טביעת אצבעותיו של השף והמקוריות שבכל מנה, מורגשות בו היטב. לרגל הבשורה, הגיע הזמן שגם אתם תכירו את השף המוכשר. והנה הוא לפניכם.

מה הזיכרון הראשון שלך מהמטבח?

"הפעם הראשונה בה פגשתי אוכל שממש השפיע עליי, היתה בחג הפסח אצלנו במושב, בזמן השחיטה של הכבש, כשהנוכחים שותים את התה השחור עם הבוטנים. כבר אז התחלתי להתעניין בטעמים, איך ומה עושים".

כמה שנים אתה כבר בתחום האוכל?

"13 שנים".

מהו חומר הגלם האהוב עליך במיוחד?

"בשנה האחרונה התאהבתי בסלק".

מהו סוג האוכל שמאפיין אותך?

"אוכל שמכבד מאוד את המסורת ומתבסס עליו מאוד".

פינת המתכון

פילה סלמון בקאסט פיצוחים וקרם כרובית

מצרכים

4 פילה סלמון חתוך לרוחב

100 גרם קשיו קלוי עם מלח

100 גרם פקאן סיני

100 גרם שקדים מלוכלכים קלויים

קורט צילי

קורט צילי גרוס וגרדת לימון.

חצי ק"ג כרובית

2 בצל גדול

1 שן שום

1 תפוח אדמה

250 מ"ל שמנת 28%

100 גרם חמאה

מלח

פלפל שחור טחון

מכניסים הכל לבלנדר (אם נשאר נוזל, שומרים בצד).

טוחנים עד מרקם חלק.

לוקחים חלק מהקרם ומורחים על הדג. על מנת שהפיצוחים יתפסו ולא "עופו" בתער.

את הפיצוחים טוחנים גם ומפזרים על הדג. מוסיפים את הטימין, הצילי והגרדת לימון.

מכניסים לתנור שחומם מראש ל-200 מעלות, למשך 10 דקות.

מטגנים בצל עד שהוא משחים ומקבל גוון זהוב. מבשלים את הכרובית במים עד ריכוך, ולאחר מכן מוסיפים אותה על הבצל הזהוב, עד שהכרובית מקבלת גוון דומה.

מוסיפים את השום ותפוח האדמה (חתוך לקוביות קטנות).

מוסיפים את השמנת והחמאה, ומבשלים עד צמצום.

היין שאהב פטל

אולם הייצור, משם אפשר לקבל הצצה אל הפעילות השוטפת שביקב מבלי להפריע לעובדים או להסתבך עם המשגית. ראינו את העובדים מנקים מיכלים, מסננים יינות ומתכוננים לביקבוק יינות 2020 שייצאו בקרוב לשוק.

אחרי סיור מרתק שבו למדתי איך מפעל אדיר שמייצג אזור גידול משמעותי בעולם היין בישראל התחיל משיח פטל בגינת משפחת רונברג, נהייתי צמא. אז עלינו אל המסעדה שפועלת במרכז המבקרים של היקב, מסעדה כשרה ומעולה שפועלת כל השבוע ובה ניתן לעשות טעימות יין לצד ארוחה חלבית עשירה.

הזמנתי פלטת גבינות עשירה שהגיעה עם לחמי מחמצת ומגוון מטבלים, ואסף חזר עם היינות. טעמנו הפעם יינות שטרם בוקבקו.

גוורצרטמינר יבש 2021. זוהי השנה השנייה שמוציאים ביקב יין יבש מהזן הלבן, שברוב היקבים בארץ עושים ממנו יינות חצי יבשים, וזוהי השנה השנייה שלדעתי עושים ביקב החלטה נכונה. היין חד, טרופי, מינרלי ומאוד נעים לשתייה.

מגדל עדר 2019. סדרת מגל עדר יצאה כסדרת פרימיום לראשונה בשנה שעברה, עם בציר 2014, יין עשוי בסגנון של יינות הדגל הישראליים: בלנד בורדרו, 20 חודשי חבית, המון פרי בשל והמון עץ.

בציר 2019 עשוי קצת אחרת. לבלנד נכנס המון פטי וורדרו. שנותן ליין צבע מדהים ופרי רענן יותר. היין עדיין בחבית וטעמי העץ דומיננטיים. יהיה מעניין לראות איך הוא יהיה בעוד שנה וחצי כשהוא ייצא למכירה. GSM 2019. היין היחיד שטעמנו וכבר נמצא בבקבוק. לטעמי זהו היין הטוב ביותר ביקב בשנתיים האחרונות. בלנד ים תיכוני של גרנאש, סירה ומורבדרה. גוף בינוני, המון פרי אדום, תבלינים וקצת טעמים אדמתיים. יין כיפי.

לסיכום, תנצלו את זה שאין פקקים ולכו לבקר ביקבים. תגידו שקוראים לכם ארי ואולי גם אתם תקבלו סיור VIP.

בואו נתחיל עם חצי הכוס המלאה: אחרי שבמדור הקודם התלוננתי על הפקקים האנסופיים בארץ, נראה שמישהו שם למעלה קרא וגם הגשים את המשאלה. מאז החלה מתקפת האומיקרון ועשרות אלפי אנשים מבודדים את עצמם מהסביבה או בוחרים לעבוד מהבית, הכבישים פשוט ריקים. נסיעות שהיו אורכות 40 דקות בממוצע, לוקחות לי היום פחות מ-20 דקות...

לכן, כשקיבלתי טלפון מאסף רונברג מנכ"ל יקב גוש עציון שהזמין אותי אליו ליקב, לא חשבתי פעמיים לפני שנעניתי בחיוב. בתקופה האחרונה, כולם קצת חרדים ומאוד מבולבלים. אנשים נהיים חולים בקצב מסחרר, למרות שסחרחורות הן לא חלק מהסימפטומים (או שכבר כן? בקצב שבו הממשלה משנה את ההנחיות, כבר אין לדעת). בכל מקרה, מה יכול להיות יותר מרענן מביקור ביקב?

כבר בדרך היפהפייה שמובילה מירושלים אל עבר גוש עציון, ניתן להיכנס לאווירה. יש משהו קוסמי באוויר ההרים הנקי (ואני לא אפול ל"אוויר הרים צלול כיין". זה פשוט לא יקרה). ביחד עם הנופים הירוקים והכרמים הפזורים בכל עבר, 20 דקות על השעון, ואני כבר במדרגות היקב, מקבל הודעה מאסף שהוא מתעכב אבל עובדת היקב בשם סתיו תקבל אותי בינתיים.

כעבור 10 דקות המתנה בכניסה ליקב, כשהבנתי שסתיו כנראה לא תבוא החורף הזה והחלטתי להתחיל להסתובב לבד סביב היקב, ולא התחרטתי. מצד אחד של היקב, כרם שנמצא בשנת חורף, בשלב

האחרון שלפני הזמירה, ומצד שני אזור פסטורלי שנועד לאירועים, עם המון צמחייה מטופחת ותצוגה של רכבי אספנות שהתיישנו יפה.

בדיוק כשסיימתי את הסיור העצמאי שלי, אסף הגיע, ולמרבה ההפתעה גילינו שבמקרה באותו זמן שהגעתי ליקב נכנס למרכז המבקרים ארי נוסף, שקיבל בהפתעה גמורה אך בשמחה סיור VIP מסתיו... כשהיא ראתה אותי נכנס ליקב תוך כדי שהיא מסבירה לארי השני על היין שהוא שותה, פניה המופתעים היו שווים כל דקת המתנה.

אחד הדברים המרתקים ביותר ביקב גוש עציון, הוא הגשר הצופה אל

www.kiddush.co.il

בואו להיות חלק מהסטטוס של קידוש

Boutique Wine

רוצים לקבל עדכונים מעולם היין? פעילויות זוכות פרסים ומבצעים בלעדיים?

שלחו הודעת וואטסאפ עם השם המלא שלכם למספר +97226525975 ואתם בפנים

הגיע הזמן שתהיו מעודכנים <<

תסביו קוליק

ל	ר	ה	ת	א	ש	ו	ד	ק	ה	ת	א	נ	ב	מ	ש	ו	ד
ת	י	א	ו	ס	ק	ר	נ	ד	ל	פ	מ	ל	ו	כ	מ	מ	י
פ	ה	ע	פ	ת	ה	ה	נ	ג	י	ה	ש	נ	י	ת	א	ה	ה
ו	ל	ש	י	ש	י	מ	ו	ה	נ	ת	י	ד	כ	ו	י	ע	ס
ה	א	ר	מ	ד	ק	ה	ח	פ	י	ק	ב	ל	ז	ה	י	פ	י
ג	נ	ו	ק	ש	מ	י	ה	צ	ו	ר	כ	ר	ה	ש	ו	ב	ב
י	ו	ס	ז	ה	ר	ד	ת	ל	ד	צ	נ	י	מ	י	מ	מ	ב
ת	מ	ב	ח	ק	מ	צ	א	נ	ר	ו	ל	ס	ב	א	ז	ו	נ
ב	א	נ	ת	מ	ו	כ	ב	צ	ל	י	א	צ	ש	כ	ל	מ	ב
ו	כ	ש	ת	מ	נ	מ	ת	ק	ד	ב	ר	ו	ט	ה	ב	מ	מ
י	ל	כ	ז	י	ר	ק	ב	כ	ב	כ	ה	פ	כ	ל	ר	צ	י
ת	א	ו	א	א	ב	ל	נ	מ	ת	ו	א	מ	ת	מ	ל	ו	ו
ו	צ	ת	י	מ	ש	ק	י	ע	ר	כ	ה	י	ר	ב	ד	ו	ו
י	מ	ח	ר	ב	ר	א	ב	ע	ת	ה	ז	כ	י	ו	א	ת	ת
כ	נ	נ	ת	ה	ת	ז	ר	א	ל	ד	מ	ס	ו	נ	ו	י	י
ש	מ	ו	מ	ו	י	ל	א	מ	י	ב	ר	מ	י	ל	נ	צ	צ
מ	ת	י	ח	ל	כ	ת	ת	ו	ת	ל	נ	ש	ו	כ	ק	ת	ת
ע	א	א	מ	א	ע	מ	י	ש	ת	א	ב	ת	א	י	צ	ע	ע
ה	ר	נ	י	א	ז	ו	נ	י	א	י	כ	א	פ	מ	כ	מ	מ

פתרונות מגיליון שעבר:

שבץ נא אלבומי אברהם פריד:

ה	ל	כ	ה	מ	ל	ו	ו	ל	מ
כ	כ	נ	ב	י	כ	כ	כ	כ	כ
מ	י	ב	י	ח	י	ד	ו	ר	ב
ה	ל	כ	ה	ו	ה	צ	ל	ח	ה
ח	ב	ש	נ	ו	ח	ב	ח	ח	ח
ת	ל	ג	ל	ו	ק	צ	ל	ו	ת
ה	ר	ב	ה	א	ד	ר	ב	ה	א
מ	נ	י	מ	ו	כ	נ	י	מ	א
ו	נ	ג	ש	נ	כ	פ	ג	ש	ו
מ	י	ד	י	ה	ו	ד	י	מ	א

רגע ממוכע האסק: ארי גולוואג הופיע

במוכעי האסק ה-27 וה-31

בקיאות במגזין: המלחין איצי וולדנר הוא
שסיפר בראיון למגזין "קול פליי" כי השתתף
שלוש שנים במקהלת עמודי שש

הזוכים:

יהודה שרעבי, תל אביב; רחל שיין,
רכסים

תפזורת שירי אידיש נחת

בתפזורת שלפניכם נחבאים להם שמות של 16 משירי מקהלת
"אידיש נחת", מכל ארבעת האלבומים. מצאו לפחות 14 מהם

מי
הלחין 2

מי הלחין את
השיר "אילן" של
יעקב שוואקי?

מי
הלחין

מי הלחין את
השיר "אילן" של
בעלז?

@

פתרונות ניתן לשלוח למייל: magazine@kol-play.co.il

דוליק בולש

דוליק מאתר עובדות לא ידועות במוזיקה היהודית, וגם משיב לכם לשאלות

זה שיר שבח, "השם העלית" ועוד) הוציא למעלה מ-10 אלבומים אבל לא רבים יודעים שאת תקליטו הראשון, "אלוקי נשמה", הוא הוציא תחת השם יונתן קורן.

הייתי שמחה לדעת מה המילים בשיר של רולי דיקמן "ממך הכל"? לא ממש הבנתי אותן (אהובי)

המילים הן: "וכי מי אני ומי עמי, כי נעצר כח להתנדב כזאת, כי ממך... ומידך נתנו לך", מתוך ספר דברי הימים א'.

הידעתם? השיר של אברהם פריד "א גוטע וואך" (שיר שמילותיו נכתבו ע"י ר' יוסף טוב עהרליך ופריד עצמו) מתוך אלבומו "מלווה מלכה" ידוע למעשה בעיקר על המילים "קל אדון". ביצוע מוקלט למילים האלה, יצא באלבום "שבת עם משפחת ורדיגר 2" בתוך מחרוזת "קל אדון". גם לחן זה מיוחס לרבי אשר מרימינוב.

מי עיבד את השיר "כח" ששר מנדי וייס באלבום "טביעת אצבע"? ושאלה נוספת: מי עיבד לליפא את השיר "כבודו" באלבום אמונה? (דניאל) את "כח" של וייס עיבד זושא שניצלער, ואת "כבודו" של ליפא עיבד רולי אזרחי.

אני מחפש במשך שנים אלבום שהיה קיים כבר בשנת תשנ"ו ובו בין השאר השירים "הנה לא נוס", "יוסף ה' עליכם", ו"צוה ישועות יעקב". לא מצאתי אותו מאז. אם יש לכם דרך לזהות ולומר לי מהו האלבום, אודה לכם מאד (אברהם) מדובר באלבום Promises (הבטחות) של זמר בשם מנחם הרץ, שהוציא אלבום שלם עם משה לאופר בסוף שנות השמונים ונעלם מאז. שלושת השירים מופיעים שם.

באחד ממופעי האסק הראשונים יש מחרוזת אחר פטירת ר' שלמה קרליבך. שרים שם אייבי רוטנברג, מב"ד ועוד מישהו. מי זה? (רפאל) ובכן, יש מחרוזת כזאת אבל היא בוצעה לפני פטירתו של קרליבך. השותף השלישי לשירה, לא תאמין, הוא פשוט... קרליבך עצמו.

הידעתם? יש מספר שירים שיצאו במשך השנים פעמיים, עם עיבוד שונה. על אחד ("בואי בשלום" של מרדכי בן דוד) כתבנו בגיליון שעבר. הנה עוד שלושה כאלה: השיר "ללבנה אמר" של אודי אולמן יצא פעמיים, באותו אלבום, בשני עיבודים - שונים - אלקטרוני ומוזיקה חיה; השיר "שלום רב" של שלומי דאסקל עובד פעמיים על ידי מונה רוזנבלום, בפעם הראשונה לאלבום "כדי" של דאסקל עצמו, ופעם נוספת, גם הפעם בביצוע של דאסקל, לאלבום "מונה 5"; השיר "ארץ אשר תמיד" הידוע של מנדי גירופי, יצא בתחילה כסינגל, בעיבוד של רלף לויטן, ויצא מחדש באלבום "ארץ אשר תמיד", הפעם בעיבודו של רובי בנט.

כמה שאלות: א. שמעתי שיר כחלק ממחרוזת של חסידות פיטסבורג על המילים "נפשי שפכי כמים ליבך", האם קיים ביצוע מלא לשיר? ב. מי הלחין את השיר אנא עבדא שמופיע באלבום Forever One של אברהם פריד? ג. השיר "הקשיבה אל רינת" שמופיע במקור ע"י פרחי אגודת ישראל, מבוצע בין היתר ע"י אברהם פריד כשהיה ילד. בשיר, פריד שר את החלק הנמוך בתחילת השיר. השאלה שלי היא מי שר את החלק הגבוה שמגיע אחר כך? ד. מי עושה לאברהם פריד את הקולות בשיר "ארוכה מארץ מידה" מתוך אלבום "חתונה" של עמודי שש? (הודיה) ובכן, א. ביצוע מלא ל"נפשי" נמצא באלבום השביעי של פיטסבורג שגם נושא את השם "נפשי", ויצא לפני כ-15 שנים. הלחן הוא של האדמו"ר הקודם זצ"ל. ב. באלבום Forever One אין שיר בשם "אנא עבדא". כוונתך כנראה ל"הא רעווא", והלחן הוא של יוסי גרין. ג. הסולן הנוסף הוא מאיר קאופמן. ד. הלחן של השיר היפה הזה, העיבוד, וגם הקולות - כולם של הרב סוקי ברי. הסולן הנוסף בשיר הוא שלומי רייך.

הידעתם? היצירה "עקדה" ששר ישראל ורדיגר (והלחין יוסי גרין) היא למעשה חידוש, לאחר שבוצעה לראשונה על ידי דודו פישר ביחד עם היצירה "קדיש" בבית האופרה בבודפשט, בתחילת שנות האלפיים.

רציתי לדעת האם לאברהם קירשנבאום ששר עם אהרון רזאל את השיר "אחינו" באלבום "ענא אמצא מקום", יש עוד שירים? (שושנה) אברהם הוא בכלל חזן, מוכר ומצליח מאד בעולם החזנות. הוא הוציא מספר סינגלים עם קטעי חזנות, וגם לא מעט קליפים, אבל השיר "רגיל" היחיד שהוציא, הוא אכן עם רזאל.

הידעתם? ב"לחיים טיב" בוצע השיר "לכה דודי" העממי (המיוחס לרבי אשר מרימינוב). השיר בוצע קודם לכן על ידי מרדכי בן דוד על המילים "קדיש קלי וגואלי", באלבום "מהרה יבנה המקדש".

בעבר היה נפוץ אצל זמרים חסידיים שהיו מוציאים שירים שהעיבוד שלהם הוא בסגנון מזרחי, דוגמת "מי כעמך ישראל" של מרדכי בן דוד, ו"כפרה" ו"ביישנים" של אברהם פריד. זה נראה שהעיבוד בשירים האלו די דומה. אשמח לדעת מי עיבד אותם (אהרון) "מי כעמך" - אלי לאופר, "כפרה" - יובל סטופל, "ביישנים" - אלי ליישנסקי.

איזה שירים יואלי דיקמן עיבד למרדכי בן דוד באלבום צעקה? (יהונתן) יואלי עיבד באלבום את השירים "הנה ימים באים" ו"ואנפהא נהירין". הידעתם? הזמר יונתן וייס (שהלחין להיטים כמו

שואלים את דוליק יש לכם עובדה לא ידועה על המוזיקה היהודית? שאלות בנושאי מוזיקה? מעוניינים לדעת מי הלחין שיר נשכח? איפה מרדכי בן דוד ביצע את השיר הזה והזה של חיים ישראל? דוליק יבלוש עבורכם ויענה בשמחה. שאלות, בקשות והתקלות, יתקבלו בתיבת המייל שלנו (לציון: עבור מדור "דוליק בולש"). ודוליק יענה על הנבחרות שבהן בעז"ה במדור הבא

magazine@kol-play.co.il

אפ פשרות fuzetea[®] zero

חדש!
הטעם המוכר
ללא סוכר

*אינו מכיל פרי

פיוז-טי. צמאים ליותר